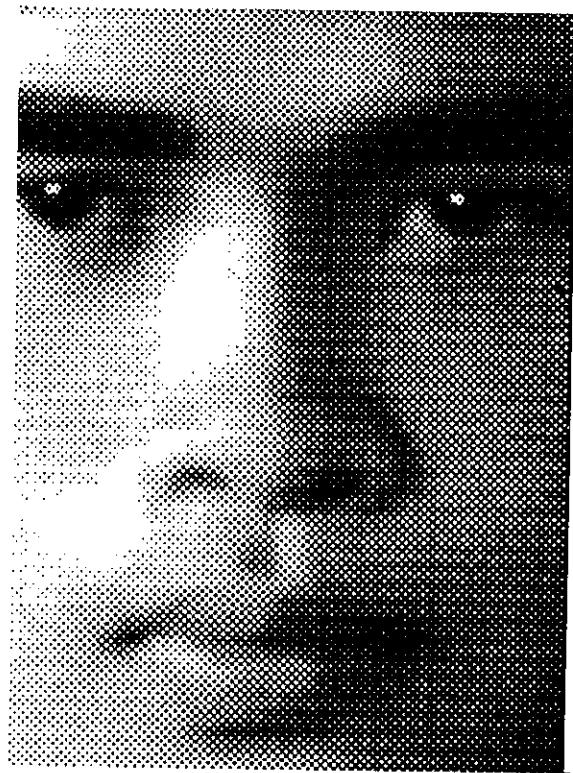

ทุกครั้งที่เดินย่างไปในสนาม
พยายามรู้สึกเหมือนเดินไปบนรอยเลือดของเข้า
คล้ายวิญญาณของจารุพงษ์ยังรำร้องเรียกเราอยู่ตลอดเวลา
จา ทีรัก^๑
แม้เราจะจากกันชั่วนิรันดร์
แต่ภาพของคุณจะประทับในหัวใจของเราผู้อ่านทั้งไปตลอดกาล
ยิ่งสำหรับชาวธรรมศาสตร์แล้ว
วีรกรรมกล้าหาญของคุณ
ที่ยอมสละชีวิตเพื่อปกป้องชีวิตของผู้อื่น
จะจดจำไว้ขนาดเป็นนานนาน และเจริญอยู่
ในประวัติศาสตร์หน้าหนึ่งของมหาวิทยาลัยของเรา
(ส่วนหนึ่งของคำไว้อาลัยจารุพงษ์ ทองสินธุ^๒
เขียนขึ้นโดยผู้ต้องหาคดี ๖ ตุลา คนหนึ่ง
ลงใน "จุลสาร ๖ ตุลาคม" สมร.)

เราไม่ลืมจารุพงษ์

เรามีล้มจารุพงษ์

จัดพิมพ์โดย กลุ่มเพื่อนจารุพงษ์

เราไม่ลืมจารุพงษ์

กุลวัติ ศาสตร์ศรี, สุชาชัย ยิ่มประเสริฐ บรรณาธิการ

จัดพิมพ์โดย โครงการกลุ่มเพื่อนจารุพงษ์

พิมพ์ครั้งแรก ตุลาคม พ.ศ.๒๕๓๙

ราคา ๑๐๐ บาท

คำชี้แจงจากผู้จัดพิมพ์

หนังสือ “เราไม่ลืมจารุพงษ์” นี้ เป็นหนังสือที่พิมพ์ขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในโครงการรำลึกครอบรอบ ๒๐ ปี ของเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๘ ซึ่งเหตุการณ์นั้นเริ่มต้นจาก การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนผู้รักความเป็นธรรม เพื่อต้องการสร้างสังคมใหม่ที่ดีงามให้เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งเกิดขึ้นอย่างเป็นกระบวนการ การนับถ้วนแต่กรณี ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นมา แต่การต่อสู้นี้ ได้ถูกต่อต้าน คัดค้าน ขัดขวางอย่างหนัก จากกลุ่มนักเรียน นิสิต นักศึกษา ตลอดจนบุคคลที่สูญเสียผลประโยชน์ จนในที่สุดความขัดแย้ง นี้ก็ยุติลงด้วยการปราบปรามอย่างโหดร้ายป่าเถื่อน ในเช้าวันที่ ๖ ตุลาคม ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จนกลายเป็นกรณีนองเลือดครั้งใหญ่ครั้งหนึ่งที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ชาติไทย

หนังสือถูกเผยแพร่ในร้อยชีตผู้นำเดิมตามที่ เมื่อเช้าวันที่ ๖ ตุลาคม มีจารุพงษ์ ทองสินธุ์ รวมอยู่ด้วย จากวันนั้นจนถึงวันนี้ เมื่อเหตุการณ์ผ่านไปแล้ว ๒๐ ปี กกลุ่ม เพื่อนกลุ่มหนึ่งได้เริ่มจับกลุ่มและแลกเปลี่ยนกัน เพื่อจะสร้างกิจกรรมเพื่อรำลึกถึงวีรกรรม แห่งการต่อสู้เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคมนั้น จึงได้มีการสืบค้นประวัติ เรื่องราว และวีรกรรมของ จารุพงษ์ และพิมพ์เป็นหนังสือออกเผยแพร่ โดยมุ่งหวังที่จะเป็นจุดเริ่มต้นในการระลึกถึง วีรกรรมแห่งการต่อสู้ของขบวนการนักศึกษาประชาชนในยุคหนึ่น ซึ่งยังเดิมเปี่ยมไปด้วย อุดมการณ์ที่จะสร้างสรรค์สังคมใหม่ที่ดีงามให้เกิดขึ้นในประเทศไทย

ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลในการจัดทำหนังสือนี้ทุกท่าน นับถ้วนแต่ครอบครัวทองสินธุ์, คุณยุวดี มณีกุล จากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจรายวัน, คุณสินิท ผู้ประสานงานคณะกรรมการประสานงานรำลึก ๒๐ ปี ๖ ตุลาคม, คุณกุลวัติ ศาสตร์ศรี และคุณสุชาชัย ยิ่มประเสริฐ บรรณาธิการผู้เรียบเรียง รวมถึงมิตรหลายของจารุพงษ์ทั้งหลาย ทั้งที่เป็นชาวธรรมศาสตร์ และชาวสถานนี้ ฯ ทั้งหมดที่ช่วยทำให้หนังสือเล่มนี้ สำเร็จลงได้

ກະນັນກົດາມ ຄຈະຕ້ອງຢ້າໃນທີ່ນີ້ວ່າ ກາຣັບແລະເມຍແພຣເຊື່ອງຂອງຈາຣຸພງໝໍ ທອງສິນຫຼຸ
ມີໃໝ່ມຸ່ງເພີ່ງທີ່ຈະສຣາເສຣີໝູ ຈຶດໄວທີ່ລັດຕ່ອງສູ່ຂອງເຂາແຕ່ຜູ້ເດືອກທ່ານັ້ນ ແຕ່ຮາມຸ່ງທີ່ຈະໄໝ
ກາຣັບແລະເມຍແພຣເຊື່ອງຂອງຈາຣຸພງໝໍ ດັ່ງນັ້ນແກ່ກາຣັບແລະເມຍແພຣເຊື່ອງຜູ້ເສີ່ງສລະຄອນອື່ນ ຖ້າ ຊິ່ງຍັງຄົງ
ເປັນວິເຮັນທີ່ຈະມີຄູ່ຈຳນົກົງປັດຈຸບັນອັກດ້ວຍ

ດ້ວຍຈົດຄາຮະ
ກລຸມເພື່ອຈາຣຸພງໝໍ
๖ ຕຸລາຄມ 二五三໨

๑

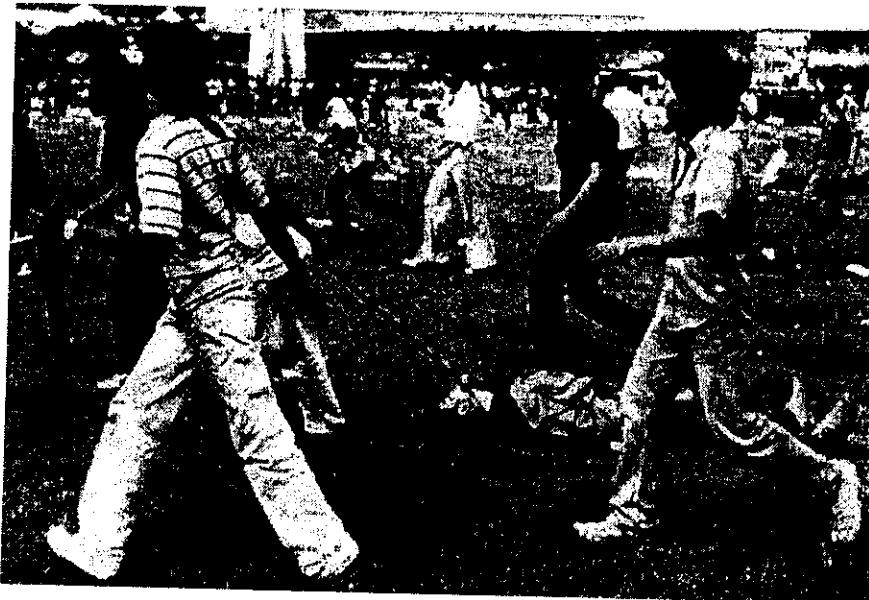
ຈາຣຸພງໝໍ ທອງສິນຫຼຸ ດີວິໂຈ?

ຈາຣຸພງໝໍ ທອງສິນຫຼຸ ອາຈານໄຟ່ນາມທີ່ຄົນທ່ວ່າໄປຄຸ້ນເຄຍມາກັນກັບ ແຕ່ສໍາຫັນໃນກຸລຸມ
ເພື່ອນທີ່ໄໝ່ນເຫດຖາກຮົນອອນເລືອດ ๖ ຕຸລາຄມ 二五三໨ ຂຶ້ອຂອງຈາຣຸພງໝໍ ຈະເປັນທີ່ນີ້ໃນຊື່ທີ່ໄໝ
ອາຈົ້າມີເລື່ອນໄປຈາກໃຈ ເພວະເຂາຄືອຄົນໜີ່ໃນຈຳນວນວິເຮັນທີ່ລາຍຄອນ ທີ່ຕ້ອງເສີ່ງສລະໜີ່ຈົວຕົວ
ໃນກາຣັບແລະເມຍແພຣຄັ້ງນີ້

ຈາຣຸພງໝໍ ເປັນນັກທີ່ກຳຫັນປີ່ທີ່ ២ ຄະແວຮັກສາສົດ໌ ມາຫວິທາລັບຮຽມຄາສົດ໌ ເລຂ
ທະເບີຍນ ១៩៩៣៥២ ລາຍຄນຍັງຈໍາ ຈາຣຸພງໝໍ ໄດ້ຕິດຕາ ນັກທີ່ກຳຫັນທຸ່ມຜູ້ມີຮອຍຍື່ມແຈ່ມໄສ
ສຸກາພ ເຮືນຮອຍ ຈົງໃຈ ແລະມຸ່ງໆພັນ ຈາກບ້ານເກີດທີ່ປັກໃຫ້ມາເລົາເຮັນໃນເມືອງຫລວງ ເບາ
ຄວາມມືອນາດຕອັນດາມ ມືບທຶນາຖ ມີກະຮ້າທີ່ຮັບໃຫ້ແລະຮັບຜິດຂອບດ່ອສັງຄມ ໄກ້ກ້າ
ຮຸດໄປໜ້າໜ້າ ດັ່ງທີ່ເພື່ອນ ຖ້າ ຂອງເຂາກຳລັງທ່າຍູ່ໃນຂະນະນີ້ ແຕ່ເຫດກາຣົນ ៦ ຕຸລາຄມ ທຳເກີ
ຈາຣຸພງໝໍກີ່ໄມ້ເວລາເຮັນຈົນຈົບ ໃນໄດ້ຮັບປະລຸງຍາແລະໄມ້ມີໂກສານຳຄວາມກາຄຸມໃຈກັນໄປ
ໄຫ້ພ່ອແມ່ເຊື່ອເກີດຂອງພູ້ທີ່ບ້ານເກີດຂອງເຂາ

ສອງປີ້ ທັງເຫດກາຣົນ ៦ ຕຸລາຄມ 二五三໨ ເພື່ອນຮຸ່ນ ១៥ ດົນທີ່ໄດ້ເຂົ້າແລ່ວໃນ
ໜັງສືອັນສຸລະນັບທິດເນື່ອງໃນງານຮັບພະຮາຫາກປະລຸງຍາບັດຮັນຂັ້ນວ່າ

“ຜົນໄໝ່ອຍກເຂື້ອເລຍວ່າ ຈະຕ້ອງມາຈາກພວກເຮົາໄປໃນເຫດກາຣົນ ៦ ຕຸລາ
ສໍາຫັນຄົນທີ່ຮັບໃຫ້ເວັງແລະເສີ່ງສລະຍ່າງຈາ ໃນໄໝ່ຈະຕ້ອງຄູກເຂົ້າພ່າຍ່າງທາງຮຸ່ນເຊັ່ນນັ້ນ
ໃນວັນຮັບປະລຸງຍາ ຜັນພຍາຍາມຮຳກິດທີ່ຄົນແລ້ວນັ້ນ ພຍາຍາມຕອກຍ້າຄວາມຄິດຂອງ
ຕົນເອງວ່າ ຄຽງາມຕັ້ງທີ່ຕົ້ອງອາການທີ່ກົຍຍົດຍົກເຊີ້ນທີ່ນີ້ ເນື້ອຄອມມັນອອກ ຜົນກີ່ໂຈ
ປະຊາທິປະໄຕຄົນທີ່ນີ້ ອຍ່າໄດ້ຫລືໄຫລ້ໄດ້ບໍ່ມີຈຳລັນວ່າ ເຮັດວຽກເສີ່ງອະໄປໄປ

ບ້າງ ຈະມີຄຣົດບ້າງໄໝນວ່າ ຂະນະທີ່ເຮັດວຽກຕີດເດືອນໄປເດືອນມາຮອນສະນາມຕ້ວຍອາກຄົນ ວິເຄຫະເຊັ່ນນັ້ນ ຖຸກຍ່າງກໍາວ່າຂອງເຮັດວຽກຍໍາລັງໄປບັນຄວາມເຈັບປວດຂອງເພື່ອຜູ້ເລີຍສະໄໝເຫດຖາກຄົນ ໂດຍມີຄວາມເຈັບປວດຂອງເພື່ອຜູ້ເລີຍສະໄໝເຫດຖາກຄົນ ແລ້ວສໍາຫຼັບເພື່ອຄົນນີ້ລະ ຈາກຸາທົ່ງ ທອງສິນຫຼຸດ ເຂົາຈະຮ້ວນ ອົດຍັດ ຄັບແຕ້ນ ແກ້ໄຂນ ເມື່ອຖຸກຜູ້ຄອດຕ້ວຍຜ້າຂ່າວມ້າແລ້ວລາກວົງໄປມາກລາງສະນາມ"

ວິກາරມອນນັກສຶກທີ່ເສີ່ງວິໄມ່ອ ຕຸລາຄາມ ຜົ່ງຮຽນດຶງຈາກຸາທົ່ງ ທອງສິນຫຼຸດຕ້ວຍນັ້ນ ໄດ້ກາລຍເປັນແຮງບັນດາລຳໄໝໃຫ້ເພື່ອນນັກສຶກຈຳນວນມາກ ຕັດສິນໃຈເດີນທາງເຂົ້າສູ່ເຕີມປ່າເຫົາ ເພື່ອດຳເນີນການຕ່ອສູ່ສານຄວາມຜົນຕ່ອໄປ ດ້ວຍຈົດມຸ່ງໜ່ວງທີ່ຈະສ້າງສັງຄມອຸດມກາຮົດໃຫ້ເປັນ ຈົງໃນປະເທດໄກຍໃຫ້ຈຳໄດ ແມ່ວ່າເພື່ອອັກຫລາຍຄະຫະຕ້ອງສະຫຼືພົງລົກ ແຕ່ການຕ່ອສູ້ນັ້ນກີ ມີໄດ້ບ່ຽນລຸ່ມ ສັງຄມໄໝ່ກົມືໄດ້ປ່າກົງເປັນຈົງ ຈົນທ້າຍທີ່ສຸດກລຸ່ມເພື່ອຈຳນວນມາກທີ່ເຂົ້າ ຮ່ວມຂວານຕ່ອສູ້ກີຕ້ອງກັບມາໃຫ້ຫົວໜ້າປັດຕິ ຕ້ອນມາຕ່ອສູ້ດີ່ນອຍ໌ໃນສັງຄມເກົ່າຕາມອັດກາພ ຈົນກະທຳໜ່າເຫົາຜ່ານໄປແລ້ວຄື່ງ ២០ ປີ ໃນເງື່ອນໄຂການເນື່ອງແລ້ວສັງຄມທີ່ເປັ່ນຢືນໄປ ເຮົ່ງ ໄດ້ມີໂຄກສາກລັບມາຮົມຕ້ວັກນ ບໍລິຫານຫວັງກັນ ສຽງປັບທ່ຽນ ແລ້ວຕັດສິນໃຈທີ່ຈະຫວຸນຮໍາລືກ ດຶງຈາກຸາທົ່ງອີກຄົງ

ໃນບົດໂທໂຮງຂອງການຮໍາລືກຄົງຈາກຸາທົ່ງ ເຮົ່ງເຮັດວຽກຕ້ວຍນັກສຶກເຮົ່າງເນື່ອງ "ການເດີນທາງແກ່ຄວາມຄົດຄົງ" ຈຶ່ງຈະເປັນຈຸດເຮັດວຽກຕ້ວຍການສືບຄັນ ຕິດຕາມຕ້ວຍ "ຈົດໝາຍ ແລະບັນທຶກ ປະວັດທີ່ຈາກຸາທົ່ງ" ໂດຍຄຸດເພື່ອຂອງຈາກຸາທົ່ງເອງແລ້ວຕ່ອດ້ວຍນັກສຶກເຮົ່າງເນື່ອງ "ຈາກຸາທົ່ງ ທອງສິນຫຼຸດ ນາດແພລທີ່ໄມ່ຈາງຫາຍ" ຈຶ່ງເປັນທີ່ກົດໝາຍທີ່ເຂົ້າຂຶ້ນຈາກການສັມກາຜະນຸດຸນພ່ອຄຸນແມ່ນຂອງຈາກຸາທົ່ງນັ້ນເອງ

ການເດີນທາງຂອງຄວາມຄົດຄົງ

ສອງມູນຄາ

①

"ພຶກຮັບ ວັນທີ ៣-១៤ ນີ້ ພມຈະລັງໄປເພັດພຸລູທີ່ຕະກຳປ່າ ເສົ່ງແລ້ວວ່າຈະເລີໄປ ເຢັມຄຣອບຄຣວຈາກຸາທົ່ງທີ່ສຸ່ງກົງຮັບ"

ເຕັກໜຸ່ມວ່າຍັດນີ້ສືບເຊີງປຸກບັນຫຼຸດຢັ້ງມູລ ៦ ຕຸລາ'ນາກັນມືອ ເຂົ້າຂຶ້ນເຊີງປົກຫາຫວົ້ວ ຍາມສາຍຂອງເຂົ້າວັນໜີ້ ໃນມືອຂອງເຂົ້າຄື່ອ-ໄບສັມຄຣເຂົ້າສຶກທີ່ປົງຢູ່ນັ້ນ ເພື່ອກົດໝາຍໃຈ ດັ່ງນີ້ໄດ້ຈາກສຳນັກທະເບີນແລະປະມາລຸພລຂອງມາຮົມທີ່ຈະກົດໝາຍໃຈ ໃນ ກະຕະໄຈແຜ່ນເຕີຍວັນນັບອົກຂ້ອມູລຈຳເປັນທີ່ເກີຍກັນນັກສຶກທີ່ຖືກຍົງຕາຍ ພາຍໃນໜ້າ ວິທີຍາລັຍຂອງເຂົ້າເອງ ເມື່ອເຂົ້າວັນທີ ៦ ຕຸລາຄາມ ២៥១៨ ນັບຕັ້ງແຕ່ວັນເດືອນ ປີເກີດ ຂໍອົບດາມາຮົມ ກົມືລຳເນາດີມ ແລ້ວທີ່ອູ່ບັນຈຸບັນຄຽບຄົນ

"ໂກຣເລຂໄປກ່ອນຫີ່ຈະ ເພື່ອເຂົ້າໄມ່ວ່າງຫວົ້ວໂກຣເລຂ ເພື່ອໄດ້ມີຄລາດກັນ" ຈັນເສັນຄວາມຄົດເຫັນດ້ວຍຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ຍາກຈະບ່າຍ ທັງດີຈະແສະຫ້ອນໄປພວ່ມ ១ ກັນ ດີຈະທີ່ແມ່ຈະເຮັດວຽກຕ້ວຍຈາກຫຼຸດ ແຕ່ເຮົາກື່ອຍ ១ ກ້າວມາເຖິງທີ່ຫວົ້ວສອງແລ້ວ ອຍ່ານນ້ອຍຕອນນີ້ເຮົາກື່ອຍແນ່ງແລ່ລ່ງທີ່ອູ່ໃນມືອສຳຫຼັບການຕິດຕ່ອງ ແຕ່ລືກ ១ ແລ້ວກົດສະຫ້ອນໄຈໄມ່ໄດ້ວ່າ ເຮົ່ງເວລາຄື່ອງ ២០ ປີທີ່ເຕີຍກວ່າຈະຕາມກັນໄດ້ ນານດຶງເພີ່ມເນັ້ນ

"ໂກຣໄມ່ເປັນ ພມໄມ່ເຄຍໂກຣເລຂ ເຄຍໃຫ້ແຕ່ແພົກງໍ" ໜຸ່ມວ່າຈຳບັນທຶນຄວັນ ໃນຂະນະທີ່ຈັນນັ້ນກັບນັ້ນຍື່ມ ໃນຄວາມແຕກຕ່າງຮະຫວ່າງສອນນັກກິຈກາຮົດວ່າໃກລ໌ສືບແລະວ່າຍັດນີ້ສືບ ດັ່ງນີ້ໄດ້ເປັນສາຍຸດໂກຣເລຂ ຍັງມີໂຄກສັກທັນສົ່ງທັນຮັບຂອງສີເຂົ້າວ ເປີດອ່ານຂ່າວດີ່ຂ່າວຮ້າຍທີ່ມາຄົງຄຣອບຄຣວອຍ່າງ "ແມ່...ເວັນຕິດເຊີ່ງໃໝ່" ຫວົ້ວ ຢ່າຕາຍກັບບັນດວນ "ໃນຂະນະທີ່ອັກຄົນ ດັ່ງນີ້ແຕກເນື້ອຫຸ່ມຍຸດໂກຣສາ ເຮົາພູດຈາກັນຄນະກາຫາ ດື່ມດ້າກັນສຸນທີ່ຮົມສ່າງຄົນ ລະບົບ ຈະມື່ອໄປຄລ້າຍກັນບ້າງເລືກ ១ ກົດໝາຍຜູ້ພັນລືກ ១ ທີ່ເຮັດວຽກມີຕ່ອເດືອນຕຸລາຄາມ

๒

"ເຮົານັ້ນກຳພ່ອຄຸນແມ່ທີ່ເກຣາພ ທຸນເປັນເພື່ອຈາກຈຸບັນຂອງນຸ້າຕີໄປເຢືຍສັກຮຽນທີ່
ນັ້ນຂໍາຂອງຫຼຸງຊື່ອຸ່ນ ຈະລົງໄປກ່ອນວັນທີ ១៣-១៤ ນີ້ ຄ້າພ່ອກັນແມ່ວ່າງ ຂອງຄວາມກຽດນາໂທ
ກລັບທີ ២៣៧-ສែចែង, (០១) ៣៥៥-៩២៣២ ບໍລິສាស្ស ឬ ១៥៥ ៣៣០-៥៥៨"

ຜັນຄວາມຮາກຮາຍໃກລ້ມື້ອ ເບີນຂໍ້ຄວາມຂ້າງດັນຍ່າງຮວດເຮົາ ລອກທີ່ອູ່ຈາກ
ເອກສາຮ່າທີ່ເພີ່ມໄດ້ ບ້ານເລີຂໍທີ່ ១៤៩ ຕ.ອິບັນ ອ.ພຣະແສງ ຈ.ສູຮາຍງົງຮ້ານີ້ ແນວດໃດໄປດ້ວຍ
ຫວັນໃຈລຶກ ។ ວ່າ "ຈະລຶງຫົວໜີ່" ຍໍສົບປີຜ່ານໄປ ພ່ອກັນແມ່ອາຈະຍ້າຍໄປອູ່ທີ່ອື່ນແລ້ວ ໄມ
ຫຮອກນໍາ ຜັນປລອນໃຈຕ້ວເອງ ຄນຽ່ວ່າພ່ອກັນແມ່ກັຈະອູ່ຕິດທີ່ ໄມຕ່ອຍຍ້າຍໄປໄຫ້ ឬ
ອູ່ຈົງກົດຕ່ອຍໄປຕາມທີ່ອໍາເກົດ ຜັນນີ້ກຶ່ງຂ່ອງອາຊີພຂອງບິດທີ່ຈາກຈຸບັນກຽດວ່າ ວັບຮາກຮາ
ທີ່ທີ່ວ່າການອໍາເກົດພຣະແສງ "ຄ້າຫາກັນໄມ້ເຈອຈົງ" ។ ສັກວັນໜຶ່ງເຮົາກີຈະໄປເຮີມຕັ້ນທີ່ຕ່ອງນັ້ນ
ຄົງຈະມີຄຣສັກນີ້ທີ່ພອ່ນຍູ້ຂັ້ນ" ຜັນໄກດຳລັງໃຈຕ້ວເອງຂ້າແລ້ວຂ້າເລ່າ

ທຸນໆນ້ອຍວັນດັນຍື່ນບໍ່ຫຼຸດຫວານທະເລາຂ້ວຍຄຣາວ ວົງທີ່ຈົດລັງກະໄດ ໄປໂທຣເລຂ່ອຮຽນ
ແຮກໃນຂົວດີຂອງເຂາທີ່ປຣະລີ້ຍຫັກພຣະລານ ສ່ວນຜັນເຖິງກັບກອງເອກສາຕອງຫັນຈຸນນ່າຍ
ຄລ້ອມໄມ່ທັນໄດ້ສັນໃຈວ່າມີນ້ອງຂໍາອົກຄນໍ້າມຍື່ນຍູ້ຂັ້ນຫລັງ ແຕະໄລ່ນ້ອກກວ່າ "ໂທຣເລຂ່ອ^{ຂອງທີ່ຄຣັບ..ຈາກສູຮາຍງົງຮ້ານີ້"}

ພ່ອກັນແມ່ດິດຕໍດີຕໍດັ່ງມາເຮົາກວ່າທີ່ຄືດ ເພີ່ງສອງສາມຂ້ວ່າໂມງໄທ້ຫລັງເທົ່ານັ້ນ ໄຈັນແດ່ນ
ແຮງຈານຕ້ອງສຸດລົມຫາຍໃຈເຂົາປອດລຶກ ។ ແລ້ວພູດຫ້າ ។ ວ່າ "ທຸນເປັນເພື່ອຈາກຈຸບັນກຳຈະ
ເຮົານ້ອງມາດ້ວຍກັນທີ່ຈຸບັນ" ແຕ່ ເວ...ພັ້ງດູທ່າງເຫີນເຫັນແລ້ວເກີນ ເຂົາໃໝ່ ພູດເປັນພາກຫາ
ທ່ອນຄື່ນດີກວ່າເຮົາກີມໄໃຫ້ຄົນເນື່ອໄກລເລຍໄປຝາກຕ້ວັກຊີວິດໄວ້ກັບຂ້າວກັນນ້ຳເມື່ອຄົນຕືອງໜ່າຍປີ
"ທຸນອູ່ແກ້ວນສັອງ ເວີ່ງສະຮະຄະ ແຕ່ຍັງໄມ້ເຄີຍໄປພຣະແສງ" ຜັນອກພ່ອ

ດູເມື່ອນວ່າພ່ອຈະນີ້ພັ້ງຍ່າງດັ່ງໃຈ ກ່ອນຈະຄາມກັບດ້ວຍຄໍາຄາມທີ່ຜັນດ້ອງຈດຈຳໄປ
ຕລອດຊີວິດນີ້ "ແລ້ວຈາກຈຸບັນອູ່ທີ່ໃຫ້ລະລູກ?" ພ່ອຄາມເຮົານີ້ ແຕ່ປົດຮ່ອງຮອຍແກ່ຄວາມ
ຄາດຫວັງໄມ້ມີດີເລີຍ

ຮູ້ກໍ່ຮູ້ອູ່ແກ່ໃຈ ແຕ່ມີນະຕອບພ່ອຍ່າງໄຣ ຜັນກ່າວເທິງກັບພ່ອໄມ້ໄດ້ ແຕ່ຜັນກົບອກ

ຄວາມຈົງກັບພ່ອໄມ້ໄດ້ເຫັນກັນ ຈາກຈຸບັນໄມ້ອູ່ແລ້ວ ໄມໄດ້ອູ່ທີ່ຈຸບັນສະຕິ ປະກາດມູນ
ຫົ່ງຂອງປະເທດນີ້ທີ່ຈຸບັນສະຕິໄດ້ ມີເຫັນເຈັນເມື່ອເກີນໄດ້ ກລັ້ນກົບສະອັນທີ່ແລ່ນມາເປັນ
ຮົາ ។ ໄວທີ່ລຳຄວ່າ ກ່ອນທີ່ພ່ອຈະໄດ້ຍືນເສີຍຮັງໃໝ່ແກ່ເກັນຄໍາຕອນ

ໂສໂຄໂຮ້ອະໄກກົດແຕ່ຂ້າຍເຂົາໄວ້ ໂທຣເລຂ່ອສາຍຫຼຸດ ໃໃຈເກີກຫລາຍນາທີ່ກ່າວຈະ
ຕ່ອກັນໄດ້ໄໝ່ ໄທ້ອາສັນອູ່ທີ່ຈຸບັນໄດ້ຕັ້ງສົດ ຄຣານີ້ແມ່ຈະພູດດ້ວຍ

"ແມ່ຄວຍອູ່ຂ້າງ" ។ ນີ້ ທຸນພູດກັນແມ່ທີ່ຍູ້ລູກ" ແລ້ວແມ່ກົດສຳປະໂຍດເດີນ
ເໜືອນພ່ອຄາມ

"ຈາກຈຸບັນອູ່ທີ່ໃຫ້ລະລູກ ທຸນອກແມ່ສື ຈາກຈຸບັນຂອງອູ່ທີ່ໃຫ້ນ ມີໂກນົກອກັນຕຽງ ។
ອຢ່າປິດບັງແມ່ເລີຍ ມີຄົນເຂມານອກພ່ວ່າ ຈາກຈຸບັນເຂົາປ່າ ແມ່ກົດສຳປະໂຍດຫຼຸດປ່າຍຈະ
ເຂົາປ່າຕາມລູກໄປດ້ວຍແລ້ວ ຈາກຈຸບັນອູ່ທີ່ໃຫ້ລະລູກ?" ແມ່ດຳມົ້າ

ເງິມນາພິກາ ເດີນໄຟ່ວັນເວລາໄປເກືອນ ២០ ປີ ແລ້ວ ນາພິກາດີດຂ້າງຝາບ້ານ ຄຈະ
ເປີ່ມຍື່ນໄປແລ້ວຫລາຍເຮືອນ ແຕ່ພ່ອກັນແມ່ກົດສຳປະໂຍດຜົນການກັບມາຂອງລູກໝາຍຄົນຫວັນປີໄມ້ເລີກຮາ

๓

"ໄມ່ນ່າເຂົ້າເລີຍຄວ່າ ເຫດກາຮົນ ៦ តຸລາ ຈະສ້າງບາດແພລທີ່ຮ້າວລຶກ ໄກັບສັກຄົມໄທຍ
ອໍາຍ່າງທີ່ເຮົານີ້ໄມ້ຄື່ງ ພອເລ່າເຮົານີ້ໄມ້ຈຸບັນກົດສຳປະໂຍດທີ່ໄປໜົມດີ "ພື້ຈະໄປ
ສູຮາຍງົງຮ້ານີ້ໄໝຮ່ວມບັນຫຼຸດວ່ານະຄະ" ບຣາຍກາສາກົບປະຊຸມກອງບຣນາທີການ "ຈຸດປະກາຍ"
ໜັງສື່ອພິມພົມບັນຫຼຸດຫຼັງເຫັນແກ້ວມາດ້ວຍມາດມາສາຍ ອຸນຍຸວິດີ ມັດຖຸລຸ ຜູ້ສື່ອຂ່າວຄົນເກັງຂອງ
ໜັງສື່ອພິມພົມບັນຫຼຸດຫຼັງກ່າວລ່າວ ຊິ່ງໄປຮ່ວມລັ້ມມານາທີ່ພູເຫຍດກັບເຮົາດ້ວຍ ແລະໄດ້ຮັບຮູ້ຮົງຮ່ວມຮາຂອງ
ພ່ອກັນແມ່ ແລ້ວເຟີຕິດຕາມເຈາະຢ່າງໄໝລົດລະ

ແຕ່ເຮົາກັບລັງເລ ຈະໄປພຣະແສງດີຫົວໜີ້ໄມ້ຫນອ? ພ່ອກັນແມ່ແກ່ມາດແລ້ວ... ຫລາຍຄົນ
ທັດທານ... "ອາຈະຕີກວ່າ ຄ້າທ່ານຈະໄດ້ແບກຄວາມຫວັງໄວ້ໃນຫ້ຈິນາທີ່ເກີນກວ່າ
ລູກຈະກັບມາຕີກວ່າຈະໄກທ່ານໄດ້ຮັບຮູ້ຮົງຮ່ວມຮາຂອງພຣະບາງຄຣັງຊີວິດກີໂຫດຮ້າຍເກີນກວ່າຈະເຂົ້າໃຈໄດ້"

ເຮົາຈະຕັດສິນໃຈຢ່າງໄວຕີ ໄປໄມ້ໄປພຣະແສງ ໄປ..ໄມ້ໄປ ໄນໄປ..ໄປ

“ลองสืบสภาพจากญาติพี่น้องดูก่อนเชิญ” หันที่ที่พี่ชายใหญ่คุณรังสรรค์ ก็รับโทรศัพท์ถึงนายแพทย์ระวี อดีตหมอยาเปล่าที่เรียงสรุปกลับมาเรียนจนจบฯพญาแล้วก็ยังกลับไปงานเวียนอยู่ที่เดิม หมอร่วมสืบสภาพในพื้นที่ แล้วรายงานด่วนกลับมาว่า พี่น้องทุกคนของจ้าวดี แต่ “ปิดลับ” กับฟ่อแม่นาโดยตลอด ดังนั้นหมอก็ยังไม่ค่อยแน่ใจนักว่าเราควรจะลงไปเยี่ยมหรือไม่?

“จะทำอย่างไรกันดี?” เรื่องของจาจุกหยินยกขึ้นมาปรึกษาทั้งในวงย่ออย่างใหญ่ เรายังพำนั่นว่าเรื่องราวกับนิยายที่เราเพิ่งได้รับรู้นี้เป็นเหมือนยอดภูเขาน้ำแข็งที่แลเห็นได้ยังมีฐานมหึมาที่ซ่อนอยู่ใต้น้ำ อีกที่ครอบครัวที่ยังผ่านอุฐกอยู่ แล้วเรายังไม่รู้ พี่สุวิทย์เสียลูกศิษย์จากพระราม ๖ ไปกี่คน แล้วนอง ๆ ช่างกลจากโรงเรียนอื่น ๆ ละ อีกเท่าไร โครงรูปบ้าง ยังมีผู้ใช้แรงงานที่เราไม่อาจทราบซึ่งได้ย่าง ๆ เมื่อันเดินไปขอเอกสารที่สำนักทะเบียนมหาวิทยาลัย อีกเท่าไร ชื่ออะไรบ้าง ช่างเป็นปริศนาที่น่ารังสกัด

เราเคยคิดถึง ๖ ตุลาในหลายมิติ คิดถึงเพื่อน คิดถึงความโกรธร้ายอันสุดจะเข้าใจให้ทรัพย์ในการปราบปรามประชาชน ผู้มีความคิดเห็นแตกต่าง คิดถึงการฟ้องร้องในเชิงกฎหมายต่อผู้ต้องหา ๖ ตุลา ที่ยังดำเนินคดีกีกลายเป็นว่ายังเปิดโปงพฤติกรรมชั่วของตนเองมากขึ้น

มawanี้พ่อ กับแม่ชี้ให้เราเห็น ๖ ตุลา จากมุมมองของผู้ให้ชีวิต ชีวิตเล็ก ๆ ที่มีค่าซึ่งถูกฟุ่มพักให้งอกงาม เติบโตจากความรักของพ่อ กับแม่ เราชีดถึง ๖ ตุลา กับมิติใหม่ ๆ ของการเมืองไทย อย่างการปฏิรูปการเมืองประชาธิปไตย แก้ไขรัฐธรรมนูญ แนวคิดนามธรรมเหล่านี้จะมีความหมายเต็มตื้นได้อย่างไร หากไร้การให้คุณค่าต่อชีวิตเล็ก ๆ ชีวิตนิรนาม ที่ตามหาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งเหล่านั้น

เรื่องของพ่อ กับแม่ถ่ายทอดข้าแล้วข้าเล่ากันในวงเล็กใหญ่ อย่างในที่ประชุมองค์กรเจ้าภาพร่วมและคณะกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์นิคม จันทร์วิทูร และคุณทินวัฒน์ มฤคพิทักษ์ เมตตาنان ก็เดินมาจับมือให้กำลังใจ “เรื่องนี้คงต้องพูดกันข้าแล้วข้าอีก ผู้คนยังไม่รู้กันอีกมาก อย่าเบื่อที่จะพูด ที่จะเผยแพร่องค์ประกอบไปนะครับ” อาจารย์ย้ำหนักแน่น อย่างตระหนักในความสำคัญของการกิจ

๕

“เราควรสร้างอะไรสักอย่างเป็นที่ระลึกให้จารุพงษ์นะ”

“ห้องประชุมเป็นไง”

ฉันได้ยินเสียงกดดันผลักดันพร้อมกัน โيونความคิดกันไปกันมาในสายเดดเซ้า กลางชุมชนของพูดเตย อดสาวเท้าเข้าไปร่วมฟังด้วยไม่ได้ เพราะนึกถึงห้องประชุมสภาพนักศึกษา ซึ่งเราเคยไปขอใช้เป็นห้องประชุมทุกวันที่ ๖ เวลา ๖ โมงเย็น และประชุมกลุ่มย่อยต่าง ๆ เพื่อจัดงาน ๖ ตุลา มาหากماขยะหลายครั้ง ห้องประชุมนั้นเก่าคร่าร้าวและทรุดโทรมเต็มที่แล้ว แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้น คือ จะเป็นการตีไม่น้อยเลย หากเราจะมีห้องให้จารุพงษ์อย่างถาวร ในที่ที่เขาเคยนั่งท่องหนังสือ กินอยู่ห้องนอน และแม้กระทั่งจากไปในเช้านั้น ๆ ก็ต้องนี้ หอประชุมจารุพงษ์ ทองสินนี้ จะเป็นอนุสรณ์สถานแห่งแรกของ ๖ ตุลา แค่ได้คิดเราก็ปฏิเติมตื้นเสียนักแล้ว

“แล้วคนนี่ ๆ ละ อนุวัตร อ้างแก้ว ภารณี จุลละครินทร์ ไฟบูลย์ เลาหะจิระพันธ์ ลั่ง ปัญญา ทองตัน ป้อมเพชร ศิริวรรตน์ ชูวิทย์ โอวาทวงศ์ ศรีล่าวลัย เชื้อชาญวงศ์ หายุศกัตต์ แซ่ใจ สมหมาย เซี่ยงรุ่งโรจน์ ราจสั่งให้เข้าอยู่ที่ไหน?”

“ค่อย ๆ ทำไปทีละห้องได้ไหม? ปีหน้า หรือปีโน้น

เราคงจะมีห้องอ่านหนังสือ อนุวัตร อ้างแก้ว เป็นที่ระลึกให้รองประธานมรมภารณศิลป์ ห้องประชุมอมธ. ชื่อชูวิทย์ โอวาทวงศ์ หรือลรังห้องทำงานของชุมชนพัฒนาสตรีเพื่อเป็นเกียรติแก่ภารณี จุลละครินทร์ สมาชิกกลุ่มผู้หญิงสมัยนั้น” หลายคนช่วยกันคิดต่อ

พี่หลับได้เลยนะคะ พี่วิโรจน์ขับรถให้นักข่าวมาทั่วประเทศแล้ว ไม่ต้องกังวล”
ในที่สุดเราก็ตัดสินใจไปพระแสง รอออกจากร้านตึกกิจกรรมเที่ยงคืนเสย เรายังคง

คนชูกตัวอยู่ในกระบวนการ ส่วนคุณอนันต์ ช่างภาพ นั่งเป็นเพื่อนพี่วิโรจน์อยู่ดูสิ่งที่
เรามาถึงสุราษฎร์ตอนสายวันรุ่งขึ้น และถึงจุดหมาย...พระแสง... เมื่อไกล้เที่ยง ฯ
มากอยู่ต้อนรับที่โรงพยาบาลประจำอำเภอ ที่เรือทำงานอยู่

“ข้อเล่นที่เรียกวันนี้ คือ “เกียะค่ะ” พี่เขาเป็นพี่ชายคนโต ที่เคร่งครัดมีวินัย
คอบปีกนอง ๆ มาท่องหนังสือ ตั้งแต่เด็ก ฯ เร้ายังเด็กก็ตื่นขึ้นมาสัปหงส์ จ่วงเล้าจ่วงอึก...”

“พี่เกียะเป็นลูกที่แม่รักมาก แม่ไม่ค่อยได้อ่านหนังสือ อ่านไม่คล่อง แต่ตั้งแต่พี่เข้า
ไม่ถึง ในระยะนั้น แม่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกฉบับ เพื่อจะตามหาพี่เขา” น้องสาวเล่าต่อ
ก่อนที่เราจะยกขวนกันไปหาพ่อภัณเมในสวน “แม่รู้แล้วว่า เราจะมา กัน ไม่เหมือนวันที่
พี่โกรธพ่อ แม่นึกว่าเป็นแพนพี่เกียะ พึ่งจะพาหลานมาการบแม่” จังตีเล่าต่อ

“มังคุดตันนี้ ลูกเกียะปู่ลูก ตันเงาะหลังจอมปลวกนั้นด้วย หน่านั้นก็ลูกเกียะสร้าง
ช่วยแบบสังกะสีมาชูงี้” แล้วดูหน้าที่สร้างด้วยฝีมือลูกชาย

“ทุกปีเดือน พี่จะพาหนอง ๆ เข้ามาในสวน เล่าให้ฟังว่าพี่ทำกิจกรรมอะไร คิด
อะไรมุย แล้วก็สอนให้น้องร้องเพลงเพื่อชีวิต อย่างเพื่อมวลชน หรือ ตายลีบเกิดแสง”
น้องเจ้าเล่าบ้าง

เราอยู่ในสวนกันจนน้ำยคล้อย จึงเคลื่อนขบวนไปตั้งวงกินไก่ต้มข้าว และแกงส้ม
ปลาช่อนที่แม่เตรียมไว้ให้ พ่อแห้งแกะสะตอ และปอกลูกเนยงคอยส่งให้ทีละเม็ดทีละเม็ด

“เมื่อก่อนเรานั่งกินข้าวกันพร้อมหน้า พอกับแม่แล้วก็ลูก ๕ คน พี่เกียะนั่งตรงนี้
ค่อยตักข้าวให้น้อง” น้องเจ้าเล่าต่อ

ที่ห้องเรียนเกย์รี่เจอสภาพ “เก้าอี้ว่าง โต๊ะร้าง น้ำตาริน” ในวงศ์รับกับข้าว ไม่มี
คนที่เคยนั่งข้างขวามือของพ่ออีกต่อไป ไม่มีใครตักข้าวให้น้อง

“เสื่อนนี้แม่เย็บเองนะลูก” แม่ยอมเสื่อนักศึกษาสีขาว จากการเป่าเก่าคร่าร่า ที่พ่อ
ไปเก็บมาจากหอพักในกรุงเทพฯ ๓ เดือนให้หลังจากเหตุการณ์ แม่ซักเสื้อทุกด้วยกันไว้
วางกับสมบัติอันมีค่า ส่วนผ้าห่มและของอื่นๆ ก็เสื่อส้มลายสก๊อตตัวเก่งที่จำใส่เดินขึ้น
ลงตึกมอง. อุญเป็นประจำ และงานเก็บนอนตัวโครงที่เห็นครั้งแรกก็ถึงเตียง ๒ ชั้นของ
พระราชูปถงงด้วยดุนตึกโดมทุกที่ซิน่า ถ้าใครตรวจสอบลี่ซ้ำห้าหุ่งก็จะได้เห็นຈานຸງກ
างเก็บนอนตัวนี้ทุกที่ไป

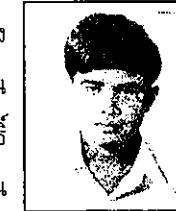
น้องแหวน น้องชายอีกคนหนึ่ง วิงไปหยิบสมุดบันทึกของพ่อมาให้ น้องเฟรม
น้องฟอร์ด หนุ่มน้อยตัวอ่อนกลมปุ๊ก ผอมหຍิกหຍอง คลอดเคลี่ย์พ่ออยู่ไม่ห่าง หลานทุกคน
รู้จัก ลุงเกียะ และฝ่าสามว่า เมื่อไรลุงจะมาให้เห็นตัวลักษณะ

“จะเปิดบัญชี กองทุนห้องประชุมจากรุพงษ์ หรือค่ะ” ช่วยพิมพ์เป็นจดหมาย ให้ราย
ละเอียดมานิดนึง “ได้ใหม่ค่ะ” ผู้จัดการธนาคาร แนะนำรูปและข้อมูลชัยด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม^๑
ของจากรุพงษ์ ประจำพระราชูปถงง จากรุพงษ์ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้น เพื่อน
สถาบันนี้มีต้นของแปลน แอลโซชี
สมัยใช้การได้หลายลักษณะ และ

มีจิตวิญญาณ ถึงตรงนี้ คุณเอนก จากบริษัทชีวนิสต์ รับออกแบบนิทรรศการประดับ
ผ้าหั้ง ส่วน ออมร อตีตเลขาธุนย์นักเรียนคนสุดท้ายจะวางแผนการคุ้มการก่อสร้าง
ด้วยตนเอง

ประชา คิดทำกำแพงแห่งความระลึกถึง(Memorial Wall) ทำจากโปสการ์ดแผ่น
เล็ก ๆ แต่ละแผ่น ที่จะประกอบขึ้นเป็นส่วนหนึ่งหมวด ใช้บอร์ดขนาด ๑ x ๒ เมตร ๒๐ บอร์ด
และโปสการ์ด ๒,๐๖๐ แผ่น ที่กำหนดรหัสไว้ด้วย ถ้าคุณรับไปแล้วไม่ส่งกลับ จะมูก หรือ
ตาของจากรุพงษ์จะโหว่หายไป...คุณจะใจร้ายถึงเพียงนั้นเชียวหรือ

“ มิท เดือน ยุ้ย และเพื่อนของยุ้ย นักศึกษารุ่นบุญบัน นั่งพับซองหุ่มโปสการ์ดที่จะ
ซอง ทั้งสองพันซองและแยกเป็นมัด ๆ แจกกระจายออกไป มิถุนายนำนิทรรศการเล็ก ๆ
ไปตั้งโชว์ที่เทศบาลแห่งสามัญชนบวทีการเมืองไทย และใช้หินรับบัตรเลือกตั้ง เป็นที่รับ
โปสการ์ด แยกตามรหัส A ถึง F ”

“พี่ครับ เขามาสร้างห้องประชุมจากรูปง่ายแล้ว” หนุ่มวัยจ้าบคนเดียววิงมานอกตัวย ความคืดคัด ในวันอันน่าเบื่อหน่ายด้วยข่าวลือว่าใครจะเป็นหรือไม่เป็นนายกฯ ฉันเดินไปมองฝ้าเพดานที่ถูกกรีดลงความรู้สึกที่แตกต่างออกไปอุดคิดไม่ได้ว่านั้นแต่ที่ประวัติศาสตร์ ๖ ตุลาจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป ประวัติศาสตร์ที่เคยตกอยู่ในความเจ็บปวด ความกล้ำกลืน ความอิหลักอิเหลือ กำลังถูกเปลี่ยนแปลง กำลังจะถูกรื้อและสร้างขึ้นใหม่เหมือนห้องประชุม ๒๔๒ หมู่ ๑ ต.อิบัน อ.พระแสง เล็ก ๆ แห่งนี้

๕ สิงหาคม ๒๕๓๘

“พี่สังเกตไหม ในงาน ๗ กันยา รำลึกจากรูปง่าย ที่พ่อจินดาขึ้นมาร่วมงานด้วยตนเอง ลูกอู้ด ที่รักของพ่อ-แม่ พ่อเล่าให้ฟังว่า ขึ้นมาตามหาลูกอย่างไร พ่อพูดยาวมาก แต่ไม่สักคำที่ฟองคำว่า ลูก “ตาย”แล้ว อย่างมากก็แค่จากไปหรือไม่อยู่” น้องสาวซึ่งรับอาสาทำหนังสือที่รำลึกให้ใน และแม่ดีใจเป็นอย่างมากที่เพื่อนของลูกจากรูปง่าย มีความคิดถึงเรื่องราวและการทำ ภาระเปิดห้องประชุม ด้วยข้อสังเกตหลังจากการที่โรงเรียนนิคกิลส์สุดลง เรายาทุนได้หนึ่ง งานในอดีต เห็นว่าความมีน้ำใจของเพื่อน ๆ มีค่ายิ่งกว่าทรัพย์สินเงินทอง พ่อ-แม่ จึงขอ แสดงนาท แต่ยังขาดอีกหลายเสน

“คงเหมือนพี่มั้ง” ฉันตอบน้อง นึกถึงว่าตัวเองก็เหมือนกัน จนบัดนี้ฉันยังไม่เคย ตอบคำถามของพ่อ กับแม่ เลย ว่าจากรูปง่ายอยู่ที่ไหน? บทสนทนายังค้างคาวอยู่อย่างนั้นจน ทุกวันนี้ จดหมายของลูก พ่อได้รับแล้ว พร้อมหนังสือที่รำลึกของแม่กันด้วย เล่ม พ่อ “ตาย”แล้ว อย่างมากก็แค่จากไปหรือไม่อยู่” น้องสาวซึ่งรับอาสาทำหนังสือที่รำลึกให้ใน และแม่ดีใจเป็นอย่างมากที่เพื่อนของลูกจากรูปง่าย เขายังมีความคิดถึงเรื่องราวและการทำ ภาระเปิดห้องประชุม ด้วยข้อสังเกตหลังจากการที่โรงเรียนนิคกิลส์สุดลง เรายาทุนได้หนึ่ง งานในอดีต เห็นว่าความมีน้ำใจของเพื่อน ๆ มีค่ายิ่งกว่าทรัพย์สินเงินทอง พ่อ-แม่ จึงขอ ขอบใจในความคิดนั้น ๆ และได้เขียนเรื่องราวของลูกจากรูปง่าย พร้อมประวัติของพ่อมาให้ ลูกแต่ไม่ค่อยจะเอ่ยด เพราจะหลักฐานต่าง ๆ อยู่หลังแต่ยังค้นหาไม่ได้ เช่น หลักฐาน ในบุหะเบียนโรงเรียนประถม ที่บุหะเบียนโรงเรียนประถม ที่บุหะเบียนโรงเรียนได้สูญหายเมื่อครั้งวัวภัยภาคใต้ จึงหายไปพบ สำหรับประวัตินี้จะทำลงในหนังสือ ครบรอบ ๒๐ ปี เทศกาลนี้ ๖ ตุลาคม

เหมือนการเดินทางของความคิดถึง ที่ไม่เคยถึงจุดหมาย เดินทางมาไกลเกินยี่ หากลูกเห็นว่าควรเพิ่มเติม หรือตัดตอนอย่างไรก็อนุญาตให้ลูกทำได้ไม่ต้องเกรงใจ ลืมปีและคงยังเดินต่อไปอีกปีสิบปี หรือกว่านั้น เดินทางมากับช่วงเวลาที่ยาวไกล แต่ก็ยัง ขอส่งความคิดถึงมาบ้างลูก ๆ ในขณะของลูกอู้ดที่ไปเยี่ยมพ่อและแม่ถึงบ้านทุก ๆ คน วนเวียนในสถานที่เดิมๆ.....ในหัวใจของเรา.....เป็นความคิดถึงที่มีต่อคนเล็ก ๆ ซึ่งยังไม่ พ่อ-แม่ กำลังเก็บเกี่ยวผลไม้ในสวน ไม่ค่อยได้ไปไหนเลยเนื่องจากน้ำฝนตกบ่อย แต่หนังสือฝากร่องนึง ลูกกันงศักดิ์ พ่อได้ส่งไปแล้ว ในที่สุดนี้พ่อขออวยพรให้ลูกอู้ดและลูกทุกคนที่เป็นเพื่อน แหือผู้ที่ยวังขึ้นเช่นคละหนังสือพิมพ์สารคดี จงมีความสุข ความเจริญ และให้มีความรัก สามัคคีกันไว้ในหมู่ในขณะของธรรมชาติที่ดี พ่อ-แม่ และทุกคนในครอบครัวสนับสนุนดี

ฉันจะยังเก็บความคิดถึงชีวิตที่มีคุณค่า และคุณค่าของชีวิตที่เขามอบไว้ให้...แล้ว เดินทางต่อไป

จดหมายจากพ่อ

๓๐ กันยายน ๒๕๓๘

รักคิดถึงลูก

จากพ่อ-แม่

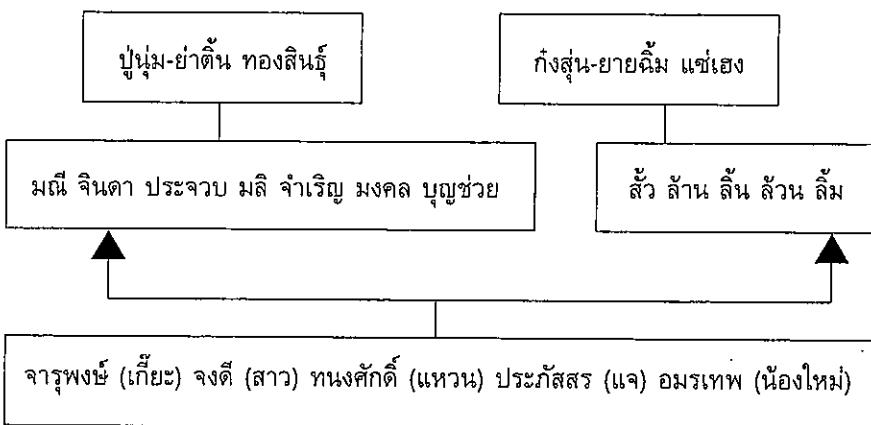
ประวัติลูกจ้าวราพงษ์ ทองสินธุ์ (ลูกเกี้ยว)

จันดา ทองสินธุ์

ลูกเกิดวันเสาร์ แรม ๑๐ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีระกา ตรงกับทางสุริยคติ วันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เกิดที่บ้านย่านเดินแดง บ้านเลขที่ ๑๔๘ หมู่ ๑ ตำบลอ้อปัน อ่าเภอพะรังสี จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ขณะนี้เปลี่ยนเป็นบ้านเลขที่ ๒๕๒)

ปู่-ย่า ของลูกคือ นายนุ่ม-นายตัน ทองสินธุ์ มีลูกทั้งหมด ๙ คน ชาย ๕ คน หญิง ๒ คน เรียงตามลำดับดังนี้ นางมณี ติณพันธ์ (เสียชีวิต) นายจันดา ทองสินธุ์ นายประจวบ ทองสินธุ์ นางมลิ จันละอاد นางจำเริญ ทองสินธุ์ นายมงคล ทองสินธุ์ และนายบุญช่วย ทองสินธุ์

พ่อแม่ (ก้า) - แม่เฒ่า (ยาย) ยายก็กสุ่น - นางฉิม แซ่เงง มีลูกทั้งหมด ๕ คน ชาย ๑ คน หญิง ๔ คน เรียงตามลำดับดังนี้ นายล้าว แซ่เงง นางล้าน แซล้ม นางลิน นุ่นกุล นางล้วน อุนุกัດี และนางลิม ทองสินธุ์

พ่อ-แม่ มีลูกรวม ๕ คน ชาย ๔ คน หญิง ๑ คน ดังนี้ ลูกจ้าวราพงษ์ (เกี้ยว) ลูกจันดา (ลูกสาว) ลูกพงศ์ศักดิ์ (หวาน) ลูกประภัสสร (เจ) ลูกออมเรพ (น้องใหม่) ลูกจ้าวราพงษ์ เป็นลูกชายคนแรกของพ่อแม่ จึงเป็นที่หมายมั่นที่สุดในการเป็นผู้ดูแลน้อง ๆ ทุกคน และเป็นตัวอย่างในทุกด้านแก่น้อง เขาวศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในชั้นปีที่ ๒ เกิดเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๑ ลูกได้หายสาบสูญไปจนถึงบัดนี้ ลูกจันดาศึกษาจบวิทยาศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยมหิดล ลูกพงศ์ศักดิ์ได้ศึกษาจบวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ลูกประภัสสร ศึกษาจบรัตนศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ลูกออมเรพคนสุดท้ายจบการศึกษาโรงเรียนนายเรือที่สมุทรปราการ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ช่างกล ขณะนี้ลูกทุกคนมีงานทำและมีครอบครัวแล้ว ๓ คน ยังเป็นโสดแต่คนสุดท้อง เพราจะก้าวใหม่นี้ขาดลอดทึบซ่างจากลูกประภัสสรเป็นเวลา ๕ ปี ลูกจำนวน ๔ คนแรก เกิดท่าງกันคนละ ๑ ปีเศษ พ่อแม่คิดว่าหมดแล้ว จนกระทั่งพ่อเมีย ๔๗ ปี จึงมีลูกใหม่อีกคนคือลูกออมเรพ (ลูกใหม่) ขณะนั้นแม่มีอายุ ๓๕ ปี

ลูกจ้าวราพงษ์ ได้คลอดที่บ้านของพ่อแม่ โดยคลอดกับหมอพดุงครรภ์ ชื่อนางวิมล (ทางชาวบ้านเรียกหมอคำด้วย) เมื่อแรกคลอด ร่างกายสมบูรณ์ ผิวขาว หน้าตาเร่ารัก คุณตา (ก้า) เป็นคนจีน บ้านอยู่ไก่ลักษณ์ รักหลานชายคนนี้มาก เลยตั้งชื่อเรียกเล่น ๆ ว่า "เค้าเกี้ยว" พ่อ-แม่ และญาติเกื้อyleเรียกตาม แต่เรียกคนแค่พยางค์เดียวคือ "ลูกเกี้ยว" หรือ เกี้ยว เป็นสำเนียงจีน เล็ก ๆ ลูกจ้าวราพงษ์เลี้ยงง่ายไม่ค่อยเจ็บป่วย พ่อเริ่มพูดได้เข้าสนใจ อย่างรู้จักสิ่งของต่าง ๆ เขาจะตั้งคำถามขึ้นก่อน เช่นเมื่อเห็นนก เขายังถามว่า "นกไห" (นกอะไร) พ่อ-แม่จะตอบเขาว่า "นกเข้า" และ เขายังถามว่า "เข้าไห" ตอบว่า "เขาว่า"(เขาชัว) และว่าไห ตามจนผู้ดูใจจะจันแล้วเข้าจึงหยุดถาม ส่วนอาหารชอบรับประทานอาหารประเภทมีรสจัด เช่น กอดด ผัด ต้ม ไนซอร์สเบร์รี่วัต เฟ็ตจัด

ลูกอยู่ได้ ๕ ขวบ เริ่มสอนให้อ่านหนังสือ พยัญชนะอักษรไทย ได้คล่อง อาศัยที่บ้านคุณแม่ของลูกได้เปิดเป็นร้านขายแบบเรียน เครื่องเขียน และอุปกรณ์การศึกษา และแม่เป็นช่างตัดเย็บเสื้อให้ลูกใส่เองทุกคน แม่ของลูกเป็นคนขันการทำมาหากิน ต้องทำทุกอย่างเพื่อลูก และสอนลูกให้รู้จักให้พระ ผู้ใหญ่ ญาติ ๆ ลูกจ้าวราพงษ์จึงวนอนสองฝ่าย และมีความจำตี ประกอบกับพ่อเป็นครูประชานาล ลูก ๆ จึงติดตามไปโรงเรียนบ่อย ๆ

- จึงมีความรอบรู้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ประวัติการศึกษาของลูกมีดังนี้
ปี ๒๕๐๕ ได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนบ้านย่านดินแดง ในชั้นเด็กเล็ก(อนุบาล) โรงเรียนนี้อยู่ใกล้บ้านประมาณ ๒๐๐ เมตร
- ปี ๒๕๐๖-๒๕๐๘ ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนเดียวกันต่อในชั้นประถม ปีที่ ๑-๔ เลขประจำตัว...
- ปี ๒๕๑๐ ได้เข้าศึกษาที่โรงเรียนพระแสงวิทยา เป็นโรงเรียนประถมปลายในอำเภอพระแสง เรียนได้ชั้นประถม ๕
- ปี ๒๕๑๑-๒๕๑๒ ได้ย้ายโรงเรียนไปเรียนที่โรงเรียนมานิตาบุญครรภ์ในตัวเมืองสุราษฎร์ธานี เป็นโรงเรียนราษฎร์ชั้นนำ สอนประถมปลาย ลูกเรียนในชั้นประถม ๖-๗ เลขประจำตัว... เมื่อจบประถมปลายสอบเข้าเรียนในโรงเรียนชั้นมัธยมประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ปี ๒๕๑๓-๒๕๑๕ เข้าศึกษาโรงเรียนสุราษฎร์ธานี จบชั้นมัธยมต้น (ม.ศ.๓) แล้วพ่อแม่ได้ส่งเข้าเรียนมัธยมปลายที่โรงเรียนในกรุงเทพฯ โดยอาศัยอยู่กับหลาน ประสิทธิ์ เพชรอนันต์ (ขณะนี้ศ.น.อ.พิเศษ)
- ปี ๒๕๑๖-๒๕๑๗ เข้าเรียนโรงเรียนวัดสุทธิวนาราม จบชั้นมัธยมปลาย (ม.ศ.๕) แล้วสอบเข้าเรียนในชั้นอนุมัติศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยได้ย้ายจากบ้านหลานประสิทธิ์ เพชรอนันต์ มาอยู่หอพักเทียงธรรม สี่แยกวงเวียนเล็ก ถนนรุ๊ แอลกุนนกุล บุญประสิทธิ์ เจ้าของหอพักเป็นผู้ปกคล้อง
- ลูกมีอธิบายด้วยตัวเองเพื่อน ๆ ในวัยเรียนทุกคน ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และรู้จักประยัดในการใช้จ่าย เพราะแม่ค่อยสอนเรื่องความชayn การประหยัด แม่ทำตัวอย่างให้เห็นเสมอ การนุ่งห่มใช้เสื้อผ้าที่แม่ตัดเย็บเองทั้งสิ้น ในเวลาว่างช่วยเหลือพ่อแม่ทำงาน เช่น การช่วยดัดหญ้า ถางหญ้าในสวนผลไม้ และปลูกต้นไม้ เช่น นางโรงเรียน แม่เคยพาไปหาหลวงพ่อคัลยาณิวัฒนา สิทธิ์ วัดจันตี อำเภอชาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยพ่อแม่

จำนวน ๔ คน ไปกราบขอพรจากหลวงพ่อ เพราะแม่มีความกลัวลูกจะประสบอันตรายจากภัยต่าง ๆ แต่แล้วก็ยังไม่awayลูกต้องประสบเคราะห์กรรมจนได้ ความหวังความปรารถนาของพ่อแม่เป็นอันตรธาน ได้พยายามอดกลั้นอย่างที่สุด แต่บางครั้งบางโอกาสต้องคิดถึงไม่ได้ พ่อ-แม่คิดว่าลูกได้กระทำในสิ่งที่ลูกที่ควร แต่กা�ลเวลา yangไม่อำนวย ประกอบกับข้อมูลข่าวสารยังไม่พร้อมอย่างปัจจุบันนี้ สิ่งที่ลูกกลับเป็นสิ่งที่ผิดและในขณะนั้นยังเป็นที่รังเกียจของสังคม พ่อ-แม่ นึกอยู่ในใจแล้วว่าเพื่อน ๆ ของลูกจะช่วยเหลือและลูกยังมีคุณค่าแก่สังคม แก่ประเทศไทยอยู่บ้าง จึงขอฝ่าความดีความงามในดวงใจของลูกด้วย ในพิธีที่ลูกกำเนิดใหม่ หากมีจริงตามหลักพุทธศาสนา ขอดวงวิญญาณของลูกสู่สุขคติในทุกภาพทุกชาติเทอญ

ຈາຽຸພົງໝໍ ຖອງສິນຫຼື ບາດແພລທີ່ໄມ້ຈາງຫຍ່*

ຍຸວດີ ມະນີກຸລ

ອີກເພີ່ມສອງເດືອນ ຕຸລາຄມ ກົຈະຢ່າງເທົ່າມາເບື້ອນພຣັມກັບຮ່ວ່າງຮອຍອົດຕີທີ່ໄມ້ຮູ້ຈຸບຸດ
ຂຶ້ນມາໃນຄວາມທຽບຈໍາຂອງຫລາຍຊື່ວິດກວ່າ ២០ ປີ ທີ່ວັນເວລາໄດ້ຄົມກັບປະວັດຕົກສົກຮູ້ໃຫ້ຫລັບ
ໄຫລຕາຍັດ

ແຕ່ ດນ ທີ່ທີ່ນີ້ຍັງມີເຮືອງຮາວເຫດຖາກຮົນ ៦ ຕຸລາຄມ ២៥៨ ຜົ້ງອູ້ໃນຄວາມທຽບຈໍາຂອງ
ພ່ອແນ່ແໜ່ງຮາງສູງກຳລັບຕືດ ກາຣຣອດຍ ເຢີຍງູາຕືສົນທີ ແລະປະກັງຊື່ວິດ ດ້ວຍ ‘ຄວາມຫວັງ’ ອວງ
ນັ້ນຄື່ອງ ກາຣໄດ້ພັບທັນລູກຂາຍຄົນໂຕທີ່ຫຍ່ໄນ

ຫຍ່ໄປ ໄນກັບນາມ

ນທທີ່ ១ : ລູກອຍາກໄດ້ດວງຈັນທີ່

ນ່າຍແກ່ຂອງວັນປລາຍເຕືອນກຣກວາຕົມ ພ.ຄ.ນັ້ນຈຸບັນ...ກິລິນສານຫາວສານທອມຮ້າມາ
ຕາມສາຍລມອ່ອນ

ໝາຍຫຼັງສູງອາຍຸດຸ່ງທີ່ເດີນເຄີຍກັນມາ ໃນເມືອລື່ອກຮປອງສື່ຕຳເກ່າຄໍາໆ ແລະເຄື່ອງ
ມືອທຳສັນນັ້ນ ຂ້າງໃນຮະປອງດັກສ່າງບຣຸມັກຄຸດທີ່ເພີ່ງຖຸກປິດຈາກຂ້າດັ່ງໄດ້ໄໝນາກກ່ອນໜ້າ
ນັ້ນ ເສື່ອເຊື້ອສື່ນ້າເງິນເຂັ້ມ ກາງເກົງສື່ນ້າຕາລຸ່ມຸ່ນ ພຣັມຮອງເທົ່ານຸ້ທົ່ວ່າງ ຄື່ອຊຸດແດ່ງກາຍ
ຂອງຄົນທັ້ງຄູ່

ຮ້ວຮອຍບັນເນື້ອຜ້າປ່ອງບອກຄື່ສົມມາຮັບທີ່ຜ່ານພ໌ນຮະຍະເລາອັນຍາວານານ ເຊກເຊື່ນ
ຮ້ວຮອຍບັນຜົວເນື້ອແລະດວງຕາສະຫ້ອນຮອຍອົດນາງອ່າງທີ່ຍັງໄມ້ຄືລື່ລາຍໄປຈາກຊື່ວິດ ທັ້ງສອງ
ຫຍັດວຽງງາຍອູ້ໃນເຮືອນກາຍສູງໃຫຍ່ດ້ວຍທ່ວງທ່າກະລັບກະຮະເງົາເຢີຍຫາສານທ່ວ່າໄປ

ໃນດ້ານລອືບນີ້ ຂໍາເກອພຣະແສງ ຈັງຫວັດສຸຮາຍງົງຮູ້ນີ້ ໄນມີໄຣໄມ້ຮູ້ຈັກຫາວສານຫາຽນ
ຜູ້ທີ່ຄົງຄັ້ງທີ່ໄດ້ສູງເສີຍບຸຕ່ຮ່າຍໄປໃນເຫດຖາກຮົນລື້ອມປຣານນັກສຶກຍາທີ່ມໍາຫວີທາຍລ້ຽຮ່ວມ
ຫາສົກຮູ້ເມື່ອວັນທີ ៦ ຕຸລາຄມ ២៥៨ ໄກສ. ຈຸດ ຈົນຕາ ແລະ ລື້ມ ຖອງສິນຫຼື ແລະໄໝ
ລື້ມກາພເຕັກຫາຍຕ້ວນອ່ອຍຂອງພ່ອແມ່ທີ່ຂ່ອງຈາຽຸພົງໝໍ ຖອງສິນຫຼື

*ນທຄວາມນີ້ນ້າມຈາກ “ຈຸດປະກາຍ” ໃນໜັກຕືືພົມພໍກຽມທະຫຼຽກຈົດບັນນິທີ ២១-២៤ ສິນຫາຄມ ២៥៩
ຂໍ້ຜູ້ເຫັນ ນ້າຂ້ອມລາມຈາກການສັນກະພັນ ບົດແລມກາປາຂອນ ຈາຽຸພົງໝໍ ບອງສິນຫຼື

ເລື່ອງຮ້ອງເຮັດຈີນ ລູກເກີຍະ ຍັງກັງຈານອູ້ໃນຫ້ຈີ່ພ່ອແມ່ລວດຄວິງຊື່ວິດທີ່ເຫັນຫຼັງຈາກ
ນັ້ນ “ຕອນລູກເກີຍະຕົວເລີກ ຈຸດ ເກັບອກວ່າຍາກຈະເຄວາຈັນທີ່ ພ່ອນອກ ເຂົາໄມ້ໄດ້ສູງ” ພ່ອ
ຈິນຕາເລົ່າຄົງລູກຂາຍ ດັນໂດຍສໍາເນົາໄດ້ ແວວາດັ່ງລົກສູ່ຫັວງອົດຕືດ

ຄໍາເຮັດຈີນ ລູກເກີຍະ ມາຈາກຄໍາເຕີມໃນການຫາໄຫດໍາວ່າ ເຕົກເກີຍະ ອາກົ່າດັ່ງໃຫ້ສັມຍ
ແຮກເກີດ ຜູ້ເປັນແມ່ແປລຄວາມໝາຍໄທ້ພັ້ງວ່າໝາຍສິ່ງຂ້າວັມ

ກ່ອນໜັນນັ້ນ ພ່ອຈິນຕາເຂົ້າຮ່າວຈາກການເປັນຄຽງເມື່ອປີ ພ.ຄ. ២៥៨ ແລະໃນປີດັ່ງມາກັ້ງຄູ່ໄດ້ພຍານຮັກນແຮກເປັນ
ໝາຍ ສອງປີໄຫ້ຫັ້ງ ລູກສາວ ດັນທີ່ສອງຈຶ່ງຕາມມາ ເຊັ່ນເດີວັນກັບລູກຂາຍຄົນທີ່ສາມ ວ່າງແວນ ທີ່
ທີ່ກ່ອນຫັນຮັກຮູ້ຈົນຕາຮອງເພີ່ງສອງປີ ໄນນານນັກ ປີ ພ.ຄ. ២៥៩ ແມ່ລື້ມໄດ້ໄກ້ເນີດລູກຂາຍຄົນທີ່ສີ່ ລູກແຈ
ຫັ້ງຈາກສີ່ພື້ນອົງເຕີບໂຕມາດ້ວຍກັນຍ່ອງໃກລື່ຫຼື ພ່ອແມ່ກົມອົບນອົງຄົນເລີກໄທ້ເປັນຂວັງພື້ ເມື່ອປີ
ພ.ຄ. ២៥៩ ໄທີ່ອ່າວ່າ ໄພມ

“ພ່ອເປັນຄຽງສັງລູກທຸກຄົນໄທ້ເຮັດຈັນທັ້ງໝົດ ເຮົາໄຟລູກໃນເຄຍຕື່ລູກເລີຍ ໄນເຄຍໃຫ້ຄໍາ
ພຸດ ແຍບກາຍກັບລູກ ແລ້ວລູກທຸກຄົນໄມ້ເຄຍທຳໄຫ້ນັ້ນໄຈ ສັ້າດູວ່າບັກກີໄມ້ເຄຍເຄີຍງ ຍັງລູກ
ເກີຍະຊ່ວຍເຫຼືອງານບັນທຸກຍ່າງ ຂໍ້ນ່າໃນສັນ
ນີ້ເຂົາສົ່ງ” ພ່ອຈິນຕາເລົ່າຄົງນຳ ເພີ່ງພັກ
ເລີກ ຈຸດ ໃນສັນພລໄມ້ທີ່ຍັງຄອງອູ້ແລະໃຊ້ການໄຕ້ຕື່
ໃນປັຈບັນ

ເຕັກຫາຍຈາຽຸພົງໝໍໃນວັນ ມີ
ນິສັຍຮັກການອ່ານໜັງສື່ອເປັນຊື່ວິດຈົດໃຈ ຂະນະ
ເດີວັນກັບອົບເລີນສຸນກັບເພື່ອນຮ່ວມວ່າ ເຕັກ
ຫາຍໄມ້ເຄຍພຸດວ່າ ໂດຍບ້ານຍັງເປັນອະໄໄ ແຕ່ຜູ້
ເປັນພ່ອແມ່ມອງເຫັນອຸປນີສັຍບາງອ່າຍໃນຕ່ວລູກ

“ພ້ອຮູ້ວ່າເຂົາຂອບເປັນຜູ້ນໍາເພື່ອນ ເວລາ
ເລີນກີເປັນຄົນຈັດເຫັນແບ່ງທຶນ ເຂົາເປັນນັກກີພາ
ຂອງໂຮງເຮັດຈີນຕາ ແຕ່ເປັນນັກກີພາທີ່ຈີ່ໄມ້ເກັ່ງ
ເພຣະເຂົາຂ້ວ່າເຂົາຂອບເວັນຫັນສື່ອອູ້ຫັ້ນປ.ຊ

ก็ตื่นมาอ่านหนังสือตั้งแต่ตีสี่ ต้องจุดตะเกียงน้ำมันก้าดอ่าน เพราะเครื่องปั้นไฟเข้าบิดตอนหัวทุ่ม” พ่อจินดา ชายความเป็นเด็กชายชาวราฐพงษ์ด้วยน้ำเสียงอ่อนๆ

เรื่องการเป็นผู้นำเริ่มชัดเจนขึ้นพร้อมกับความเจริญเติบโตบนพื้นฐานการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่ให้ลูกรักความเป็นธรรม ไม่เอารัดเอาเบรียบผู้อื่น และพร้อมทั้งช่วยเหลือผู้อื่น พอกับแม่ไม่รู้ว่าสิงเหล่านั้นจะเพาะบ่มให้ลูกเป็นได้ดังใจเพียงใด

ดวงจันทร์บูรณ์ฟ้ากำลังส่องอืมให้เด็กชาย..มันอยู่ไม่สูงอีกด้วย

บทที่ ๒ : ลูกคือความหวังของแม่

เมื่อความรักความอบอุ่นที่พ่อจินดาและแม่ล้มมือให้ลูกไม่เคยหล่นหายไปสักช่วงเวลาเด็กชายชาวราฐพงษ์จึงเติบโตมาด้วยความมั่นคงทางจิตใจ เป็นเด็กซ่างซักซ่างถาม มีผลการเรียนอยู่ในระดับดี ไม่เคยมีเรื่องซักต่อยกับเพื่อนเพราะคำสอนของพ่อแม่ที่ว่า “เพื่อนกันเขามิ่งรบกัน”

เส้นทางการศึกษาของเด็กชายสู่ความเป็นนายชาวราฐพงษ์ เดินมาสายวิทยาศาสตร์ตลอดทุกครั้งเมื่อถึงช่วงเวลาปิดเทอม นักเรียนจากสรุราษฎร์ธานีผู้นี้จะรับเดินทางกลับบ้านใช้เวลาส่วนใหญ่อ่านหนังสืออยู่ภายนอกวัดย่านดินแดง ซึ่งอยู่ใกล้บ้าน

ตอนลูกเกียะเข้ามาเรียนในกรุงเทพฯ แม่ก็ทำหมุسامซั่นผัดเกลือส่างทางไปรษณีย์มาให้เขากิน

เมื่อลูกเริ่มเดินใหญ่ แม่ล้มสั่งสอนลูกชายทุกคนว่า อย่าทำผิดศีล โดยเฉพาะหาก

ลูกรักใครซ่อนพอคระต้องไม่ทำให้ผู้หญิงเสียหายและต้องมีความจริงใจให้อย่างไรก็ตาม แม่ล้มย้านกัยหนาน่าว่า ขอให้ลูกชายเรียนจบเสียก่อนจึงค่อยว่าเรื่องความรัก ที่สำคัญพ่อแม่อยากเห็นลูกในเพศบรรพชิตสักครั้ง

“ลูกเกียะเข้าเคยบอกว่า ถ้าเรียนจบธรรมศาสตร์แล้วจะมาให้ แต่แม่ก็ไม่ได้เห็น” แม่ล้ม เอยขึ้นด้วยน้ำเสียงขมข้น

ระหว่างใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทางบ้านส่งเงินให้ใช้เดือนละสองพันบาท เป็นค่าใช้จ่าย ค่าเช่าหอพัก รวมทั้งค่ากินอยู่ ถือได้ว่า เป็นนักศึกษาจากต่างจังหวัดที่ไม่เดือดร้อนเรื่องเงินมากนัก หยาดเงินจากการทำสวนและค่าแรงรับจ้างเย็บผ้าของแม่ รวมกับเงินเดือนข้าราชการของพ่อหงษ์เพียงแลกกับความสำเร็จในการศึกษาของลูกในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า

แต่ทุกสิ่งทุกอย่างกลับพังทลายลงอย่างไม่ทันตั้งตัว และเป็นสิ่งตอบแทนที่เจ็บปวดที่สุดในชีวิตของพ่อจินดาและแม่ล้ม

บทที่ ๓ : คำให้การของความบอบช้ำ

พ่อ - พ่อผิดเองที่สอนให้เขารักความเป็นธรรมต่อบุคคล ถ้าไม่มีความเป็นธรรมตรงไหนให้ไปช่วย แล้วเราต้องมาเสียลูกไปเพราะอย่างนี้

แม่ - ตอนนั้นใจมันกลัว แม่สอนลูกให้เป็นคนดี ตัวลูกไม่เคยเดือดร้อน ไม่เคยลำบาก พ่อเจอคนอื่นที่เดือดร้อนก็จะช่วยเหลือโดยไม่เกียดตัวเอง แล้วลูกก็มาเป็นแบบนี้ เพราะทำความดี แม่เดือนว่าอย่างป่วยทาง เพราะภูมายอยู่แก่แม่น ปืนอยู่แก่แม่น ลูกก็บอกว่า เขายังไม่ทำแม่เอี้ย ฯ เขายังไม่ทำเด็ก ถ้าเชื่อแม่ลูกเกียะคงจะไม่เป็นอย่างนี้ วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๙ ลูกเกียะกลับบ้านบอกว่าวันที่ ๖ ตุลา ลูกสอบจะกลับวันที่ ๑๑ ตุลาคม แม่ไม่ต้องเป็นห่วง แม่ตั้งใจในด้านนี้ นี่จะไม่ทำให้แม่ผิดหวัง

พ่อ - มาสังเกตว่าเข้ารู้จักคนมากผิดปกติ มีคนแรมบ้านสามถึงลูกเกี้ยงเข้าบอกับลูกตลอดว่าเจอลูกตรงนั้นตรงนี้ คนมักจะบ่นอกกันแม่ มีป้าญาติกัน ผูกกัน ผูกกัน แต่ลูกเชื่อมั่นว่าเอามาก เขานอกไม่เป็นไรนุ่ยเอาตัวรอด เวลา แม่ - แม่ลับสนมาก เขานอกเห็นลูกเกี้ยงมากับกลุ่มนักศึกษาที่สร้างสรรค์งานนี้ พ่อไปหาลูกเกี้ยงที่กรุงเทพฯ จะไปพักกับลูกที่หอแภ่งชนฯ บางที่ลูกไม่อยู่ไปทำงานที่แม่ตามเข้าว่ามากันก่อน เขานอกว่า ๗ คน แม่ตามว่าลูกเกี้ยงใส่เสื้อสีอะไรลักษณะเดียวกัน มหาวิทยาลัย พ่อก็นอนคอยลูกอยู่ อย่างนั้น ลูกเกี้ยงเคยพาไปธรรมศาสตร์ พาไปกินหอย ใส่รองเท้าสีอะไร ใครเห็นก็มาบ่นอก แต่ไม่เห็นตัวลูกที่ มันแค้นมากเวลานอนกลางคืน กอดที่ท่าพระจันทร์ เข้าบอนกินอย่างนั้น

แม่ - ตั้งแต่ไปอยู่วัดสุทธิฯ เขาเขียนจดหมายมาบ้านเดือนละ ๒ ฉบับ ตอนหลังอยู่ในโรงเรียนธรรมศาสตร์ถ้าไม่ใช่เดือนงานทำไม่ได้ไม่รู้ลูกโครงมันลักเอาไป หายเมื่อเลย เขารักษาเดียวเขานอกว่านุ่ยยุ่ง พอกเขามากับกว่าจะประชุมลักษณะ ๑๐ วันได้ ตอน แม่เก็บหมดหนังสือพิมพ์เวลาเมื่อยาติ ๆ หรือเพื่อนบ้านเห็นข่าวเขาก็เอามาให้ ถ้าพบตัว นั้นแม่ไปหาเขาก็ที่กรุงเทพฯ วันที่ ๒๕-๒๖ กันยายน เห็นมีรูปลูกเกี้ยงลงหนังสือพิมพ์ด้วย จริงเขาก็มองออกทำให้แม่ลับสน ไม่รู้ว่าเสียจริงหรือว่ายัง ทุกวันนี้แม่ทำบุญทอดกฐินทุกปี เข้าอาบน้ำสีไปบืนให้อะไรไม่รู้ตอนเดือนสิงหาคม แต่จะไม่ทำสังฆทานเลย เมื่อเรารักจะทำ แต่กลัวลูกจะอยู่

พ่อ - วันที่ ๖ ตุลาคม พ่อเห็นเหตุการณ์ในโกรธัศน์ ได้ยินเสียงปืนดังในธรรม ๗ พ่อ - มีข่าวเข้ามาเรื่อยๆ เรายังไม่เจอลูก ยอมขอหนังสือพิมพ์หมดแทน ศาสตร์ ก่อนหน้านี้ก็พังวิทยุของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พอฟังก็รู้สึกว่า ทุกคนบ้านเพื่อจะเจอข่าวของลูก

ทางการเข้าจะเอาใจร้ายแล้ว วิทยุบอกว่า เยลลิคอปเตอร์ลาดตระเวนแล้ว ลูกเสือชาวบ้านมา ๘๕๔๔ แม่เคยผ่านเห็นเขามายืนอยู่ที่หลังสวน ในผันเข้าอยุ ๑๐ ชั่วโมงในสนามหลวงมาต่อต้านนักศึกษาเรียกร้องให้ทางราชการปราบบ้านนักศึกษาเพราตนก. กว่าขับ เขารายกแม่ครับเรารู้สึกดีใจ ตีใจ เขานอกว่า แม่ครับ นุ่ยบืนคอมฯแล้วนะแม่นะ คือภาษาตุรกีสถาบันของชาติ แล้วก็มีรูปภาพว่านักศึกษาจะแห้งประบรมฯ แต่หนังสือ ถ้าชาตินามีจริงนุ่ยจะเกิดเป็นลูกแม่ใหม่ แล้วจะไม่ให้แม่ผิดหวัง พอตื่นขึ้นมาเราก็เจ็บ พิมพ์บางฉบับก็บอกว่าไม่ได้ทำ พวกลูกเสือชาวบ้านมันโกรธ ที่นี่เห็นเด็กนักศึกษาไม่ได้ ปวดอีก ถ้าแม่รู้ว่าลูกศึกษาไม่ขึ้นเขาเข้าป่าใหญ่ แม่จะไปหมด ไปมาเกือบ ๖ ปีได้ เราจะอย่างให้เจ้าหน้าที่พังรั้วออกมาระดีดี นี่คือเรื่องใหญ่รัฐบาลคุณไม่อยู่แล้ว ไม่รู้มีบ่อนฝ่าย เข้ารถเครื่องไปไม่กลัวเลย ไปยังล่า บัดดาวนี สดลูนุ่นก็มี ไปถล่มผู้ว่าฯ ว่าเห็นลูกฉันใหม่ ให้เป็นฝ่ายใหญ่ สักแปดโมงเข้าวันนั้นเสียงปืนมันดังปัง ๆ ๆ เขานอกกว่าลูกศึกษาได้ มีนักศึกษาอกรามบดด้วย แม่บอกไม่มี

พังประตูออกมากดอสู้ประชาชนแล้ว เข้าห้องให้ประชาชนปราบบ้านนักศึกษา ที่นี่ก็ชุลมุนล่ะ พ่อ - หลายสิบปีก่อนเมืองแห่งสีมาตนบันหนึ่งไม่ล่งชือ เรียนว่า ทราบเหตุคุณพ่อแม่ - วันที่ ๒๗ กันยายน แม่ไปแกล้งสามหลวงก็เห็นเขาระบุรุษอยู่ ที่เคารพ ลูกเป็นเพื่อนของจารุพงษ์ทราบว่าคุณพ่อคุณแม่ห้าจารุพงษ์อยู่ ไม่ต้องหาแล้ว มากองไว้ พอตอนหลังรู้ว่า เข้าเผาคนนักศึกษาบ้าน แสดงว่า เขาระบุรุษการงานแล้ว จารุพงษ์ไม่มีแล้ว นี่มีส่วนเหมือนกันว่าเขารู้จัก แต่ถ้าได้ข่าวไครมาบอกเราก็ยัง

พ่อ - วันนั้นเด็ก ๆ ทึ้งบัตรนักศึกษา บัตรประชาชนกันหมด ในตัวแต่ละคนไม่มี ตามหาอยู่ บัตรอะไรเลย เขาก็บินไว้ที่สถานีนิปุพาราม พ่อขึ้นไปตามหาลูกเกี้ยงก็ไม่พบ ไปธรรม ๘ ศพ ทั้งหญิงทั้งชาย แต่ไม่ใช่ลูกเกี้ยง ๑๕ ปี มาแล้วที่ไม่มีข่าว ก่อนหน้านี้มีข่าวมาน้อย ๆ เวลาไม่ตามลูกในป่า เรากับอก พ่อไปตามหาลูกเกี้ยงที่กรุงเทพฯ สามเที่ยว มีจดหมายมาจากนักศึกษาว่าให้ไปดูที่วัดตอน ตำรวจขายแน่ว่า ถ้าเห็นลูกเกี้ยงช่วยจับมาเลี้ยงแต่อายิ่ง อย่าง ลูกแจ นี่เขารีบอนอยู่ราม ยานน้ำว่า ไม่ถึงศพเข้าสั่งไปแล้ว แต่ยังมีรูปก็คุ่าว่าไม่ใช่ลูกเกี้ยง จากนั้นก็มีข่าวคราวเกี่ยว แล้วเข้าไปเที่ยวทั่วทุกจังหวัด แม่สั่งนุ่ยลักษณะทำให้แม่ได้ใหม่ ถ้าหุ้ย

ไปเที่ยวแล้วเห็นพี่เกี๊ยะ นัยต่อไปให้ล้มแล้วมัดเอาใส่รถมาให้ແມ່ເລຍ ເຄາມໄກແມ່ເຫັນສັກທີ່ມີເປັນພື້ນຖານພັດທະນາ ພົມພັດທຶນໃຈ ເຮັດວຽງ ໄນມີເຫັນດີ ເໜືອນເຮັດວຽງໄດ້ບັນທຶກໄວ້ ຍັງມີຜູ້ເລີຍຊື່ອົກມາກທີ່ມີປະກວດວ່າ ສ້າງບັນສັກຫຼັງ ຕ່ອຕິມາຕລອດພອມນັ້ນພັກກີ່ມີຄຸນທຸກອ່າງ ແມ່ກີ່ໄສນີຈອະໄວອີກ ສ່ວນແມ່ອງແພັນດິນໄທຍ-ສັງຄົມພູທອ ຍັງມີພ່ອແມ່ທີ່ເຝັກໂຍດລູກອົກມາກ ກີບລ່ອຍ ຂຳນິ້ນປລວກກີນໄຟ ແມ່ກີບລ່ອຍ ອຍກກີນໄດ້ກີນໄຟ

ແມ່ - ມາຄືດ ຮໍາໄມຄອນອື່ນເຂົາຕິງໄດ້ລູກມາ ຂອງເຮົາໄມ່ມີ ຂາດລອຍນ້ຳອູ້ໃນແນ້້າ ເຈົ້າພຣະຍາເຂົ້າຍັງໄດ້ມາ ເຂົ້າຍັງເອົາຄພາໄດ້ ເຂົ້າເລູກເຮາໄປກິ່ງໃຫ້ ເຂົ້າໜ່າຂອງເຮາແລ້ວ ເຂົ້າຕິງໄດ້ເຮົາໄປເອົາກິ່ງຕີ ຄົມວັນເລວໄມ່ນີ້ກົດໜ້າວົກຄນອື່ນພ່ອແລ່ງທຸນໄປກິ່ງໃຫ້ລູກເປັນຄົນທີ່ໄຫ້ລູກອນາຄົດສົດໃສ ນີ້ຄືວາມຕັ້ງໃຈຂອງພ່ອແມ່ ແຕ່ເຂົາກຳລາຍເຮາ ໃຫ້ທຸກໆກັບເຮາ ເຂົ້າຕິວ່າ ມີຄຳນາຈາເກົກທີ່ໄດ້ໄຟ ແມ່ໄຫ້ພຣະແລ້ວແຂ່ງອູ່ທຸກວັນ ແຂ່ງພວກມັນທີ່ກຳລູກ

ພ່ອ - ຕອນຫຼັງເພື່ອນເຂົານອກວ່າລູກເກີ່ມວິຊ້ອ່ອຈັດຕັ້ງວ່າ “ອຳນາຍ” ແລ້ວມີກາພເດີກ ນັກສີກາຫຼຸກເຊື້ອກລາກຄອ ດັນນອກວ່າ ເປັນລູກເກີ່ມ ພ່ອກັບແມ່ກີ່ເຫັນແຕ່ໄນ້ໃຫ້ລູກເກີ່ມແນ່ນອນ ລູກເກີ່ມຫຼູຍາວ່ານ້ຳຮູບໄຟ້ເໜືອນພ່ອ ແຕ່ຄົນນັ້ນເຂົາຫຼຸກລົມໜັກລົມ ດິັງເດືອນນີ້ພ່ອກີ່ໄດ້ໄນ້ ແຈ້ງວ່າເກອງວ່າລູກສານສູງ ໃນກະເບີຍນັ້ນຍັງມີເຂົາອູ້ ວ່າໄປແຈ້ງສັກທີ່ ເພົະມາຄືດສົນ ລູກໆ ດັນອື່ນຈະລຳບາກ ເກີ່ມກັບມຽດກອະໄວທີ່ພ່ອມື

ທີ່ ๔ : ຈາຮຸພັງສົດິຍີໃນດວງໃຈຕະຈັນທີ່

ເຮື່ອງຮາວຂອງ ຈາຮຸພັງສົດິຍີ ຖອງສິນຫຼຸງ ຈາກສະຫຼວມນີ້ຢາມ ๖ ຕຸລາຄມ ໄດ້ອັກປະກາງ ເນື່ອໃນຮູນະ ๒๐ ປີ ແກ່ງການຮອຄຍຂອງພ່ອແມ່ຜູ້ສູງເລີຍ ຂະໜີທີ່ເຊີດສົງບອນຜູ້ສູງຍາກັນ ກາກລານເລີກ ຈັກຄົກຄົລື່ອງກັບເຮົາກວ່າ ๒๓ ໄວ່ ແລ້ວເຫຼື່ອໄຫ້ຄວາມ ເຮັດວຽງສຸດທີ່ຮັກຈັກໄດ້ຄອງຍຸນິວັນດີ

ຄ້ອຍຄຳປະໄລມໃຈຂອງພ່ອຈິນດາ ແລ້ວແມ່ລັ້ມ ຖອງສິນຫຼຸງ ໃນວັນນີ້ຄືການທຳໃຈວ່າ ເປັນ ຮິ່ອງຂອງເວົຣກຣົມ ແຕ່ທາກໄຄຮັກຄົນແຈ້ງໜ້າພບເທົ່າຈາຮຸພັງສົດິຍີ ຖອງສິນຫຼຸງ ແນ່ນອນ ວ່າກາພ ວ່ອງຫຍ່າຍຫາວ່າ ໜີ້ມີຄູ່ຖານຍັງ ໩໢ ປີ ແລ້ວຍຸງຄູ່ຖານຂີຍ ໬໨ ປີ ຕະບົງຮົມມອເຕົວຮີ່ໃຈ໌ ເຂົ້າປາຫາລູກຄົນ ກິດຂຶ້ນອີກຮັ້ງ

ແມ່ກີ່ສຸດ ທັ້ງສອງຈະຍອມຮັບວ່າ ລູກຄົນເລີຍຊື່ວິດແລ້ວ ແຕ່ຄວາມຫວັງຄັ້ງສຸດທ້າຍຄື່ໄດ້ ທີ່ນີ້ຮັງໄວ້ວິດຍູ້ນານຂອງລູກ ຕຽບໄດ້ຍັງໄມ້ໄດ້ພບ ພ່ອຈິນດາແລ້ວແມ່ລັ້ມຍັງຄົງຮອຄຍຕ່ອໄປ ທີ່ນີ້ມີເປັນພື້ນຖານຄວບຄວບຫຸ້ນໆຜູ້ສູງເລີຍຈາກເຫດຖາດົ ຕຸລາຄມ ໨໔ ປະວັດຕາສຕ່ວງຫັນນັ້ນ ສ້າງບັນສັກຫຼັງ ຕ່ອຕິມາຕລອດພອມນັ້ນພັກກີ່ມີຄຸນທຸກອ່າງ ແມ່ກີ່ໄສນີຈອະໄວອີກ ສ່ວນແມ່ອງແພັນດິນໄທຍ-ສັງຄົມພູທອ ຍັງມີພ່ອແມ່ທີ່ເຝັກໂຍດລູກອົກມາກ

ດວງຈັນທີ່ບົນໂພ້ພໍາ ດວງວິດຍູ້ນານຂອງຜູ້ສະລະຫຼືພົກຮັບງູ້

ประวัติการศึกษาของ Jarupong Thonglinsuk

ใบอนุญาตศึกษาปฐมวัย

Jarupong Thonglinsuk

เลขที่บ้าน

13430

ชุมชนจังหวัดเชียงใหม่
เชียงใหม่ ภาคเหนือ

เชียงใหม่ ภาคเหนือ

ชั้น ๑ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๓ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๔ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๕ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๖ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๗ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๘ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๙ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๑๐ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๑๑ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๑๒ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๑๓ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๑๔ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๑๕ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๑๖ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๑๗ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๑๘ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๑๙ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒๐ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒๑ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒๒ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒๓ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒๔ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒๕ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒๖ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒๗ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒๘ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๒๙ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๓๐ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๓๑ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๓๒ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๓๓ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๓๔ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๓๕ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

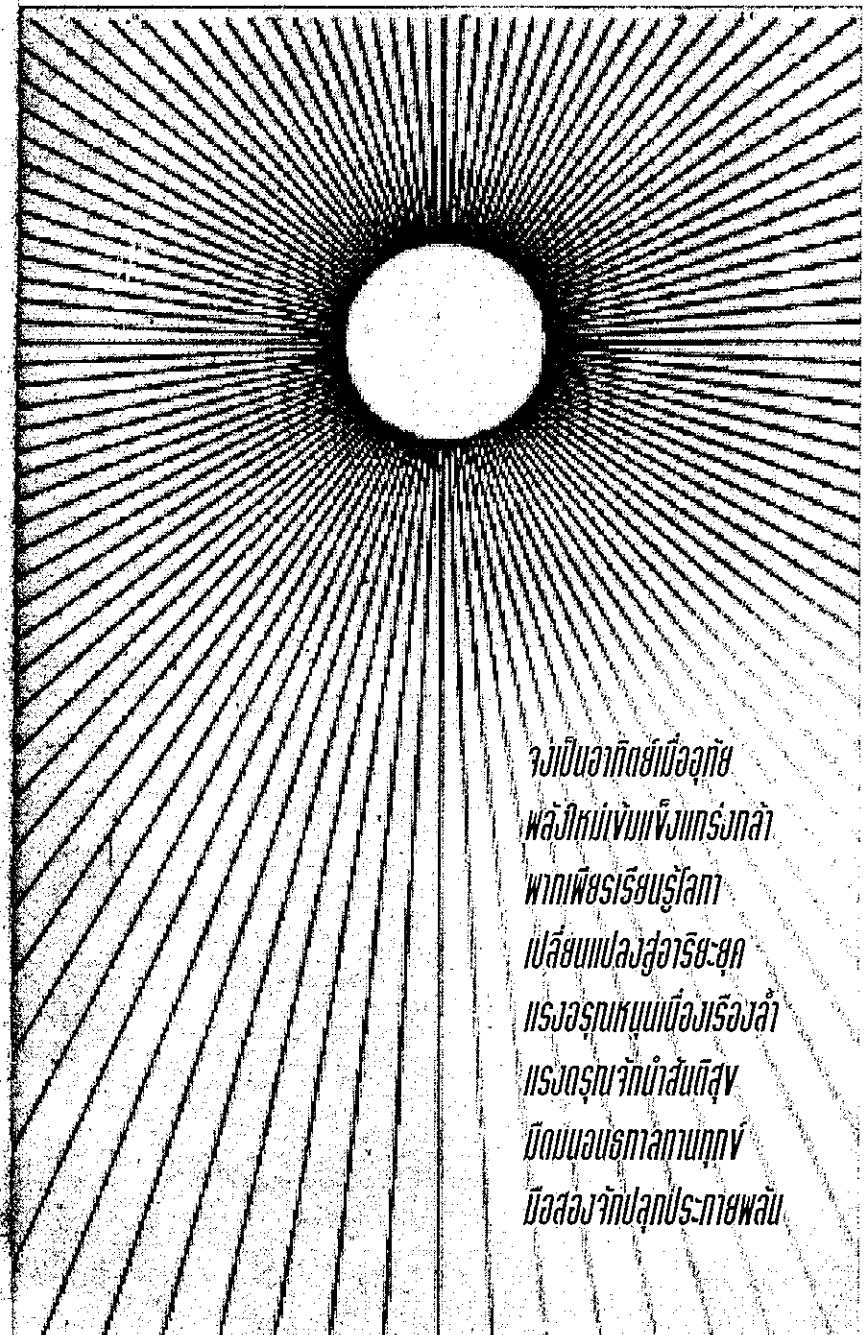
ชั้น ๓๖ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๓๗ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๓๘ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๓๙ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

ชั้น ๔๐ ชั้นเรียนที่๔ เดือน กันยายน ๒๕๓๐

คำเป็นอาภัยเมื่อวาน
มาปีหนึ่งที่เคยกรงกา
หากพิธรีเจริญโลก
เบลซึแฟลวงชีชีซูก
ในรัตนหูเสื้อเขียวเขี้ยว
ในรุ่นๆ กันสักกี่วัน
มือซ่อนกลางกาย

ໄຕ

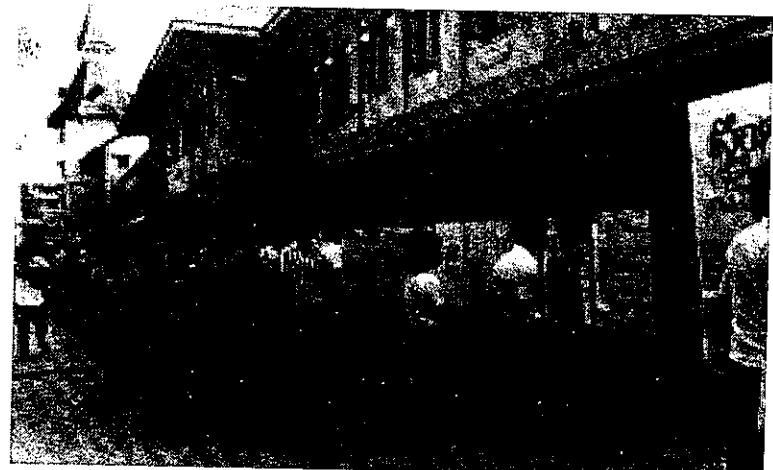
ຊື່ພນີ້ເພື່ອມວລະຫນ

ຕັດເດືອນມີຖຸນາຍນ พ.ສ. ២៥១៨ ລມຮອນຢັ້ງໄໝຄລາຍ ລມັນກຣາຍມານຳງແລ້ວ
ປັດການເຮົານິກາຖ່ານີ້ນັກສຶກສາຫຼາຍຫຼາຍຫຼາຍໃນເຄື່ອງແບບໃໝ່ເອີ່ມສ້າງຊື່ວິດຫຼາວໃນມາ
ທ່າຍລ້ຽນຮ່ວມຄາສດຖາໄດ້ມາກທີ່ເດືອນ ບຽນການໃນພ.ສ.ນີ້ຂອງມາວິທະຍາລ້ຽນອາລໄປດ້າຍ
ຈຳກົດເທົ່ານີ້ປະຈຸບັນ ຂໍມານຸ່ມ ຂໍມານຸ່ມ ແລະພຣຄນັກສຶກສາຕ່າງໆພາກັນເປີດຮັບສມາຊັກເພື່ອນ
ໜູ້ກັນອ່າງຄືກັກ

ຕຶກໂດມທັງສອງຂັ້ນເປັນທີ່ດັ່ງຂອງທີ່ກໍາກົດພຣຄນັກສຶກສາຫລາຍພຣຄ ເຊັ່ນ ພຣຄຍູງ
ກອງ ພຣຄພິທັກໝ່ຮ່ວມ ແລະຂ່າຍມ່ວນຕ່າງໆຫລາຍຂ່າຍມ່ວນດ້ວຍ ດັ່ງນັ້ນເຈິ່ງມີນັກສຶກສາເດີນຂຶ້ນລົງ
ກັນຂວັງໄຂວ່າຕົວດີ ແລະສັບດ້ວຍເສີຍງຸດຍົກກັນສຽງເສຍ້າ ບາງຄນົກໜ້າເວລັ້ນຂະດູຍົກກັນ
ພ່ອນໆດ້າວຍເຮົານິກາຖ່ານີ້ ບາງຄນົກໜ້ານັ້ນອ່ານຫັນສື່ອ ທ່ານນັ້ນໃໝ່ຍ່າງສຸກສົນໄຈ ໂດຍໄມ້ຮູ້ສຶກ

รู้สึกเสียงที่รับกวนโลตประสาทเลย หลายคนช่วยกันยกป้ายกระดานข้าว หรือบอร์ดข่าวลงมาจากชั้นล่าง เพื่อนำไปตั้งเรียงรายไว้ริมทางเดินข้างตึกโดย แลเห็นชาวพรีดไปจนถึงลานโพธิ์ บอร์ดเหล่านี้พวกเขากล่าวกันเรียนเพื่อสื่อสารให้เพื่อนักศึกษาได้ทราบ เนื้อหาเป็นข่าวการเมือง หรือข่าวที่มีสาระเพื่อประชาชน ป้ายครั้งเป็นการ วิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองเพื่อสร้างกระแสความสนใจ หรือเพื่อแสดงท่าทีคัดค้านการ กระทำการของรัฐบาลในเรื่องที่สำคัญ นักศึกษาที่ทำบอร์ดข่านมีฝีมือมาก ทั้งการใช้ต้องคำ สำนวนที่กระชับได้ใจความ รวมถึงการออกแบบในสไตล์เปลกตาหันสมัยเรียกความสนใจ ให้จากนักศึกษาและประชาชนที่ผ่านเข้ามาในมหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก เรียกว่าด้วย บริยาศาสตร์ทั่วทั้งมหาวิทยาลัยเต็มไปด้วยความคึกคักของกิจกรรมที่นักศึกษาทำ ทุกช่วง เที่ยงօน์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือที่เรียกันสั้นๆว่า ออมร. จะมีการส่ง กระจายเสียงจากตึกออมร. โดยฝ่ายแสงเสียง เป็นการอ่านข่าวที่น่าสนใจของนักศึกษาและ ข่าวทั่วไป รวมทั้งเบิดเพลงที่มีเนื้อหาเพื่อชีวิตในท่วงทำนองไฟเราดังกันวันไปทั่ว ทั้ง เพลงเพื่อมวลชน เพลงรามาชน เพลงโอลกที่สาม หรือเพลงนกสีเหลือง เพลงข้าวคออยู่ฟัน เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่บอกเล่าความเป็นจริงของปัญหาของคนยากจนซึ่งเป็นประชากร ส่วนใหญ่ของเรฯ และยังรวมไปถึงปัญหาประเทศเพื่อนบ้านชาวอินโดจีนที่ถูกแทรกแซง โดยจักรพรรดินิยมอเมริกา เมื่อพังบอยๆเข้าบรรดาษัตรีธรรมศาสตร์ก็ร้องขั้มตามไป ได้โดยอัตโนมัติ ยามบ่ายเมื่อว่างจากชั่วโมงเรียนแต่ละคนก้มงุ้มมาอย่างชุมชน ชุมชนหรือ พรรคนักศึกษาที่ตนเองเป็นสมาชิกเพื่อประชุมงานบ้าง ทำงานบ้าง เขียนบอร์ดข่าวบ้าง หรือไม่ก็นั่งอ่านหนังสือที่ตนเองชอบ ที่ชอบก็หากมาคาดหวังร้อไปตั้งวันเดียว ที่ชอบ พุดนอลก็มาคาดหวังลูกนอลจากห้องของชุมชนไปเล่นในสนามฟุตบอลกันอย่างสนุกสนาน พวกเขาวันจะนัดแข่ง กีฬาชีวิชชัว ไม่มีใครมาผัวจอมจมซึ่งเร้า โลกของเขาก็อ เยาวชนผู้ได้เปิดโอกาส์ของตัวเองกว้างขึ้นไปจากครอบครัวพ่อแม่ โรงเรียนมัธยม หรือ คุณครูประจำชั้นที่เข้มงวดกับวินัยนักเรียนคนเก่า มาสู่การเรียนในระบบมหาวิทยาลัยที่นัก ศึกษามีอิสระเสรี กล้าแสดง กล้าคิด กล้าทำ มีกิจกรรมเพื่อส่วนรวมมากมายให้พวกเข้า เลือกเดินเข้าไปหา นั่นคือการก้าวเดินสู่ประชาชนผู้ทุกข์ยากส่วนใหญ่ของสังคมนั้นเอง

วันหนึ่งของต้นปีการศึกษา ๒๕๑๘ พระครุยุงทองก็ได้ sama ชิกพรรคเพิ่มอีกหนึ่งคน เข้าเป็นชายหนุ่มร่างสันหัด ผิวคล้ำ ตามและเปล่งประกายจรัส ร่างกายกำยำด้วยกล้ามเนื้อเลดูแข็งแรง คง เพราะได้มีโอกาสใช้แรงงานมาบ้าง สำเนียงพูดบ่งว่าเป็นคนต่างด้าว จังหวัดจากบังษ์ใต้ แต่ก็ไม่ถึงกับออกสำเนียงท่อง懂得มากมายอะไรนัก เขายังคงความสนใจในกิจกรรมของพระครุยุงทองอย่างมาก พยายามแลกเปลี่ยนกับนักศึกษารุ่นพี่ที่เป็นกรรมการพรรคอย่างกระตือรือล้น เขาชื่อ จากรุพงษ์ ทองสินธุ์ เพื่อนเรียกเขานี้ชื่อเล่น ๆ ว่า 'จา' บ้าง 'จ่า' บ้าง sama ชิกพรรคยุงทองรุ่นใหม่ที่เข้าพระครุพ้อมๆกัน และจัดว่า เป็นรุ่นใหม่ไฟแรงมีมลายคน เช่น อลกรณ์ วิกร ขวัญชัย สิทธิชัย และจากรุพงษ์ เป็นต้น กิจกรรมสำคัญของพระครุยุงทองที่ทำอยู่อย่างเรื่อยๆ อาทิจังขะนันคือการออกค่ายชากาฯ ในชื่อโครงการว่า ค่ายพัฒนาชากาฯ รูปแบบคือพางามาชิกพรรคที่สมัครเป็นชากาฯ ไปยังหมู่บ้านชากาฯในภาคเหนือที่ทุรกันดาร สอนหนังสือให้เด็กๆ หรือสร้างห้องสมุด สร้างอาคารเรียน มี sama ชิกสมัครกันอย่างคึกคัก เพราะเป็นการออกค่ายชานบที่ได้สัมผัส ธรรมชาติที่สวยงามของชุมชนที่น้ำตก อาภากกี้เย็นสบาย รวมเป็นการท่องเที่ยวในการออกค่ายในค่ายใช้จ่ายที่แสนต่ำ ทำให้คนรุ่นใหม่กลุ่มนี้พยายามคิดที่จะ เปลี่ยนแปลงรูปแบบค่ายพัฒนาชากาฯให้มีผลโดยตรงต่อการพัฒนาทั้งชากาฯและชากาฯ

พัฒนาชาวค่ายให้เป็นคนหนุ่มสาวที่มีมองความแร้นแค้นด้วยโอกาสของชาวเขาว่าเป็นปัญหาที่แก้ได้โดยการเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารใหม่นโยบายที่เป็นธรรมอย่างเป็นจริงต่อชาวเขา พัฒนาความเป็นอยู่ให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น ไม่ใช่การไปสร้างวัดถูกอสังหาริมทรัพย์ อย่างไรในแต่ละปีแล้วก็ถูกทิ้งร้าง เพราะไม่มีเจ้าหน้าที่หรืออาสาสมัครไปประจำอยู่ หรือไม่ได้ดูแลโดยหน่วยงานของรัฐบาลอย่างเอาใจใส่ สำหรับการพัฒนาชาวค่ายนี้ก็อพัฒนาให้ชาวค่ายเป็นผู้ที่เรียนรู้คุณค่าของการใช้แรงงาน และพัฒนาความคิดของชาวค่ายให้เกิดความสนใจที่จะทำกิจกรรมเพื่อประชาชนในเรื่องอื่นๆ กอกไปจากการค่าย ส่วนชาวเขายังได้รับการพัฒนาความคิดและทัศนะว่าคนเมืองผู้มีโอกาสสูงกว่าในสังคมได้มาเรียนรู้ปัญหาของพวากษาเพื่อที่จะแก้ไขอย่างตรงเป้าได้ผล และได้สัมผัสถกบบท่าทีที่ให้เกียรติและเคารพชาวเขา ไม่มีการดูถูกเหยียดหยามที่ชาวเขายังคงได้รับจากคนเมืองส่วนใหญ่มาตลอดชีวิตของพวากษา

นอกจากงานค่ายพัฒนาชาวเข้าแล้ว ด้วยได้พาภันเรียกว่องให้กรรมการพรรคราชที่เป็นรุ่นพี่ปรับกิจกรรมหั้งลายของพรรครุ่งทองให้เข้ากับสถานการณ์การเมืองของประเทศไทย ให้สามารถเป็นกิจกรรมที่สร้าง“คน”ได้ ไม่ใช่กิจกรรมที่เน้นการ“ให้” รุ่นพี่ในพรรครุ่งทองที่เป็นผู้เอกสารรายงานของพรรคมาก่อนไม่เข้าใจแนวคิดใหม่นี้ จึงมีการแลกเปลี่ยนทัศนะกันอย่างเคร่งเครียดรุนแรงหลายครั้ง ขวัญชัย กับสิทธิชัยมักใช้ท่าทีแลกเปลี่ยนแบบใจร้อนทำให้รุ่นพี่เกิดความรู้สึกด้าน แต่ราธูพงษ์มีทำที่การแลกเปลี่ยนที่อ่อนโยนมากกว่าจนในที่สุด เมื่อกลางปี ๒๕๙๘ กิจกรรมของพรรครุ่งทองแทนจะเปลี่ยนโฉมใหม่หมด ถือได้ว่า

กลุ่มคนหนุ่มรุ่นใหม่ซึ่งมีราธูพงษ์ร่วมอยู่

ราธูพงษ์เป็นตัวแทนของกลุ่มคนรุ่นใหม่รุ่งทองที่เข้ากับพี่ๆ ได้ที่สุด มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรครุ่ง ขวัญชัยเป็นเลขานุการ สิทธิชัยรับหน้าที่ฝ่ายวิชาการ ราธูพงษ์เป็นฝ่ายปฏิบัติการพิเศษ คือเป็นตัวแทนของพรรครุ่งทองในงานเคลื่อนไหวประสานงานนอกพรรครุ่ง หลังจากที่สนับสนุนกันมากขึ้นในภายหลัง ขวัญชัยได้ถามราธูพงษ์ว่า ทำไม่ดีจึงเลือกสมัครเป็นสมาชิกพรรครุ่งทอง แทนที่จะเป็นพรรครุ่งธรรมซึ่งเป็นพรรคนักศึกษาที่มีการเคลื่อนไหวการเมืองมากกว่า ราธูพงษ์ตอบว่า พรรครุ่งธรรมมีคนเก่งคนที่ร่าเริงอยู่มากแล้ว ส่วนพรรครุ่งทองยังเล็กและขาดคนทำงาน มันท้าทายมากกว่า

ปลายเดือนมิถุนายน ของปีนั้น มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ชั้นปีที่ ๑ ผู้สมัครของพรรครุ่งทองลงสมัคร ๕ คน คือ อลองกรณ์ วิกร ขวัญชัยสิทธิชัยและราธูพงษ์ หลังการลงสมัครก็มีงานรับน้องใหม่ ของชาวธรรมศาสตร์รวม

กลางเดือนกรกฎาคม เรียกันว่างานรับเพื่อนใหม่ จัดในรูปแบบของการออกค่ายนักศึกษาไปสัมผัสร่วมกัน ยกของชาวนาที่อำเภอ แสวงหา จังหวัดอ่างทอง น้องใหม่ ตัวขาวๆ หน้าใสๆ ต้องไปช่วยชาวนาทำงานในฤดูกาลพิเศษ ช่วยไก่นำ ดำเนิน ได้รู้สึกว่า นี่คือต้นข้าว ต้นอ่อน ๆ ที่ชาวนาเรียกว่าต้นกล้า ผลของการช่วยทำงานครั้งนี้ ไม่ใช่ naïve ที่มีความเชื่อของต้นกล้าเป็นปัจจัยสำคัญ แต่เป็นความคิดที่ได้เพาะกล้าในหัวใจของเยาวชนทุกดวงแล้ว พวากษาได้สัมผัสถกบโคลนเล่นที่ชาวนาต้องสัมผัสให้เกิดเป็นขั้นญาหารเลี้ยงผู้คนกันลังค์ ได้สัมผัสร่วมกันและหายใจร่วมกัน นี่คือคุณค่าของการใช้แรงงาน พร้อมๆ กันนี้มีการสัมนาถึงงานกิจกรรมของชาวธรรมศาสตร์ และการเสนอความคิดให้เพื่อนใหม่เป็นเยาวชนที่มีอุดมคติ มอง

โลกและสังคมอย่างเป็นจริง ทำชีวิตของตนเองให้มีคุณค่า เปรียบดัง “จะเป็นอาทิตย์ เมื่ออุทัย พลังใหม่เข้มแข็งแกร่งกล้า พากเพียรเรียนรู้โลกา เปเลี่ยนแปลงสู่อาริยะยุค...” งานรับเพื่อนใหม่นี้จัดโดยอมช. และมีกลุ่มกิจกรรมนักศึกษา และพรศนักศึกษาร่วมช่วย กันอย่างแข็งขัน เพื่อนใหม่หลายคนเมื่อกลับมาแล้วรู้สึกว่าได้เปิดโลกหัวใจของตัวเองกว้างขึ้น หลายคนยอมรับว่าพากเชาไม่เคยทราบถึงปัญหาความทุกข์ยากของประชาชนผู้ด้อยโอกาสในชนบทเด่นชาระน้ำมันมาก่อนเลย ในระหว่างการรับเพื่อนใหม่มีการเปิดให้มีการ หาเสียงจากผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนนักศึกษาชั้นปีที่ ๑ ด้วย เมื่อกลับมาจากการ รับเพื่อนใหม่จึงเป็นการเลือกตั้ง ผลปรากฏว่าตัวแทนพรศนักศึกษาในชั้นปีที่ ๑ ทั้ง ๕ คน สอบบทกุมด

ดึงแม้จะสอบตกแต่พากเชาภูมิได้ท้อถอย กลับเป็นโอกาสตี่ให้หันมาปรับปรุง พรศนักศึกษาโดยสามารถที่เป็นนักศึกษาปีที่ ๑ ทำงานกันอย่างเร่าร้อน หาหนังสือใส่ห้องสมุดมากขึ้นเพื่อสามารถเริ่มนิยามหนังสือมากขึ้น พากเชาช่วยกันทำปกหุ้มหนังสือเอง ทำงานบอร์ดข่าวกันอย่างสนับไหันสถานการณ์ งานหาเงินทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมของพรศนักศึกษา เช่น ช่วยกันขายน้ำ ขายลูกชิ้นปัง ขายเทปเพลง ขายหนังสือ ขายกิ่วยัน เวลาที่มีการซัมมุนทางการเมืองในมหาวิทยาลัย หรือในงานประเพณี เช่น งานลอยกระทงรักษาราชไทย ปี ๒๕๑๘ นั้นด้วย

พอปลายปีการศึกษา ๒๕๑๘ พรศนักศึกษาส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งองค์การนักศึกษา (อมช.) ร่วมกับพรรครัฐบาลชุดใหม่ ซึ่งราบรื่นได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนสถาบันสัมพันธ์ คือ เป็นตัวแทนของธรรมศาสตร์ในการร่วมประชุมหารือหรือเคลื่อนไหวได้จากบองค์กรภายนอก เช่น แนวร่วมต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย เป็นต้น

การเมืองในช่วงระหว่างปี ๒๕๑๘ ต่อเนื่องถึงปี ๒๕๑๙ ล้วนรวมศูนย์การเคลื่อนไหวอยู่ที่ขบวนการนักศึกษา ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำของเกษตรกร ปัญหาการถูกกดซี่ ชุดรัฐแรงงานอย่างไม่เป็นธรรมของกรรมกร ปัญหาภัยธรรมชาติทำลายโดยกระแส

ตะวันตก ปัญหาอิทธิพลของจักรพรรดินิยมอเมริกาแทรกแซงอิปปี้ไต้ในไทยและอินโดจีน ปัญหาทุนนุกรขาดต่างชาติตักตวงทรัพยากรธรรมชาติของไทยอย่างผิดกฎหมายด้วย ความคบคิดร่วมมือกับข้าราชการกังขันบังคน เรื่อยไปจนถึงปัญหาในการด้านการที่บ่อกครองประเทศชาติประชาชนแบบโงกนกันอย่างสูบเลือดสูบเนื้อ และอื่นๆอีกมากหลายมายาปัญหา เรียกได้ว่านักศึกษาที่ทำงานกิจกรรมชั่วหนึ้นไม่ว่ากันเลย ไปสเตอร์หรือทั้งเจ้าทั้งสาว ๆ ขึ้นพร้อมกันเมือง กระแลที่ประชาชนสนใจการเรียกวังให้สังคมไทยเป็นธรรม อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ลดช่องว่างระหว่างชนชั้น และเรียกวังให้ประเทศชาติมีเอกสารธริปปี้โดยอย่างแท้จริง

จากรุพงษ์ทำงานได้ทุกอย่าง อย่างเร้วร้อนคึกคัก ที่ไม่เคยทำก็หัดทำและทำได้ดี เช่น การเขียนบอร์ดข่าวได้รวดเร็วสวยงาม ความมีชีวิตชีวाचของเขากำหนดให้เพื่อนร่วมงาน พลอยกระซับกระเจงไปด้วยบอยครั้งที่พากเชาต้องกินหนอนอยู่ที่พรศนักศึกษา กินหัววันพยาภานดัดแปลงตนเองให้มีชีวิตอย่างประกายด้วยตา ดวงตาที่มองพากเชาคือผักกาดคงกระป๋อง ไข่เจียว ไข่เค็ม พากเชาใช้ชีวิตร่วมกันในมิตรภาพที่ถ้อยที่ถ้อยอาทัยห่วงใยกัน ในพรศนักศึกษาจะมีเตียงไม่สองชั้น มีหม้อหุงข้าว ถ้วยชาม ประปันไปกับเอกสาร หนังสือ กระดาษเขียนบอร์ด ชั้นหนังสือของส่วนที่ทำเป็นห้องสมุด มีโต๊ะตัวใหญ่ตั้งอยู่กลางห้อง สำหรับนั่งประชุม บริการอาหาร สำหรับนั่งทำการบ้าน สำหรับนั่งอ่านหนังสือ ทุกอย่างนี้ถูกจัดวางอย่างเป็นระเบียบ สะอาด แม้จะเป็นสถานที่ที่คับแคบก็ตาม จากรุพงษ์มักกลับหอพักผู้รัฐนบุรี โดยการเดิน เข้าอกว่ามันเป็นการฝึกฝนตนเองให้ประกายดอดทน และระหว่างเดินก็ได้คิดอะไรต่ออะไรไปด้วย เขากลับหอพักเพื่อซักเลือดผ้า จัดเก็บข้าวของ ทำการบ้าน รอรับจดหมายจากทางบ้าน และมีเวลาที่ส่งบุญเพื่อเขียนจดหมายถึงพ่อแม่และน้องๆ

ปลายเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ หลังจากจัดงานวิ่งเลี้กเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ แล้ว พรศนักศึกษาได้จัดให้มีการสัมนาผู้ปฏิบัติงานที่เข้าร่วม จังหวัดชลบุรี มีพื่อนุช อาภาภิรมเป็นวิทยากร นำเสนอให้ข้อของชีวิตเยาวชนและการอุทิศตนเองเพื่อประชาชน ช่วงนั้นปิดภาคเรียนแล้ว จึงจัดค่ายพัฒนาชาวเชาขึ้น ใช้รูปแบบการฝึกฝนอย่าง

เข้มข้น ช่วยชาวเขาทำไร่ทำกลางเดดเบรี้ยงที่ร้อนระอุ อาหารก็เตรียมไปอย่างง่ายๆ เช่น ผักกาดกรอบป่อง ปลากระป่อง เพราะไม่ต้องการสันเปลือกกับเรื่องเหล่านี้ มีสมานซิกไปค่ายนี้ประมาณยี่สิบกว่าคน เป็นการฝึกอย่างเข้มจนหลายคนตัวดำเกรียมมืออีกสอง เพราะไปจับขอบเสี่ยงกลับมาเลย แต่ทุกคนก็ภูมิใจกับค่ายนี้มาก

ภาพอันดุนตาที่เพื่อนๆเห็นคือจากรุพษ์ผู้ว่องไว ร่าเริง เข้ามักษิร์ไปร่วมมาระหว่างตีกอมธ. กับพรครคุยทองที่ตีกโ-domเสมอ ยามเย็นถ้าว่างก็ชานเพื่อนๆเอากลุกฟุตบอลที่เก็บไว้ในพรครมาเตะเล่นในสنانม หรือไม่ก็นั่งพูดคุยกับเพื่อนๆที่ริมสنانฟุตบอลหน้าตึกออมธ. จากรุพษ์มักคุยให้เพื่อนฟังว่าเขาประณานะให้ฟ้อแม่ และห้องๆซึ่งเป็นผู้ที่รักความเป็นธรรมอยู่แล้วได้มีโอกาสทำงานหรือเสียสละเวลา กับกิจกรรมเพื่อประชาชนอย่างเข้าด้วย เมื่อกลับไปเยี่ยมบ้านตอนปิดเทอมก็ขอไปนั่งคุยแลกเปลี่ยนทัศนะจากการเมืองกับเพื่อนบ้าน และเล่าให้ห้องๆฟังถึงงานค่าย และปัญหาต่างๆของประชาชน จากรุพษ์ผู้หันครอบครัวมาก จะทำอะไรก็คิดถึงความรู้สึกของพ่อแม่ คงเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด ความอบอุ่นนี้จึงเป็นผลเพื่อแฟ้ให้จากรุพษ์เป็นผู้ที่รักและเห็นอกเห็นใจผู้ที่ลำบากกว่า ประกอบกับการเข้าร่วมเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นกรณีการชุมนุมของชาวนา การขับไล่ฐานทัพ การอุดคายชนบทกรณีเรื่องร้ายกาنةของอเมริกันที่น่าน้ำไทยเพื่องานจารกรรมในเขมร การเคลื่อนไหวทางการเมืองเหล่านี้ ทำให้ข้อมูลต่างๆของบัญชาชัยมีชัยในจิตใจของจากรุพษ์ที่ลั่นอยทั่วโลก สถาบันการศึกษาอย่างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีสภาพการเรียนร่วมกับ

การทำกิจกรรมโดยไม่เคร่งครัดในเรื่องวินัยที่หยุดหยิม มีแต่บรรยายของเสรีภาพอันสมกับนักศึกษาซึ่งอยู่ในวัยที่มีพลังก็มีส่วนช่วยให้จากรุพษ์และเพื่อนๆที่ทำกิจกรรมเป็นคนหนุ่มสาวที่มีคุณค่า พากเขารักธรรมศาสตร์พระธรรมศาสตร์สอนให้เขารักประชาชน

ท่วงทำนองในการทำงานของจากรุพษ์ที่เพื่อนๆประทับใจคือ บุคลิกที่สูงมีด้วยการเลกเบลี่ยนทัศนะทางการเมืองกับเพื่อนที่ไม่เห็นด้วย จากรุพษ์จะไม่หักด้อยที่จะหาข้อมูลมาสนับสนุนเหตุผลของเขา แต่ก็ด้วยท่าที่สุภาพจนเพื่อนๆต้องเห็นด้วยในที่สุด หลายครั้งที่จากรุพษ์ต้องเป็นตัวแทนนักศึกษาในนามศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยไปยื่นหนังสือประท้วงหน่วยงานที่กระทำการล้มเหลว ทำลายผลประโยชน์ของประชาชน เช่น การยื่นหนังสือประท้วงการลงข่าวทำลายข่าวสารนักศึกษาประชาชนอย่างบิดเบือนต่อหนังสือพิมพ์ดาวสยาม บุคลิกที่องอาจไม่ยอมหักด้อยต่อปัญหาของเขาทำให้เพื่อนๆชื่นชมนามเขาว่า “จำ สิบล้อ”

จากรุพษ์หรือ จำ ของเพื่อนสนใจที่จะทำ และจะเป็นทุกอย่างที่เห็นว่ามีคุณค่า ด้วยความที่ชอบการตุนเงินหัดขาดหัดเขียนการตุนการเมืองเป็นเรื่องสั้นๆให้เพื่อนให้นองอ่าน เขายากผูกเกงคือผูกได้เนื้อหาสาระ กระชับ ได้ใจความ มีสำนวนໄວหารคมคาย จึงหัดฝึกพูดโดยมีพื้นฐานคุณครู เข้าอ่านหนังสือมาก อ่านหักดิบกรรมเพื่อชีวิต หรือเรื่องกำลังภายในของจีน จากรุพษ์บอกว่ามันมีสำนวนໄວหารและข้อชวนคิดมากมาย เขายกอ่านไม่มาดังแต่เชวัหัศน์เยาวชนของบรรจง บรรเจิดศิลป์ งานเขียนของカリล ยิบรล เรื่องไปปุนถึงงานแปลภาษาถึงการเมืองของนักประชัญญาสำคัญฯ เมื่อทำงานเพื่อประชาชนมากขึ้น หนังสือที่จากรุพษ์หยิบมาอ่านเสมอคือสรรนิพนธ์ของHEMAเจ้อตุง เพราะเขานิยมว่าเป็นงานเขียนที่มีหลักคิดสำหรับงานสร้างสังคมอุดมคติเชิงลังคานิยม มีข้อสรุปการทำงานที่ขับวนการประชาชนควรเรียนรู้อยู่มาก

กิจกรรมการเมืองที่เข้มข้นย่อมทำให้การเข้าห้องเรียนน้อยลงไป ช่วงใกล้สอบจะเห็นนักศึกษาจับกลุ่มตัวหนังสือเตรียมสอบทั่วไปหมด จากรุพษ์และเพื่อนก็จัดตารางตัวเช่นเดียวกัน พากเขาผลัดกันไปอ่านคนละวันนึ้ก็จะเป็นผู้ติวข้านั้นให้คนอื่นๆ

ด้วยวิธีนี้ทำให้พากษาสามารถทำข้อสอบได้อย่างง่าย และวิชาที่เรียนในปีหนึ่งมักเป็นวิชาบังคับพื้นฐานซึ่งยังอาศัยความรู้ในระดับมัธยมปลายได้ รวมถึงประสบการณ์ตรงที่พากษาได้พบจากการทำงานเพื่อประชาชนทำให้พากษาสามารถตอบคำถามในวิชาสังคมศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

คนหนุ่มสาวที่มีอุดมคติในช่วงนั้นให้ความสำคัญกับเรื่องชีวัตติหรือการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าต่อสังคมเป็นอย่างมาก พากษาเมื่อริเริ่มมากพอ เรียกร้องตัวเอง อดทน กล้าแสดงความลำบาก แย่งกันทำงานที่ลำบากกว่า ประหัด สุภาพเรียบร้อย ระมัดระวัง ต่อความรู้ระหว่างหนุ่มสาว เรียกได้ว่านักจะไม่สนใจจะหาครู่รักหรือแพน ทุกคนทำงานร่วมกัน เรียนด้วยกัน ด้วยสัมพันธภาพแบบเพื่อนที่ไม่มีช่องว่างในเรื่องเพศ บางคนก็เรียกร้องตัวเองให้มีชีวิตที่เรียบง่ายเกินไปจนกล้ายิ่งเป็นความมักง่ายก็มี หลายคนไม่ได้ใจกับสุภาพและความสะอาดก็มีบ้างแต่ก็ส่วนน้อย จากรูปงี้นั้นมีความเป็นระเบียบมาก เสื้อผ้าที่เพื่อนเห็นใส่เสมอๆ คือ เสื้อขาวเล ฟืชิบหน้า แขนยาว สีดำบ้าง สีเทาบ้าง ใส่คู่กัน กางเกงยีนส์ มีผ้าขาวม้าติดตัว ไม่คาดเอว ก็โพกศีรษะ

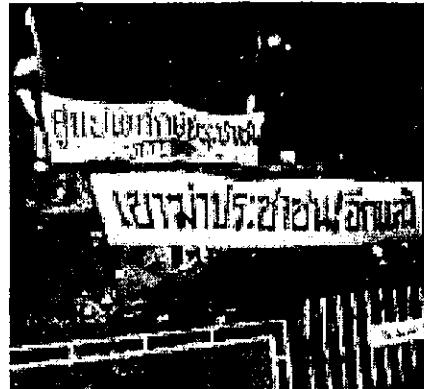
จากรูปงี้ร่าเริง แจ่มใส มีชีวิตชีวา รักเสียงเพลง เขามักเปิดเทปฟังเพลงเพื่อชีวิตพร้อมกับร้องคลอตามเทป อย่างมีความสุขแม้ขณะทำงาน เช่น เขียนบอร์ดช่าวกีต้ามตามชุมชนและบรรคนักศึกษา รวมถึงบันทึกออมส. มักมีเครื่องดนตรี เช่น นาฬกอ่องกาน ชลุย หรือกีตาร์ ซึ่งพากษาไว้เพื่อเล่นดนตรี ร้องเพลงยามว่าง นับเป็นชีวิตการทำงานที่น่าสุขใจไม่น้อยสำหรับหนุ่มสาว

ในท่ามกลางกระแสการเมืองที่เริ่มร้อนระอุขึ้นนับตั้งแต่ช่วงต้นปี ๒๕๑๘ จากรูปงี้ก็เหมือนเพื่อนๆ คนอื่นที่ไม่ค่อยได้กลับบ้านหรือหอพัก พากษาต้องนอนในรรนมาศตร์บอยครั้งชี้น การชุมนุมทางการเมืองในช่วงนี้มักมีความรุนแรงเกิดขึ้นทุกครั้งโดยการก่อการของกลุ่มอันธพาลการเมืองอย่างกระทิงแดง บางครั้งถึงกับมีนักศึกษาประชาชนเสียชีวิต เช่น มีการขวางระเบิดใส่บวนนักศึกษาประชาชนหน้าสถานฯ ขณะจะเดินไปที่สถานทูตเอมริกันเพื่อเรียกร้องให้ขับไล่ฐานทัพทำให้มีผู้เสียชีวิต ๔ คน และมีผู้ได้รับ

บาดเจ็บจำนวนหนึ่ง ซึ่งหนึ่งในผู้ได้รับบาดเจ็บ คือ คุณมาร์ตี้ หรือพี่เล็ก ซึ่งเป็นสมาชิกพรรครุ่งทองด้วย นอกจากนั้นยังมีการขวางระเบิดใส่การชุมนุมที่บริเวณอนุสาวรีย์ทหารอาสาทำให้นักศึกษามากเจ็บ ๔-๕ คน เมื่อราษฎร์ประภาสกลับเข้าไทยเกิดการชุมนุมคัดค้าน ครั้งนี้มีการยิงเข้ามาในมหาวิทยาลัยและขวางระเบิดใส่ทำให้นักศึกษาเสียชีวิตถึง ๒ คน นักศึกษาจึงมักจัดเวรียนเดินตรวจตราบริเวณมหาวิทยาลัยหรือที่ชุมนุมเสมอ เราเรียกเพื่อนๆ ที่ทำหน้าที่นี้ว่าพากการด

เดือนสิงหาคมต่อเดือนกันยายน ๒๕๑๙ ขบวนการนักศึกษาตึงเครียดมากกับสถานการณ์การเมือง เพราะกลุ่มผู้มีอำนาจห้อมล้อมสร้างข่าวใส่ร้ายข่าวการเพื่อประชาชน มีการจัดตั้งอบรมชาวบ้านผู้รักชาติให้เข้าใจนักศึกษาผิด ๆ กระแสการรัฐประหารเริ่มเกิดขึ้นไปทั่ว มีข่าวลือเรื่องการปรับคณะรัฐมนตรี แสดงว่าฝ่ายชนชั้นปักษ์รองของพยาญ แห่งชิงอำนาจกัน การชุมนุมคัดค้านทุกครั้งจะทำด้วยความรอบคอบ ประชุมปรึกษาหารือ ได้ร่รองกันอย่างดีที่สุดถึงผลเสียผลดี การออกค่ายชันทของนักศึกษามักถูกโจมตีใส่ร้าย ก่อการ หรือขับไล่โดยกลุ่มชาวบ้านชาวจัด เช่น พวงลูกเสือชาวบ้าน มีการลอบลังหารผู้นำประชาชน นักวิชาการ ผู้นำนักศึกษา ผู้นำกรรมการ ผู้นำชาวนาชาวไร่มากขึ้น การออกใบปิดใบสเตอร์ของนักศึกษามักถูกทำร้ายโดยอันธพาล การทำงานกิจกรรมการเมืองทั้งหลายในขณะนั้นรากจะอยู่ในภาวะที่ไม่ปลอดภัย แต่คนทำงานทุกคนก็ยังมีจิตใจต่อสู้ ยอมเสี่ยงอันตราย หรือยอมตายก็ได้หากลึ่งที่เราจะนั้นเพื่อประชาชน

จากรูปนักพูดถึงอันธพาลการเมืองทั้งหลายอย่างโกรธแค้น เข้ารู้สึกว่าทำไม่ขบวนการนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเพื่อสังคมเพื่อประชาชนกลับถูกรังแก การชุมนุมอย่างสงบของ นักศึกษา ประชาชน ตามสิทธิของระบอบประชาธิปไตยถูกคุกคามก่อการ อำนาจความยุติธรรมของรัฐบาลไม่เคยปกป้องผู้สูญเสียอย่างเราได้เลย เพื่อนหลายคนเริ่ม

หาซึอีบันพกพร้อมใบอนุญาตมาเตรียมไว้เพื่อป้องกันด้วย และเพื่อความปลอดภัยในชีวิตให้ด้วยแผนที่จะห่วงพึงผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ มีการแบ่งหน้าที่ในการสำรวจตรวจสอบอย่างเข้มงวดมากขึ้นเพื่อความปลอดภัย จารุพงษ์เองก็ต้องช่วยผลัดเวรากันเพื่อนๆ ในธรรมศาสตร์หลายครั้ง หน้าที่นี้ถือเป็นภารกิจที่สำคัญต้องอาศัยจิตใจที่กล้าเลี้ยงล้อจังๆ ในขบวนการนักศึกษาช่วงนี้เสียงมีแนวคิดเรื่องการเสียสละหรือการตายเพื่อประชาชน หรือตายอย่างมีคุณค่า เปรียบกันว่าการตายเพื่อประชาชนนั้นกกว่าภูษา

เดือนกันยายน กระแสการก่อรัฐประหารกระจายไปทั่ว ทรงราชย์ถนน กับวช เป็นกระแสผ้าเหลืองของศาสนามาบั้งหน้าเพื่อเล็ตrotateเข้าเมืองไทยแม้จะมีเสียงคัดค้านไม่ยอมรับจากประชาชนก็ตาม งานผลิตโปสเตอร์ และปิดโปستอร์คัดค้านและเปิดโปงความอับอายของกลุ่มราชย์ที่เคยกระทำไว้กับประชาชนคนไทยเมื่อครั้งเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ต้องกระทำกันอย่างรวดเร็วและหนักมาก มีการสร้างข่าวโจมตีขบวนการนักศึกษา จารุพงษ์และเพื่อนๆ จากศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาที่ต้องปฏิบัติภารกิจช่วยเหลือมวลชนเพื่อแสดงข้อเท็จจริงถี่บิน ทุกคนนุ่งสีกีดีถึงความไม่ชอบมาพากลของสถานการณ์ การเมืองขณะนั้นว่าไม่เป็นผลดีต่อบรรษชาติแน่ การชุมนุมคัดค้านการกลับมาของทรงราชย์ครั้งนี้จำเป็นต้องกระทำการเพื่อแสดงท่าทีที่ต่อต้านแผ่นดินจากการแต่ก่อนรื้อเพราไว้มั่น

ใจในเรื่องความปลอดภัยของประชาชนที่จะมาร่วมชุมนุม ขณะเดียวกันประชาชนก็เรียกร้องขานรับว่า ต้องชุมนุมคัดค้านอย่างถึงที่สุด แม้กลุ่มยุวชนนี้จะแสดงการคัดค้านด้วยการยืนหนึ้งสือถ้อยคำว่ายต่อสมเด็จพระสังฆราชเพื่อให้นิมนต์พระชนม์ออกจากประเทศไทย เพื่อความยุติธรรม การชุมนุมจึงเกิดขึ้นในเย็นวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ที่สนามหลวง โดยการนำของศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาและแนวร่วมต่อต้านแผ่นดินการแห่งชาติ

กระแสการต่อต้านทรงราชย์ถนนนี้ขานรับกันไปในหมู่ประชาชนผู้รักความเป็นธรรมทั่วประเทศ เริ่มมีการชุมนุมตามจังหวัดต่างๆ ที่นครปฐม พนักงานการไฟฟ้า ๒ คน ชื่อวิชัย และชุมพร ได้ออกไปปิดโปสเตอร์ขึ้นไว้ที่ทรงราชย์แล้วถูกมาตกรซึ่งปราบภายใน

ภายหลังว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ๕ นาย รุ่มช้อมอย่างทรงราชย์แล้วนำเข้าห้องสอบคนไปแขวนคอ พอทุกคนได้ข่าวก็ยิ่งประนามโถมตีเรียกร้องให้รัฐบาลจัดการกับผู้กระทำผิดในคดีนี้ ที่ธรรมศาสตร์นักศึกษาชุมนุมนาฏศิลป์และการละครรจงนำเรื่องนี้มาแสดงเป็นละครให้นักศึกษาชมที่ลานโพธิ์ในช่วงเที่ยงวันของวันที่ ๔ ตุลาคม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความโหดเหียนที่ประชาชนได้รับ และเป็นการเรียกร้องให้นักศึกษาดสอบมาตรฐานชุมนุมต่อต้านการกลับมาของทรงราชย์ถนน พอถึงตอนเย็นด้วยความเกรงว่าประชาชนจำนวนมากที่ชุมนุมอยู่ที่ท้องสนามหลวงจะไม่ปลดภัยจากการก่อกรุณอันน่าสะพรึงเมืองทั้งหลาย จึงมีการย้ายการชุมนุมมาที่สนามฟุตบอล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทางมหาวิทยาลัยได้ประกาศปิดมหาวิทยาลัยทันที

ในส่วนของพระราชบัญชงของได้ตกลงให้ขวัญชัยร่วมอุดอาหารประจำทรงราชย์ร่วมกับนักศึกษาอีก ๑ และกลุ่มญาติรีชาน ๑๕ ตุลา โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม จารุพงษ์นั้น มีหน้าที่ประสานงานในส่วนของ ออมช. ซึ่งหนักมากอยู่แล้วในสถานการณ์เช่นนี้

รุ่งเช้าของวันอังคารที่ ๕ ตุลาคม หนังสือพิมพ์แทบทุกฉบับพาดหัวข่าวรายงาน การชุมนุมของประชาชน และพูดถึงการแสดงผลคราวนี้ที่ลานโพธิ์ แต่หนังสือพิมพ์ดาวสยามกลับรายงานข่าวแบบบิดเบือนว่านักศึกษาหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ โดยการตกแต่งพิล์มให้ใบหน้าของผู้แสดงเหมือนกับพระพักตร์ของสมเด็จเจ้าฟ้าชาย ในตอนเย็นถึงกับมีหนังสือพิมพ์ดาวสยามที่พิมพ์เป็นหนังสือพิมพ์หน้าเดียวลงรูปผู้เล่นละครที่ถูกแต่งพิล์มไว้แล้วพร้อมข้อความบิดเบือนใส่คลิปให้เข้าใจขวนนักศึกษาอย่างผิดถึง ๑ ล้านฉบับ

ออกจำหน่ายและแจกฟรีไปทั่ว กรุงเทพฯ วิทยุสถานกระแสที่ดำเนินรายการข่าวโดย พันโท อุทากร สนิทวงศ์กีรติรายงานข่าวแบบบิดเบือนนี้ เช่นกัน พร้อมทั้งพูดจาปูลกระดমซักจุ่งให้ประชาชนเข้าใจผิดคิดว่าเป็น

ความจริง เข้าใจผิดว่า�ักศึกษาจะทำลายล้างชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการชุมนุมต่อต้านพระstonomนี้เป็นเพียงข้ออ้าง ช่วงเย็นถึงค่ำของวันที่ ๕ นี้เองได้มีการเคลื่อนไหวของกลุ่มประชาชนชาวจัดห้ามลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งมีวิทยุเสรี กระติงแดง ฯลฯ กันอย่างคึกคักโดยการซักจุ่งเหมือนกับการสั่งการของวิทยุฯ เกาะ รวมทั้งฝ่ายชาวจัด เช่น หมยันตี ดร.อุทิศ นาครสวัสดิ์ เป็นต้น มีการนำลูกเสือชาวบ้านและผู้รักชาติห้ามลากให้มาชุมนุมที่ลานพระบรมราชูปถังแต่คืนวันที่ ๕ เพื่อจัดการกับนักศึกษาและประชาชนที่ชุมนุมต่อต้านพระstonomอย่างลงในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อธ. ศูนย์นิสิตฯ และแกนนำนักศึกษานัดประชุมด่วนช่วงค่ำเพื่อกำหนดท่าทีต่อสถานการณ์ที่ถูกบิดเบือนความจริงนี้ หลังจากนั้นมีการแกล้งข้อเท็จจริงให้สื่อมวลชนทราบโดยการนำผู้จัดทำละคร ผู้แสดงละครมาตอบข้อซักถามของสื่อมวลชนเป็นการแสดงความบริสุทธิ์ ไม่การพยายามติดต่อกับรัฐบาล ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช เพื่อขอคำปรึกษา หาวิธีการที่จะทำให้ประชาชนหันหลังจากถึงข้อเท็จจริง อันเป็นการหลอกเลี่ยงความรุนแรงของประชาชนกลุ่มชาวจัด ซึ่งอาจจะกระทำกับนักศึกษาประชาชนที่ชุมนุมในธรรมศาสตร์ได้

การประชุมหารือของแกนนำนักศึกษา ได้ข้อสรุปประมาณห้าทุ่ม ว่าควรจะสลายการชุมนุมในเวลาเช้าตรู่ ขณะพระออกกับยามบากต หากให้ประชาชนออกจากธรรมศาสตร์ ในเวลาเดียวกันนี้ อาจไม่ปลอดภัย จากการรวมกลุ่มกระติงแดง และลูกเสือชาวบ้านที่เริ่มรวมตัวกันที่หน้ามหาวิทยาลัยและบริเวณลานพระบรมราชูปถังม้าแล้ว

การชุมนุมในคืนนั้น ตั้งเรื่อยในสนามฟุตบอล ค่อนไปทางตึกโดม หันหน้าไปทางหอประชุมใหญ่ ผู้ชุมนุมเป็นนักศึกษาและนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ พวกรเขานั่งกันอยู่เกือบทั้งสนาม ตั้งอกตั้งใจเชมรายการบนเวที ซึ่งมีการต่อต้านเผด็จการ มีการแสดงลำดัดและนาฏศิลป์ของนักศึกษา สลับไปกับการแสดงดนตรีที่ชีวิตของวงดนตรีต่าง ๆ หลายวง หลายคนทราบแล้วว่าเหตุการณ์เข้างานออกไม่ปลอดภัย จึงตัดสินใจอยู่ร่วมชุมนุมกันเพื่อน คนที่อ่อนเพลียก็เงยตัวลงนอนกันพื้นสนาม เนื่องจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เริ่มสอนแล้ว จึงมีการจับกลุ่มกันนั่งติดหนังสือเตรียมสอบอยู่ริม สนาม

นักศึกษาจากศูนย์ครุฑ ที่มาร่วมชุมนุม มักมีหน้าที่ดูแลสวัสดิการด้านน้ำดื่ม และอาหารของผู้ชุมนุมเสมอ เราไม่เงินทุนจากการขายของของแต่ละกลุ่ม และเงินบริจาคเพื่อกิจกรรมมาเป็นค่าใช้จ่ายในการไปซื้ออาหารสดมาให้ศูนย์ครุฑ ด้วยความไม่สันทัด จัดเจนของคนหนุ่มสาว บางครั้งเราเริ่มประท่าน้ำสกุปนิตบปและ กับข้าว่างๆ อย่างผัดผักกาด หรือผัดผักคะน้าเปล่า ๆ เราปรับประทานประทั้งความทิวทั่วไปได้อย่างมีความสุข เพราะผู้ชุมนุมทุกคนต่างก็มีใจร่วมกัน ทุกคนช่วยกันทำหน้าที่ต่าง ๆ ความลำบากเช่นนี้ถือว่าเป็นสิ่งเล็กน้อย และนำมาพูดกันเป็นเรื่องสนุกสนาน

ในการชุมนุมที่มีใจร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวันนี้ มีเพื่อน ๆ จากหลายส่วน หลายองค์กรทำหน้าที่ปกป้องอันตรายให้ พวกรเขามีทั้งหญิงและชาย แบ่งจำนวนคนไปประจำยังจุดต่อแหลมต่าง ๆ เช่น บริเวณประตูหน้าหอประชุมใหญ่ ประตูด้านท่าพระอาทิตย์ ประตูด้านหอประชุมเล็ก และประตูด้านท่าพระจันทร์ อยู่ประจำกัน จุดละ ๕-๖ คน นั่งคุยกันไปตัวย พร้อมกับสังเกตความเคลื่อนไหวที่ผิดปกติไปด้วย ทุกคนหันหัวอ่อนเพลีย และดึงเครียดกับสถานการณ์ในคืนนี้ที่ไม่น่าไว้ใจได้เลย

พอถึงเที่ยงคืนเชย ๆ กลุ่มกระติงแดงที่อยู่หน้ามหาวิทยาลัยก็เริ่มปฏิบัติการร้าย เอาไม้และก้อนหินขว้างปะยามรัวมาที่หน้าหอประชุม พร้อมกับร้องตะโภนด่าหอ ย้ำๆ อย่างหยาบคาย ท่าทางแต่ละคนมองแล้วไม่ใช่ผู้รักชาติ รักประเทศไทยเลย เมื่อตนกับอันพลาผู้ร้ายมากกว่า ฝ่ายรักษาความปลอดภัยของหอชุมนุมพยายามอดกลั้นไม่ตอบโต้อย่างใด พวกรันเห็นเรานั่งเฉย จึงรือคห์ເຫັນທ່ອງอธ. ที่ติดอยู่ริมรั้วมาเเพร่รวมกับรถเข็นของแม่ค้าสนามหลวงที่จอดอยู่บริเวณนั้น ในที่สุดก็ปืนเข้ามาเเพอป้อมยามของมหาวิทยาลัยที่อยู่ติดกับประตูใหญ่ด้วย พวกรเราได้ถอยเข้ามาดังมั่นอยู่ริมสนามฟุตบอลใกล้กับตึกเรียนคณะนิติศาสตร์ และบริเวณมุขของหอประชุมใหญ่ที่อยู่เลขเนินหน้าหอประชุมลงมา ตกลงกันว่าเราจะไม่ตอบโต้ได้ จนกว่าจะเห็นว่าอาจเป็นอันตรายร้ายแรงมากขึ้นกับที่ชุมนุม หลายคนหนีให้ไวบ่นพิมพ์ ต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างหนัก จึงส่งบลังบังแสงไฟใหม่ป้อมยามมองเห็นวุ่นวายได้ชัดเจน แล้วพวกรันก็เริ่มยิงปืนใส่พวกรเรา ๓-๔ นัด ผู้ที่คุมເຫັນที่อยู่ริมบอกให้ที่ชุมนุมทำใจเย็น ๆ อย่าตระหนกเสียชัย หรือโกรธแค้นผู้

ได้ถูนร้านค้าริมน้ำ ไปจนถึงตลาดพระเครื่องก็มี จากนั้นก็กลับตามบ้านประชาชนผู้มีน้ำใจ ลงเวกันนั้น แต่ในที่สุดก็ถูกตำรวจจับกุมได้เป็นส่วนใหญ่

ที่ตึกอมส. นักศึกษาหลายคนยังไม่ได้หลบหนี จากรุ่งษ์อยู่วิ่งขึ้นลงไล่ให้เพื่อน ๆ รีบหนีไปให้หมด ขณะที่เพื่อน ๆ ทะยอยลงจากตึก จากรุ่งษ์จะพยายามยืนคุ้มกันให้ หลังจากที่แน่ใจว่าไม่มีใครเหลืออยู่แล้ว เขายิ่งปะทางตึก นิติศาสตร์เพื่อที่จะไปนำผู้บาดเจ็บที่นั่นจมกองเลือดอยู่มา แต่ยังไม่ทันถึง จากรุ่งษ์ก็ถูกยิงล้มลง

กระทิงแดงผู้กำลังกระหายเลือด เริ่มตะลุยบุกเข้ามาพร้อม ๆ กับเจ้าหน้าที่ตำรวจนครฯ ไล่เข้ามาถึงหน้าตึกนิติศาสตร์ แบ่งกำลังไปค้นหานักศึกษาที่หลบซ่อนอยู่ตามตึกต่าง ๆ พากมันคุกกระชาด ทุบต่อย เดอะตือย่างการุณ บ้างกีฬาคนพนักศึกษาที่พยายามอ้อนเรียงบนถนน แล้วเตะกระทิง ใช้ลิมไม้ตอกอก เป็นภาพของการทารุณเหมือนสัตว์นรกและเลวร้ายจนสุดจะเอี่ย หนึ่งในบรรดาหนุ่มสาวที่เสียชีวิต แล้วยังถูกกระทำทารุณ แม้จะเป็นร่างไร้วิญญาณ คือจากรุ่งษ์ ทองสินธุ์ ผู้ที่กระทิงแดงเอาผ้าขาวม้าคุ้กคายของเขามาพันเป็นเกลียว ผูกเป็นเชือนรอบคอแล้วลากเข้าไปมาในถนน

ดวงใจเสรีชนที่แสนบริสุทธิ์ของหนุ่มสาวนักศึกษาที่มุ่งมั่นทำกิจกรรมเพื่อประชาชนให้บรรลุถึงการสร้างสังคมที่เป็นธรรมและดีงาม ไม่เคยคาดคิดเลยว่าความรุนแรงจากอำนาจ แล้วประชาชนกลุ่มขวาจัดจะรุนแรงผิดมนุษย์ถึงขนาดนี้ จนกระทั่งวันพุธที่ ๖ ตุลาคม ได้มาถึง เธอและเขางี้งตระหนักได้ว่าอำนาจที่ขึ้นชั้นปกครองห่วงเห็นต้องแลกกับชีวิตและเลือดเนื้อของผู้บริสุทธิ์ เธอและเขาได้ทราบอีกว่าแผนการปราบปราม

ครั้งนี้ได้ถูกเตรียมการมาอย่างดีและประสานงานกันอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การสร้างข่าวปลอมภัยและแสดงละครชวนคอที่ลานโพธิ์ แล้วปลุกกระแสลูกเสือชาวบ้าน และประชาชนชาวจัดกลุ่มต่าง ๆ ให้มาร่วมตัวกันสร้างพลังกดดันรัฐบาลพลเรือนของม.ร.ว.ส.นิย์ ปราโมช ให้จัดการปราบปรามนักศึกษาที่ชุมนุมในธรรมศาสตร์ ขณะที่รัฐบาลพยายามติดต่อที่จะเรียกแกนนำนักศึกษาเข้าพบก็ถูกยึดอำนาจ ดังนั้น บรรดาตัวแทนนักศึกษาเหล่านั้นจึงถูกจับกุมทันทีที่ถึงบ้านพักของนายกรัฐมนตรีโดยที่ยังไม่เดินทางมาจากจังหวัดพะเยา สถานีวิทยุฯ ประกาศต่อต้าน แล้วบังคับให้สถานีวิทยุฯ หยุดดำเนินรายการตามปกติ เพื่อถ่ายทอดเสียงจากสถานีวิทยุฯ กระเพียงแห่งเดียว ก็เป็นการแสดงว่าไม่ต้องการให้การดำเนินยุทธการฟ้าห่มนักศึกษาในวันที่ ๖ ตุลาคม เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนการยึดอำนาจ ซึ่งปรากฏในเวลาประมาณหนึ่งโมงเย็น เป็นประกาศของคณะกรรมการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ ๑ นำโดย พล.ร.อ.สลัด ชลออยู่ ความว่า บัดนี้คณะผู้มีอำนาจจัดกลุ่มใหม่ ได้ยึดอำนาจมาจากรัฐบาล พลเรือนเรียบร้อยแล้ว

จากรุ่งษ์และเพื่อน ๆ ที่เสียชีวิตในเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ นับเป็นการอุทิศชีวิตเพื่อสังคมส่วนรวมอย่างมีคุณค่าและเต็มใจที่พร้อมจะพนักความดายหรือความนาดเจ็บจากการต่อต้านเผด็จการ อุดมคติในการยอมเสียสละได้แม้ชีวิตของพวกราชเป็นสิ่งจริงแท้ที่พวกราชเส้นผสานได้แล้ว แต่สังคมปัจจุบันยังไม้อาจล่วงถึงปณิธานของผู้เสียสละครั้งนี้เลย

รำพึงจากวิญญาณ

เธอไม่ตาย เธอไม่รีบตาย
 ใช่ เธอบอกฉันเมื่อวันนั้น
 และเธอเก็บไว้ปอย่างรวดเร็ว
 เร่งร้อนจนไม่มีเวลาเข็ตเลือดบนร่างฉัน
 แม้แต่ผ้าผูกคอที่มันลากฉันไป
 ก็ยังไม่ได้แกะ
 โผล่แล้วไปด้วยหัวใจที่ร้อนแรง
 และวิญญาณฉันก็ติดตามเธอไปทุกหนแห่ง
 เพื่อวันหนึ่งผ้ามัดคอที่ศพฉัน จะได้รับการปลดเปลือง
 รันนี้ ฉันกลับมาเดียวดาย
 ไปเยี่ยมร่างกายอันหมาเบื้อยของฉัน
 แก่ผ้ามัดคอให้ทิći
 ฉันพูดไม่ออก เพราะผ้านั้นผูกอยู่บนคอฉันเอง
 รอบข้างวังเวง ไม่มีเวาของเธอ

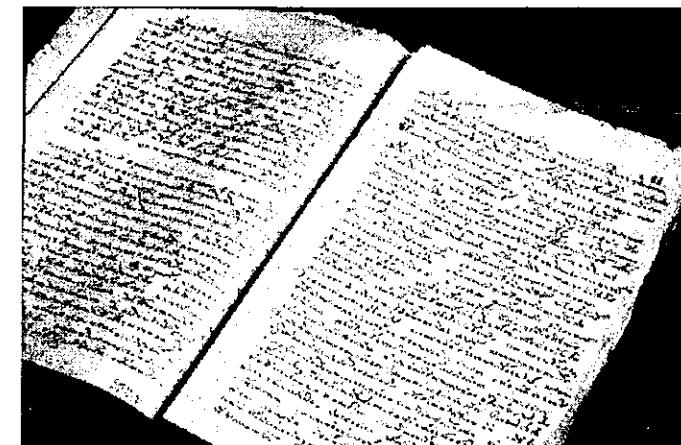
วิญญาณ เดียวดาย

๖ ตุลาคม ๒๕๒๕

๓

รอยอาลัย

จันกรทั้งถึงวันนี้ ๖ ตุลาคม ๒๕๓๘ ราธูพงษ์ ทองสินธุ์ ได้จากไปแล้วถึง ๒๐ ปี
 แต่ความระลึกถึงและความอาลัยรักก็ยังคงอยู่ เริ่มต้นจากความรักและความกันใจของพ่อ
 และแม่ผู้เป็นบุพการี ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากบันทึกของคุณจินดา ทองสินธุ์ ผู้บิดา จาก
 นั้นก็คือความอาลัยรักจากบรรดาคนองของราธูพงษ์ และท้ายสุดคือการแสดงความอาลัย
 จากเพื่อนที่มุ่งจะسانต์อุดมการณ์ของราธูพงษ์ ให้ยั่งยืนสืบไป

บันทึก ๖ ตุลา : พลิกผ่านดินตามหาลูก

จันดา ทองสินธุ

เมื่อลูก ๆ เดิมใหญ่ ทุกคนต่างมีความคลาดเห่าเที่ยมกัน เพราะพ่อแม่รักและพยายามให้เล่าเรียนตามความสามารถ ลูกสาวพงษ์ ลูกของตี และทนงศักดิ์ ประวัติสสร ก็ เข้าเรียนกันตามลำดับ แต่ขณะลูกทั้งสี่เรียนอยู่ในชั้นประถมปลาย มารยมตัน มารยมปลาย กันนั้น ลูกอุมาเทพยังเรียนอยู่ชั้นอนุบาล ในปี ๒๕๑๘ ที่โรงเรียนบ้านดินแดง ลูกประวัติสสร เรียนชั้นม.ศ.๑ ที่โรงเรียนสุราษฎร์ ลูกทนงศักดิ์เรียนชั้น ม.ศ.๒ ลูกของตีเรียนชั้น ม.ศ.๕ ที่ โรงเรียนสุราษฎร์ธานีเหมือนกัน ส่วนลูกสาวพงษ์ก็กำลังเรียนอยู่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นนักศึกษาปีที่ ๒ คณะศิลปศาสตร์ ในปีนี้เอง เหตุการณ์ที่ไม่น่าคาดเดา ได้อุบัติขึ้น ซึ่ง นำความวิตกกังวลครอบครัวของข้าพเจ้า อย่างที่จะหาเหตุการณ์ครั้งใหม่มาเปรียบเทียบ ไม่ได้ มันทั้งแสนจะปวดร้าวจิตใจนั้นแบบจะอดกลั้นไว้ได้ หรือจะเรียกว่าบันทึฟ่อและเมื่อ ของลูก ๆ ได้ตายแล้วทั้งเป็นและตายจนกว่าจะเรียกร้องความสูญเสียนั้นกลับคืนมา

เข้าวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๘ เวลาประมาณ ๙.๐๐ น. เศษ วิทยุแห่งประเทศไทยได้ กระจายข่าวว่ามีการจลาจลขึ้นในแผ่นดิน เสียงประกาศและเสียงปืนที่ร้าวสีบเป็นระลอก ๆ ทุกคนต่างตระหนกตกใจ เพราะเหตุการณ์นี้ได้เกิดขึ้นแล้วภายในบริเวณมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ข่าวประโคมว่าได้มีผู้ก่อการจลาจลเป็นนักศึกษาไทย และพากคนภูวนที่จับ กลุ่มอยู่ในธรรมศาสตร์ ตั้งแต่วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๘ เป็นต้นมา ได้ยิงปืนออกมายัง ภัยในทำให้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร และผู้รักชาติล้มตายหลายคน และเสียงวิทยุก็ เร่งเร้าให้ประชาชนช่วยกันผนึกกำลังเพื่อรับมือเหตุการณ์ และช่วยกันกำจัดโดยทุกวิถีทาง จนเกิดการประช้ำทัณฑ์นักศึกษาที่หนีเอาตัวรอดออกจากมหาวิทยาลัย ซึ่งกันทุบตีและผูกคอสาลกในสนามหลวง มีหน้าซ้ำการทุบตียังไม่หนำใจ ยังได้จับมัดนำไปเผาทั้งเป็นหรือเรียกว่าตายไม่ทันนั้นของการเผาที่ชุมชนคือช้างสนามหลวง

นั้นเอง โดยใช้ยางรถยกที่ชำรุดมากองแล้วอาดพั้งจุดไฟเผาที่น้ำมันรถ ไฟลุกไหม้ เกริยมเป็นตอตogo และอีกรายหนึ่งช่วยกันจับมัดใช้เชือกแขวนคอ โยงขึ้นไปผูกกับกิ่งมะ ขามแล้วประชาชนผลักกันขึ้นไปทุบตี ทั้ง ๆ ที่นักศึกษานั้นได้ลื้นชีวิตไปแล้ว แต่ความ โกรธของปวงชนยังไม่هدอด้วย ถึงกับใช้เก้าอี้ไปบุรุศีศอกกัน เป็นภาพในหน้าหนังสือพิมพ์ มันเป็นเหตุการณ์ที่ทิ่มแทงเข้าข้าวหัวใจของบิดามารดาที่ส่งลูกให้มาร้าเรียนใน สถาบันที่สูงอย่างนักไม่ถูก ถ้าฝูงชนเหล่านั้นช่วยกันคิดสักนิดหนึ่งว่า เขาก็เป็นพ่อหรือ แม่คนหนึ่งของลูก การกระทำอย่างนั้นก็คงจะจราณแรงในศีลธรรมและวัฒนธรรม ซึ่งคนไทยได้นับถือศาสนาพุทธอยู่ ก็จะลดความรุนแรงได้บ้าง

แต่แล้วครั้นเวลาประมาณเย็น ๆ วิทยุได้ประกาศอยู่รัฐบาลสมัย ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี และตั้งคณะกรรมการบ้านเมืองขึ้นใหม่โดยพล.ร.อ.สังคัด ชลออยู่ เป็นหัวหน้าคณะปฏิรูปฯ ยกเลิกรัฐธรรมนูญ ประกาศกฎอัยการศึก และประกาศกฎหมาย การกระทำอันเป็นภัยลั่นโลก แม้ว่ากำลังกระทำกัน หรือที่กระทำอยู่ก่อนประกาศนั้น ถือว่า เป็นความผิด ทางเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเข้าทำการจับกุมพากเจ้าลักษณะในมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ และได้เกิดการประทกนอย่างขนาดหนัก ทำให้ตัวถืออារยหลังได้รับ ความเสียหายยับเยิน เพราะนักศึกษาต่างก็วิ่งหลบกระสุนกันชุลมุน ส่วนมากจะวิ่งขึ้นไป บนตัวตึก เจ้าหน้าที่ก็ไล่ยิงเข้าใส่ บางคนก็หนีเอาตัวรอดอย่างไม่คิดชีวิต แต่หนทางที่จะ หนีออกนั้นยากเหลือเกิน เพราะประตูทุกประตูถูกปิดตาย ชั้นประชาน ลูกเสือชาวบ้าน ตำรวจทหารได้เรียงรายอยู่ภายนอก ยกที่จะหนีออกมายังได้ มือปืนทางเดียวตือด้านเริมแม่ น้ำเจ้าพระยา นักศึกษาส่วนหนึ่งก็กระโดดลงน้ำ เพื่อว่ายหัวขึ้นฟังอีกสั่งหนึ่ง แต่ทว่า ความหวังน้อยเหลือเกิน เพราะทหารเรือและตำรวจได้เรียงรายใช้ปืนอย่างสะกัดໄว บางคนถูกกระสุนปืนในแม่น้ำมหาดลังไป บางคนดวงตีกีสามารถหนีรอดไป บางพาก หนีลงทางปล่องร่องน้ำคลานออกทางลำน้ำเจ้าพระยา แต่จะหนีลีดลอดไปได้ไม่กี่คน ส่วน ใหญ่ก็ยอมจำนนต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ และถูกจับกุม แต่เจ้าหน้าที่เป็นส่วนน้อย จำเป็นต้อง ใช้มาตรการเด็ดขาดในการจับกุมโดยให้นักศึกษาทุกคนถูกดึงลากออกให้หันหน้าลงกับพื้น โครงการไม่เป็นภัยบัตตามก็ต้องได้รับโทษอย่างหนัก หรือถึงตายได้ในขณะนั้น เมื่อได้กัวด ต้อนนักศึกษาลงมารุมกลุ่มตามบริเวณตัวตึกแล้ว ห้ามมิให้เคลื่อนไหวใด ๆ โดยนั่งเอา

มือประธานคอกัมหน้าอยู่เป็นชั่วโมง ๆ ในระหว่างนั้นมีการทำความสะอาดภายใน เก็บสิ่งของที่ตกหล่น ส่วนมากก็เป็นบัตรประจำตัวนักศึกษา บัตรประชาชน ซึ่งนักศึกษาจะต้องคว้าออกทิ้งเกลื่อนสนาม เพราะถ้าติดอยู่เกรงว่าจะถูกฝุ่นประชาทัณฑ์ หลังจากทำความสะอาดแล้ว เจ้าหน้าที่จะต้องนำรถยกไปบรรทุกพากจากลากเหล่านั้นที่นั่นเป็นพันคน แยกย้ายไปกักขังตามสถานที่ต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้

ในตอนนี้ทางเจ้าหน้าที่รัฐบาลต้องกระทำการอย่างหนัก เพราะส่วนหนึ่งต้องนำนักศึกษาที่บาดเจ็บถูกกระสุนยังไม่ตายไปส่งโรงพยาบาลต่าง ๆ และเก็บคนนักศึกษาประชาชนที่ดายไปส่งสถานที่เก็บศพ ส่วนผู้ที่ถูกจับกักต้องรับส่งไปกักขัง และต้องระวังเหตุการณ์เกิดขึ้นในระหว่างทาง จึงต้องจัดเจ้าหน้าที่สำรวจคุ้มกันเป็นระยะ ๆ ไป นักศึกษาและประชาชนที่ถูกจับกุมครั้งนี้ประมาณ ๓,๐๐๐ คนเศษ ต้องแยกย้ายไปกักขังไว้ถึง ๓ แห่งด้วยกัน คือที่โรงเรียนพลตำรวจ จังหวัดนครปฐม ชลบุรี และบางเขน เมื่อ_nักศึกษาและประชาชนถูกนำไปกักขังแล้ว ภาระหน้าที่หนักของเจ้าหน้าที่คือการประชาสัมพันธ์การจัดทำรายชื่อเพื่อประกาศ อะไรต่อรองไม่ถูก และเหตุการณ์แทรกซ้อนเกิดขึ้นทุกรายะ เช่นเมื่อข่าวว่าจะมีการย่างชิงนักศึกษาขึ้น และเมื่อข่าวว่าจะมีการก่อวินาศกรรมตามสถานที่ราชการหรือที่สำคัญ ๆ แม้ว่าจะประกาศกฎหมายการศึกแล้วก็ตาม แต่ความร้ายยังไม่เกิดขึ้น แม่ประชาชนที่ไปรวมกลุ่มกัน จะแยกย้ายกลับบ้านเรือนแล้ว แต่ทหารที่ต้องออกรักษาการตามสถานที่ราชการและที่ชุมชนชนทั่วไปในกรุงเทพฯ ทางราชการประกาศให้คนออกบ้านทันที

ในด้านพ่อแม่ของนักศึกษาทั้งที่อยู่ส่วนกลาง และในชนบท ต่างก็ตระหนกตกใจ กันเป็นกำลังต้องวิงหาลูกของตัวกันจ้าละหวั่น ที่อยู่ไกล ๆ พ้อจะวิงหาได้ในวันเกิดเหตุ หรือหลังวันเกิดเหตุเล็กน้อย แต่ที่อยู่ใกล้ ๆ ซึ่งต้องจับพาหนะรถยก รถไฟ แล้วแต่หนทางไหนจะสะดวกที่สุด ข้าพเจ้าเป็นพ่อของลูกคนหนึ่งที่ลูกเรียนอยู่ในสถาบันที่เกิดเหตุด้วย ยังมีความเป็นห่วงนั้นพันทิวคุณ ได้ปรึกษากับภรรยาแล้วจับรถไฟจากสถานีบ้านส่องมุง เช้าสู่กรุงเทพฯในวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๘ เวลา ๑๙.๐๐ น. ขณะที่นั่งมาบนรถไฟได้พบปะเพื่อนฝูงที่มาจากทางใต้ ส่วนมากก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน คือไปเยี่ยมลูกหลาน และเป็นห่วงลูกหลานกันทั้งนั้น ต่างคนต่างนั่งมองหน้ากันด้วยความเสร้ำสลดใจเห็นพูดอะไรไม่

ออก เพราะไม่รู้ว่าเรื่องราวเป็นมาอย่างไรจึงได้เกิดอาเพศขึ้นเช่นนี้ แต่ข้าพเจ้าเองพอจะรู้เรื่องเดิมแห่งที่มาของเรื่องนี้เป็นพื้นฐานอยู่แล้ว เพราะได้ดิดตามข่าวหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ นับตั้งแต่จอมพลประภาส จารุเสถียร กลับเข้ามากรุงเทพฯครั้งหนึ่ง จนนักศึกษามีเพ้อใจได้เกิดการเดินบนขบวนไฟ จนในที่สุดรัฐบาลห้าหางออกโดยส่งจอมพลประภาส จารุเสถียร รอออกไปประกอบเครื่องครัว ส่วนเหตุที่กลับมาของบุคคลสำคัญดังกล่าว โดยอ้างเหตุว่าป่วย จะกลับมารักษาตัวที่เมืองไทย จะป่วยจริงป่วยเท็จประการใด ถือว่าเป็นเรื่องของการเมืองข้าพเจ้าไม่ค่อยติดใจ

ต่อมามีกี่เดือน จอมพลน้อม กิตติชจร กีกลับมาในรูปของการบัวสมณเจรจา ต่างประเทศมาเลย และได้เข้าอุปสมบทที่วัดบวรนิเวศ โดยอ้างว่าจะได้อยู่ไกลัชิกันบิดาที่กำลังป่วย และไม่ขอเกี่ยวข้องกับการเมืองอีกด้วยไปจะประกอบแต่ความดีในทางพุทธศาสนา นั้นก็เป็นไปในทางลับด้วยเหตุผลที่ไม่ทราบแน่ชัด นักศึกษาส่วนใหญ่ก็ไม่พอใจ มีการจับกลุ่มต่อต้านต่าง ๆ นา ๆ จนเกิดการรวมตัวของนักศึกษา ถึงแม้ไม่ได้เคลื่อนไหวอภิภาก隘ก็ตาม แต่ทว่าเหตุการณ์ภายในกำลังคุกคาม และเพิ่มปริมาณขึ้นจนเป็นที่น่ากลัวของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง มีการละเล่นละคร มีการอภิปราย อะไรต่อเมื่อไรก็ขึ้นเรื่อย ๆ ประกอบกับก่อนหน้านี้ไม่กี่เดือน นักศึกษาที่ต่อต้านจอมพลน้อม กิตติชจรกลับมา ถูกแขวนคอตายถึง ๒ คน ที่นครปฐม นี่เป็นช่วงหนึ่งให้นักศึกษาเกิดความเต็อด้วยความแค้นคึ่งรัฐบาล เมื่อทางราชการไม่สามารถหาตัวคนผิดได้ นักศึกษาก็เอารืองน้ำไปแสดงละคร และเรื่องการบัวสมณเจรจาลับมายังจอมพลน้อม กิตติชจรด้วย ในช่วงนั้น หนังสือพิมพ์ซึ่งมีบทบาทสำคัญยิ่งในการสื่อสารมวลชน จะเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ที่รับ ได้ลงภาพช่าวนักศึกษาแสดงละครการแขวนคอ แทนที่ภาพจะเป็นการแขวนคนนักศึกษาที่นครปฐม กลับเป็นภาพของสมเด็จเจ้าฟ้าชาย อันเป็นการดูหมิ่นพระเกียรติอย่างยิ่ง ทำให้ประชาชนลุกขึ้น แล้ววิทยุกองทัพบกพร่อง ปลูกให้ประชาชนตระหนักรถึงความรักชาติ บรรดาลูกเสือชาวบ้าน ประชาชน กีฬาโอลิมปิก ล้อมรอบสถานที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งกล่าว จนเกิดเรื่องตามเหตุการณ์นี้ขึ้น นี่คือช่วงแห่งที่มาของเรื่องร้ายดังกล่าว

ขั้นตอนไฟเคลื่อนเข้าสังสถานีกรุงเทพ ในตอนเช้าของวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๑๘

ข้าพเจ้าก็ไม่รีรอรับจักรดิปหาลูกที่หอบพักเที่ยงธรรม วัดบุพาราม ชนบุรี ขณะนั้นบันรถ ก็คิดอยู่ว่ายังเดียวว่า ถ้าไปถึงหอพักให้ได้เห็นหน้าลูกที่รักสุดหัวใจของพ่อเท่านั้นจะเสียเงินเสียทองเท่าไรไม่ต้องเป็นห่วงละ เมื่อรถแท็กซี่เข้าถึงประตูบ้านพักเป็นเวลาเช้าตรู่ เจ้าของหอพักเพ่งลูกขึ้นเบิดประตู แต่บรรยายการในหอพักศึกษาในวันนั้นผิดกับวันก่อน หรือครั้งก่อน ๆ ที่ข้าพเจ้ามา ดังแต่ลูกมาอยู่หอพักแห่งนี้ประมาณ ๒ ปีเศษ นับครั้งไม่ถ้วนที่ข้าพเจ้าได้มามาเยี่ยมลูก ทุกคนในหอพักในวันนี้ต่างก็มองหน้ากัน และเงียบสงัด ไม่เสียงอะไร หรือแม้แต่เสียงวิทยุ ข้าพเจ้าก็เกิดความวิตกกังวลในใจทันที ขณะนั้นมองหน้าต่างพอพักที่ลูกอยู่บิดตาย แต่ใจหนึ่งยังคิดว่าลูกกำลังนอน จึงรีบขึ้นไป แต่ที่ไหนได้ เมื่อเห็นประเพณีประดิษฐ์ไว้อย่างแข็งแรงได้แต่ลดมองดูจากข้างฝาเข้าไปภายในได้ตลอด ไม่เห็นลูกเลยแม้แต่เงา ตอนนี้จิตใจของข้าพเจ้าเหมือนจะหลุดลอยออกจากร่าง เช่นอ่อนรื่นก้าวลงจากหอพัก ขณะลงบันได มีนักศึกษาที่พักอยู่ห้องใกล้ ๆ กันเดินสวนทางขึ้น ข้าพเจ้าบอกว่ามาหาลูกจากรุพงษ์ เพียงเท่านั้น นักศึกษาคนนั้นนำตาให้พรากบันอกว่า จากรุพงษ์ เขาไม่กลับมาหอพักตั้งแต่วันก่อนเกิดเหตุ ๑ วัน คือวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๙๘ เมื่อเสียงนี้แพร่เข้าหูข้าพเจ้า ทำให้อืดจนไม่รู้จะว่าอะไรอีก จึงรีบผุ่งไปยังบ้านเจ้าของหอพัก พอท่านเจ้าของหอพักเห็นเข้าหานักศึกษาทันที เพราะท่านเป็นคนใจบุญสุนทาน ท่านเป็นที่รักและสนใจกับข้าพเจ้ามาก ท่านเชิญให้นั่งและหันหัวมาให้ดีม ข้าพเจ้าเห็นใจแตกดัง ๆ ขณะนั้นเวลาประมาณ ๗.๓๐ น. เท่านั้น ข้าพเจ้าก็บอกไปว่าไม่ต้องลำบากครับ ผมเป็นห่วงลูกจึงทราบข่าวแล้วรีบมาทันที

ท่านเจ้าของบ้านก็เริ่มต้นว่า จากรุพงษ์เขาก็ไม่เป็นไรกระมัง เพราะเขาระบุรุษมาก คงเอาตัวรอด และเขามีความฉลาดไหวพริบกว่าเสียด้วย แม้ว่าการผุดของเขายังเป็นการปลอมใจข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้ายังอดใจหายใจครั้งไม่ได้ กำลังคิดต่อไปว่าจะไปตามหาเขายังไ จึงได้รับคำอุ่นใจจากหอไปก่อนวันเกิดเหตุ และไม่กลับมาเลย คงมีภาระภายในห้องศาสตร์ธรรม์ แต่จะติดตามไปดูก็ไม่ได้ เพราะท่านได้ปิดห้องศาสตร์ห้ามมิให้ใครเข้าออกเลย เพราะเขากำลังกว้างลัง และดันห้าอาชญา แลเห็นนั้นสือพิมพ์ลงข่าวว่าเป็นข้อมูลกำลังสะสมอาวุธไว้มาก many ข้าพเจ้าก็มีด้วยกัน พอตีเด็กหันสือพิมพ์หอบหนังสือพิมพ์มาหอบเนื้อร่อง ข้าพเจ้ารีบซื้อจะ

กีดบันบันไม่ถ้วน แต่เอาทุกฉบับที่เข้าขาย แล้วเปิดดูแต่ช่าวันนักศึกษาที่มาเดินกระจาดอยู่โรงพยาบาลต่าง ๆ อ่านพลาวงภาวนางอย่างให้มีชื่อลูกจากรุพงษ์อยู่เลย เมื่อถูกเจ็บทุกฉบับ เจ้าของบ้านก็พูดว่า ไม่ต้องอ่านรายชื่อห้อง เพราะท่านให้เด็กในหอพักตระเวนไปดูตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ที่นี่นักศึกษาได้รับบาดเจ็บ ไม่มีลูกจากรุพงษ์เลย

ฉุกคิดได้ว่านี่ไม่ใช่ในโรงพยาบาล แล้วข้าพเจ้าจะไปหาลูกที่ไหนละ แต่นึกขึ้นว่า จะต้องไปปรึกษากับน้องชาย ซึ่งเป็นหลานของภรรยา รับราชการเป็นนายเรือใบบ้านอยู่บ้างแค่ เพื่อจะมีอะไรดี ๆ บ้าง จึงตัดสินใจแล้วรีบยกมือไหว้เจ้าของบ้าน ทันใดนั้นคุณลุงเจ้าของบ้านบอกว่าเอาอย่างนี้ซึ่งบ้านที่หลานชายจากรุพงษ์อาจจะติดไปอยู่ในที่คุณชั้นตามก่อสรุมต่าง ๆ เพราะวันนี้เวลา ๘.๓๐ น. เขาจะประกาศรายชื่อที่สถานีตำรวจนະส่งคุณ กับที่พญาไท ลองไปดูรายชื่อเสียก่อน ไม่ต้องรอช่าวันนั้นสือพิมพ์ ข้าพเจ้าก็บอกขึ้นได้ทันที หันมองนาพิกัดเพิ่ง ๘.๒๐ น. กว่าจะไปถึงที่ประกาศรายชื่อคงจะพอตี หรือสายนิดหน่อย เมื่อร้าวๆ คุณลุงเสริฐจับรถแท็กซี่ไปสถานีตำรวจนະส่งคุณ เมื่อไปถึง ที่ไหนได้ นึกว่าเราจะได้ไปถึงก่อนคนอื่น ๆ แต่ที่ป้ายประกาศมีพ่อแม่ญาตินักศึกษาอยู่อีกนักหนึ่ง ให้กู้แล้ว มีคนอาสาขึ้นอ่านรายชื่อที่บิดกับกำแพงวัดให้อย่างดัง ๆ ข้าพเจ้าก็รีบแทรกเข้าไปใกล้ ๆ เพื่อว่าจะดูรายชื่อที่เขากันผ่านไปแล้ว จะได้ลับเสียดังขึ้น ดูดังแต่เฝ่นที่ ๑-๒-๓ จนถึงเฝ่นที่ ๔ แล้วก็เมื่อรายชื่อลูกจากรุพงษ์อยู่เลย พอดีกับเฝ่นที่ ๔ เห็นรายชื่อหลานคนหนึ่งเข้า เขาคือ สุพจน์ อนุภัติ หมายเลข ๑๑๔ สถานที่กักขังคือ โรงพยาบาลตำรวจ นครปฐม รีบเอกสารตามจัดเลขที่เสร็จแล้วก็คุ้ดฟังรายชื่อที่เขากันอยู่ คุณอ่านต้องผลัดเปลี่ยนกันอ่าน เพราะแต่ก็เริ่มร้อนจัด และอากาศของคนหนาแน่นเช่นนั้น บางคนถึงกับเป็นลมก็มี ญาติของนักศึกษาบางคนเป็นคนห้องแก่บ้าง เป็นคนแก่บ้าง และมีหน้าซ้ำ บางคนพาเด็ก ๆ ซึ่งยังเล็ก ๆ ติดตัวไป เด็กเหล่านี้นักศึกษาแต่เดิมหน้าแดงก่ำ นัยน์ตาของทุกคนบอกถึงความทุกข์ยากอย่างแสนสาหัส คนที่พบรายชื่อลูกของตนดังก็ต้องตีใจส่วนผู้ที่ไม่พบก็เสียใจและบ่นพิมพ์ บางคนก็คงร้องออดด้วยความเห็นใจเต็มประดา เมื่อจบรายชื่อประมาณ ๓,๐๐๐ คนเศษ ไม่มีชื่อลูกสุดที่รักของข้าพเจ้าเลย รีบจับรถกลับย้อนไปที่หอพักอีกรั้ง เพื่อจะจัดประดิษฐ์เข้าไปดูในห้องนอนว่าลูกจะเขียนจดหมายหรือบันทึกอะไรบ้าง

เมื่อถึงหอพักประมาณเที่ยงวันเศษ คุณลุงเจ้าของหอพักก็แสนจะเป็นห่วงถามขึ้นว่าได้ผลประการใดบ้าง ข้าพเจ้าก็บอกไปว่าไม่มีรายชื่อของลูกหอกรุง แล้วก็ขึ้นไปขั้นสองของหอพัก เมื่อถึงประตู กุญแจที่ใส่ไว้กับบ้านกุญแจกล แต่จำได้ว่าเมื่อวันก่อนที่มาเยี่ยมลูกเคยบอกได้ไว้ให้ จำได้เพียงเลข ๒ ແລะบน ส่วนแควรล่างลิมเบียแล้ว ลองหันดัวเลขตามโค๊ดสองແล็ก แล้วก็หัวแควรที่สามไปเรื่อย ๆ บังเอิญลูกกุญแจก็หลุดออกมานะ โล่ห์อกไปที่ รีบเข้าไปดูในห้อง เห็นผ้าฝ้ายของลูกที่ใส่แล้วยังไม่ได้ซัก แขวนไว้ที่ราว และที่นอนปูผ้าคลุมอย่างเรียบร้อย บนเตียงหันสือมีหนังสือก็มีหนังสือปกภาษา และเครื่องใช้ทุกอย่างอยู่ครบครัน ตันคุดหมายก็ได้พบเพียงแค่ของเปล่า แต่จ่าหน้าของถึงข้าพเจ้าอยู่ ๑ ช่อง แต่ในช่องจดหมายไม่มีจดหมายอยู่เลย ส่วนเอกสารต่าง ๆ ของเขายังซึ่งอยู่ในยามที่ใส่อยู่เป็นประจำ ข้าพเจ้ารีบดูขึ้นมาคุณเกลื่อนทุกชิ้นก็ไม่มีร่องรอยทึ่งไว้เลย รีบดูบันทึก ข้างในสมุดบันทึกเล่มเล็ก ๆ เห็นข้อความดอนหนึ่งไม่ลงวันที่ จะบันทึกไว้เมื่อไหร่ก็ไม่ทราบ แต่ร่องรอยนี้ขึ้นเดือนพฤษภาคม จำได้ว่าในบันทึกนั้นเข้าได้บรรยายไว้ว่า

“หากการบินไม่เรียบร้อยชาติรักประชารัฐโดยจันทร์ลูกคุณกланอย่างไร ความประณีตเลือดของเพื่อนที่หยดลงพื้นดิน จะไม่วันสูญหาย เพื่อนเอี่ย เรายังหลังจะพยายามแก้คันแนแพนเพื่อให้จงได้”

ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าบันทึกนี้จะต้องเขียนภายหลังเหตุการณ์ ลูกคงกลับหอพักครั้งหนึ่งแล้วรวมเสื้อผ้าที่จำเป็นรีบหนีไปโดยไม่ได้ครั้งเดียวหน้า เมื่อถัดจากลักษณะอื่น ๆ ไม่พบแล้ว ก็รีบใส่กุญแจและฝาสิ่งของไว้กับเจ้าของหอพัก ทั้ง ๆ ที่คุณลุงต้องการให้พักอยู่ที่นั่นชั่วคราว แต่ข้าพเจ้าไม่อาจจะพกนอนในห้องของลูกได้ เพราะไม่สามารถทำจิตใจให้สงบได้ ต้องเห็นเสื้อผ้าและของใช้แล้วนึกถึงภาพลูกขณะที่ไม่มีเรื่องราวด้วยความมารยาท หลับนอนอย่างมีความสุข แต่เหตุการณ์เรื่องนี้เกิดขึ้นพ่อจะมีความสุขได้อย่างไร จึงรีบจับรถไปหนาที่บ้านบางแคน ถึงบ้านบางแคนในตอนบ่าย และพบน้องชายแล้วรับประทานความในใจให้นองฟัง และน้องชายก็เล่าเรื่องราบทั้งหมดให้ฟังอีกด้วย เพราะเขายังไม่ทราบถึงกรรมอุทิศที่เรื่องแล้วเห็นเหตุการณ์โดยตลอด ขณะที่น้องชายเล่าให้ฟัง จิตใจของข้าพเจ้ากราภราภัยจนบอกไม่ถูก ทั้งเสียใจและทุกข์ระทม คิดถึงลูก คิดถึงแม่ของลูกจะเป็นอย่างไรทั้งน้ำหนึ่งน้ำหนึ่งที่มีความทุกข์ใจยังกว่าข้าพเจ้าเสียอีก เพราะข้าพเจ้าทราบอย่างชัดแจ้ง

ว่า ลูกผู้ชายคนแรกนี้เป็นลูกหัวแก้วหัวแหวนของแม่ และแม่เมื่อวานนี้ที่ลูกสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ เมื่อมาถึงบ้านก็เป็นอื่นไปเช่นนี้ เสมือนหนึ่งในกระบวนการจิตให้หลุดไปจากอกนั้นเอง

ข้าพเจ้าบ่นกับน้องชายว่าจะออกประเดิมวิธียกลับมาจะด้างคืนที่นี่เอง ความจริงข้าพเจ้าต้องการออกไปหาสุราด้วยเพื่อระบายความทุกข์ เพื่อว่าจะมีความสุขและเพลิดเพลินไปสักชั่วขณะเท่านั้น เมื่อออกกันถึงหน้าตตลาดก็รีบไปที่ไปรษณีย์ ส่งโทรศัพท์บ้านฉบับหนึ่งบอกให้แม่ของลูกทราบว่า ยังไม่พบลูกชาย จะกลับบ้านในวันที่ ๑๐ ตุลาคม เสาร์แล้วรีบกลับบ้าน พร้อมกับจะเดินทางกลับบ้าน หลังจากเดินทางกลับบ้าน แล้วจึงเดินทางกลับบ้าน และดูเหมือนคืนนั้นเองชัยก็พิယายามເວລາຈຳບັນຍາໃຈข้าพเจ้า จัดอาหารให้รับประทานเป็นอย่างดี และชื่อเหล้าให้ทานอีก ๑ แบบ ทั้ง ๆ ที่เขาก็ไม่ดื่มเหล้าเลย ข้าพเจ้ารู้สึกมีเมจานແທบจำสติไม่ได้ “ไม่รู้ว่าขึ้นไปนอนชั้นบนได้อย่างไร มีหน้าช้านอนพิดที่นอนเสียด้วย คือไปนอนที่นอนของแม่ยายของน้องชายเสียอีก และใครมากไปนอนที่ไหนก็จำไม่ได้เลย นี่แหลกเข้าว่าความมาจำสติไม่ได้ มันจริง เสียด้วยนอนหลับจนรุ่งเช้า เมื่อตื่นขึ้นมาทบทวนความจำดู แล้วรู้สึกอย่างเจ้าของบ้านเต็มประดา

เมื่อทันอาหารเช้าเสร็จก็ชวนน้องชายนายเรือโทคนันเป็นครปฐม ตั้งใจเพื่อเยี่ยมเมียนมหาราษฎร์ที่ถูกคุมขังอยู่ โดยนำรถส่วนตัวของน้องชายไป เรายกอรรถจากบางແຄพุ่งตรงไปตามลั่นทางถนนเพชรเกษม คุยกันพลาในรถ ความจริงน้องชายเขามีเมื่อยเด้มใจในการไปเยี่ยมมหาราษฎร์นี้เท่าไรนัก แต่มีความเกรงใจข้าพเจ้าผู้ที่เข้าบ้านถือเท่านั้นจึงจำยอมไป เพราะเขาพอกอกมา ข้าพเจ้าอ่านออกว่า เขายังไม่พอใจที่พิယายามห้ามปราบแล้วหลานคนนี้ไม่เชื่อฟัง อย่างให้ติดคุกติดตะรางให้รู้สัตสักรั้ง ข้าพเจ้าก็พูดกล่าว ๆ ว่า ความคิดเห็นของเด็กสมัยนี้ ยากที่เรายังไห้ใจให้ได้ อย่าไว้แต่เป็นเพียงหลาน而已 ต่อให้เป็นลูกของเราเองก็เถอะ มันแสวงจะลำบาก แต่เมื่อถูกเข้าแล้วจำเป็นจะต้องช่วยเหลือต่อไป พ่อแม่ครกย์ย่อมรักลูกเป็นธรรมด้วย แม้ว่าลูกจะผิดชอบชั่วตีกัดไม่ขาด ขณะรถยกตัววิ่งมาถึงสวนสมพรานซึ่งใกล้บ้านครปฐมเกิดอุบัติเหตุ สายพานหลุด ต้องหยุดข้างถนนทำการเปลี่ยนสายพานใหม่ บังเอิญสายพานชำรุดติดรถมาหนึ่งสาย แต่เครื่องมือเปลี่ยนซึ่งไม่มี ดูเหมือนมีประจടาอยู่หนึ่งอันเท่านั้น เรา

พยาภยามเปลี่ยนและแก้ไขขัณะร้อนแಡดจนเหงื่อไหลคล้ายอย ประมาณครึ่งชั่วโมง น้องชายบ่นอยู่เรื่อย ตั้งแต่ขับรถมาไม่เคยเบ็นอย่างนี้สักที ข้าพเจ้าพยาภยามปลอนใจอยู่ข้าง ๆ อย่าว่าแต่ร้อน เคย คนเราถึงเวลาจะเสียหายก็ไม่คาดคิดเหมือนกัน เป็นธรรมชาติของโลก

เมื่อเปลี่ยนสายพาณสูตรขับไปถึงโรงเรียนพลดารา รถจอดที่หน้าประตู ขณะนั้นพ่อแม่ญาดิของนักศึกษาเย็นอกกันแทกว่ายิ้ม เพราะการเข้าไปเยี่ยมจะต้องเข้าคิวไปแจ้งซื้อเสื้อก่อน และมีเพียงประตูเดียว คนเป็นร้อยเป็นพันคนต้องยืนรอกร่างแตด คนแก่ คนหนูนังและเด็กเล็ก ๆ ที่ติดตามไปก็ต้องยืนตากแตด เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ผ่อนปรนประการใด กว่าจะได้ลงชื่อคนหนึ่งประมาณห้าหรือสิบนาที เจ้าหน้าที่บอกวันนี้จะเยี่ยม "ได้ประมาณ ๒๐ คนเท่านั้น และจะหมดเวลาแล้ว ต้องมาดูตอนบ่ายสองโมงอีกรังหนึ่ง ข้าพเจ้าอยู่กลางแดด คิดว่าคงไม่ถึงเราแน่ ๆ ทำอย่างไรจะได้เยี่ยมหลานละ เพราะที่ต้องเยี่ยมด้วยตนเอง จะได้ถูกกล่าวหาว่าพ่อแม่ของนักศึกษาว่าบ้านเด็กนั้น "ไม่คิดว่าพ่อของลูกบางคนทำงานราชการเป็นถึงนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด และครู หรือต่าแห่งยืนๆ อีกจิตประดิษฐ์ว่าการที่มีความสามารถสั่งเสียให้ลูกร้าวเรียนถึงขั้นมหาวิทยาลัยนั้น ต้องมีความสามารถเอาการที่เดียว ข้าพเจ้าน้อยใจหลายประการ น้อยใจในความไม่เข้าใจของคนไทยด้วยกัน น้อยใจว่าในเมืองผู้ดีมีอำนาจอย่างไดก์ให้อำนนันนั้นเกินขอบเขต การแสดงออกของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้น้อย ประหนึ่งว่าขณะนี้เข้าเป็นผู้มีอำนาจที่จะทำอย่างไร จะพูดจะทำอย่างไรเป็นเอกสารที่ทุกประการ "ไม่กวนคำพูดและการกระทำการที่ทำนั้น จะเป็นการทิ่มเต้าข้าวหัวใจของครัวสักเพียงใด ข้าพเจ้ายังได้ยินเสียงชู้ตะกดว่า "ไม่ต้องแข่งกัน พากอิงเป็นพ่อแม่ของพากจลาจล ผู้ก่อการร้ายทั้งนั้น "ไม่สอนลูกสอนหลาน สมหน้าหน้าไปลง" โน! คำพูดเช่นนี้ไม่ได้เกลียดผู้พูดเคยได้รับเรียนมา และเป็นที่รักของพ่อแม่เช่นเดียวกัน ถ้าใครเข้าไปว่าพ่อแม่ของผู้พูดเช่นนี้จะเจ็บแบบนั้นให้ เจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น

ข้าพเจ้ายังอุํ ๒ ชั่วโมงเศษ เห็นท่าจะไม่ได้เข้าเยี่ยมแล้ว จึงเดินตรงไปทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ พร้อมกับพนัมมือไหว้ แล้วพูดว่า คุณตำรวจรับ กระผมขอความกรุณาช่วยนำจดหมายฉบับนี้ ให้กับนักโทษจลาจลหมายเลข ๑๑๔ กองร้อยที่ ๕ ได้ไหมครับ เพราะผมจะต้องรับกลับ วันนี้เห็นจะเยี่ยมไม่ทันแล้วครับ เจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น

ดูท่าทางเป็นคนใต้แล้วไม่เบง สุภาพเรียบร้อย เขานอกกว่า ไม่เป็นไรสุ ผลกระทบให้ข้าพเจ้านี้กรักเจ้าหน้าที่ตำรวจคนนี้มาก ถ้าเจ้าหน้าที่เป็นอย่างนี้ทุกคนหรือเป็นส่วนมาก จะทำให้ต่าราชกับประชาชนเป็นมิตรกันดี

ในจดหมายฉบับนี้ข้าพเจ้ายังนั้น ข้อความว่า "แจ้งหลวงรัก น้ำมาเยี่ยม เข้าไม่ได้ ต้องกลับบ้าน จะมาใหม่ ขอให้หลานอย่าคิดอะไรให้มาก จากน้า" แล้วลงชื่อข้าพเจ้า หลานชายคนนี้เขามีชื่อเล่นๆ ที่บ้านว่า "แจ้ง" ความจริงเข้าชื่อ สุพจน์ อนุภักษ์ ส่งจดหมายเสร็จแล้วรับออกจากคิว แล้วเดินย้อนกลับ กว่าจะออกถึงประตูอกกินเวลาตั้งหลายนาที เพราะคนยืนรอและอัดแน่นเข้ามาทุกที ที่ไม่สามารถร้อนได้ก็เป็นลมไปก็มี ต้องพยุงกายหามไปปฐมพยาบาลก็มี และข้าพเจ้าทราบจากพ่อแม่ของนักศึกษาว่าบางคนต้องนอนเฝ้าที่ประตูนั้นเอง เพราะในวันรุ่งขึ้นกลัวจะไม่ได้ยืนเข้าคิว บางคนสามารถวันแล้ววันไม่ได้เยี่ยมลูกเลย อนิจจา! พ่อแม่ของลูกที่แสนจะรุ่นราวด้วยกัน วันเป็นการสมน้ำหน้าของคนที่ยังไม่มีลูก หรือมีลูกแต่ไม่มีภรรยาคุณชั้น ความจริงเหตุการณ์เช่นนี้จะถูกเข้ากับคนในเวลาได้ก็ได ซึ่งสุภาพเรียบเขียนไว้ว่า ไม่ล้มข้ามได แต่คุณล้มอย่าเพิ่งข้าม

เมื่อออกมาถึงรถยนต์กับอกน้องชายว่าให้น้องชายนำรถกลับบ้านแต่คุณเดียว ข้าพเจ้าได้จับรถไปกรุงเทพฯ หาดใหญ่ที่สถานีนครปฐม ถึงสุราษฎร์ธานีตอนเช้าเวลา ๙.๐๐ น. ขณะนั้นในรถไฟนั้นไม่มีเวลาได้ที่จะอดคิดถึงลูกไม่ได เห็นเด็กรุ่นราวครัวเดียวแกนยิ่ง ทำให้คิดถึงมากขึ้น นึกถึงสภาพที่ลูกเคยกลับบ้านพร้อมกันกับพ่อ ดูเหมือนจะมีความสุข ใจอย่างยิ่ง ถ้าเห็นลูกชื่อของกินบนรถ แม้ดันเองไม่ได้กินก็รู้สึกอื้นในใจอยู่เสมอ ถึงสถานีสุราษฎร์ก็แวะลงจับรถยนต์เข้าตัวเมืองตลาดน้ำดอนเพระลูกสามคนพักอยู่ที่บ้านของลุงที่โรงเรียนการช่าง เมื่อถึงบ้านพักได้พบลูก ๆ กำลังนั่งอยู่ในห้องกับแม่และลูกคนเล็ก พ่อเห็นหน้าแม่ของลูก และลูก ๆ อดจะน้ำตาคลอเป้าที่เดียว พูดได้คำเดียวว่าไม่พบลูก จารุพงษ์เท่านั้น แม่และน้อง ๆ ต่างน้ำตาไหล ได้ยินแต่เสียงแม่พูดกับลูก พลางลูบหลังลูกเหวนและลูกแจ แล้วดึงมากดตัวไว แล้วสั่งเสียอะไรต่าง ๆ นา ๆ ในห้องอย่าให้ลูกหันสักคนเป็นไปอย่างพี่ชายอีก เท่าที่การสูญเสียลูกชายไปนี้แสนจะอาลัยเป็นที่สุด น้ำตาของข้าพเจ้าถูกกลับไปทุ่มหัวใจจนเต็มปรี

แห่งคุยกันระหว่างพ่อแม่และลูก ๆ แล้ว เห็นจะต้องกลับบ้านที่พระแสง ลูกแจ

สงสารแม่เป็นกำลัง และบอกแม่ว่า เขาไม่สามารถจะเรียนที่โรงเรียนสุราษฎร์ธานีของกลับไปเรียนโรงเรียนพระแสงวิทยา เพราะอยากอยู่กับแม่ อย่างอยู่ร่วมกับพ่อ สงสารแม่มาก ข้าพเจ้าก็ไม่คัดค้านประการใด เข้าก็เตรียมผ้าผ่อนและเครื่องเรียนได้กลับบ้านพร้อมกัน ส่วนลูกสาวและลูกแหนวยังคงเรียนอยู่ที่เดิม ข้าพเจ้าได้แต่ปลอบใจลูก ๆ ว่า ตั้งใจเรียนเด็ดลูก ไม่ต้องเป็นห่วงอะไรให้มากมาย จะเสียการเรียน เราได้จับรถยนต์จากบ้านดอนถึงพระแสงในวันนั้น พอดีพระแสง ไปรษณีย์กันนำโทรศัพท์ไปให้ เป็นโทรศัพท์ที่ข้าพเจ้าโทรจากกรุงเทพ นั่นเอง ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าเป็นโทรศัพท์ของตนเอง แต่ใจหนึ่งยังคิดว่าเป็นโทรศัพท์ของลูกกระมัง จึงรีบคลิ๊ก เพื่อข้อความที่ตนโทรมากก็บอกไว้ทันที เพื่อบ้านญาติพี่น้อง ก็มาห้อมล้อมได้ตามถึงเรื่องลูกทั้งนั้น ข้าพเจ้าก็ได้เล่าให้ฟังตามที่ประสบเหตุการณ์มา ดู เขาเหล่านั้นสงสารข้าพเจ้ากับแม่ของลูกเป็นกำลัง โดยเฉพาะคุณพ่อคุณแม่ของข้าพเจ้าก็ มาบังดำเนินการให้กำลังใจแก่ข้าพเจ้าและแม่ของลูกเกือบทั้งวันทั้งคืน เรายุดอะไรไม่ถูก คิด อะไรไม่ออกไม่รู้จะทำประการใด

พอตอนบ่ายวันนั้น พี่ลวนชี้เป็นแม่ของสุพจน์ก็มาจากบ้าน เขายังห่วงทั้งลูกทั้ง หลานชายของเข้า ได้ได้ถามพอยรู้ว่าลูกของเขาก็คุณแม่ของยู่ ส่วนหลานไม่รู้หายไปไหน ก็มี ความทุกข์ใจเช่นเดียวกับข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็บอกว่า คิดอ่านเรื่องประกันให้สุพจน์ออกมาก่อนแล้ว เพราะสุพจน์คงลำบากเยี่ยงที่ลูกคุณซัง เพราะได้ข่าวจากเพื่อน ๆ ที่ได้ประกันตัว อกกามว่า ลูกเจ้าหน้าที่ซ้อมอย่างثارรุณ ยิ่งถ้าเป็นนักศึกษารรรมศาสตร์ยังถูกข้อมขนาด หนักบางคนถึงกับเป็นโรคจิตไปเลยก็มี แม้ว่าเป็นเพียงแค่ข่าว จะเท็จจริงอย่างไรไม่ประจักษ์ แต่ก็อตสสารหลานชายไม่ได้ แต่การที่จะประกันตัวออกมานั้น หนังสือพิมพ์ก็ลงข่าวให้ ญาติของนักศึกษาที่ถูกกักขังอยู่น้ำหลักทรัพย์ หรือเงินสดไปประกันรายละสามหมื่นบาท เมื่อคิดกันเสร็จระหว่างญาติ ๆ ของข้าพเจ้า ต่างให้ความเป็นกันและกัน เพราะเราจะหาเงินสดจำนวนสามหมื่นบาทเพียงคนสองคนนั้นหากไม่ได้ จึงรวบรวมโฉนดที่ดินและ น.ส.สามได้จำนวนสามแปลงเป็นที่ส่วนของข้าพเจ้าแล้วกำหนดจะเดินทางเข้ากรุงเทพฯต่อไป

ข้าพเจ้าให้หนังสือไปบัญชีติดราชการที่อำเภอ จังหวัดสระบุรี แต่ก็ไม่ได้ แต่ก็ได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯก็เป็นครั้งที่สอง ความจริงข้าพเจ้าเบื้องต้นนั้น รถไฟฟ้าสายทางไกลเป็นวัน ๆ คืน ๆ แต่เป็นการจำเป็นจึงไม่รู้สึกเบื่อหน่ายอะไร ถึง

กรุงเทพฯจันทร์แท็กซี่ไปที่หอพักลูกอีก นึกว่าเป็นเวลาหลายวันแล้ว จะมีข่าวคืบหน้า ประการใดบ้าง แต่เมื่อลุงเจ้าของหอพักตอบว่ายังไม่ได้รับข่าวอะไรเลย ข้าพเจ้าได้แต่ เหลือบมองหน้าต่างห้องนอนของลูก แล้วลาเจ้าของบ้านตรงไปที่โรงพักชนะสงเคราะม เพื่อ ทำเรื่องราวประกันตัวหลานชายทางโรงพักชนะสงเคราะมบอกให้ไปยังประกันที่โรงพักพญาไท เราจะไปไหนก็พบปะพ่อแม่ ญาติของนักศึกษาที่ยกันขึ้นกันไป เพื่อขอประกันลูกหลาน กันทั้งนั้น ข้าพเจ้าไปหาหน้าที่ตำรวจจะขอประกันตัว แต่เจ้าหน้าที่บอกว่าวันนี้หมวด เขตการประกันตัวแล้ว เมื่อคืนเขาทำกันตลอดเกือบรุ่งพระ เป็นวันสุดท้ายของเจ้าหน้าที่ ตำรวจ และในวันสุดท้ายนี้ เขารายกเงินสดประกันรายละหนึ่งหมื่นบาทเท่านั้น ข้าพเจ้าใจ หายawan รู้สึกว่าเป็นการผิดหวังเสียทั้งนั้น และตำรวจ บอกว่าคุณลงไปที่ศาลอาญาขอ ประกันตัวที่นั้นได้

ขณะข้าพเจ้าและมีญาติของนักศึกษาอยู่จังหวัดรังสิต ซึ่งเขาก็ไปประกัน ทางตำรวจไม่ทันเหมือนกัน จึงจันทร์แท็กซี่รวมกันไปศาลอาญา เรายังถึงศาลในเวลา เกือบสี่โมงเช้า สำหรับญาติและคนอื่น ๆ เขายังหลักฐานสมบูรณ์ แต่ข้าพเจ้าสิ่ง จ่าศาล บอกว่าโคนดและศ.ต นอกเขตเทศบาล ทางศาลไม่รับเป็นหลักทรัพย์ประกันได้ คราวนี้ เราจะทำอย่างไรล่ะ จะวิ่งไปหาเงินทองจากใครที่ไหนได้ เพราะระยะทางจากกรุงเทพฯกับ สุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ร้อยกิโลเมตร แต่ยังไร์กพยาภยามลองดู โดยขอคำร้องประกันมา เชียนเพื่อให้ทางศาลสั่ง เพื่อโชคดีจะได้ประกัน พอเขาให้คำร้องแล้ว ทางศาลอาญาแนะนำว่า ให้นำไปให้หุ้นส่วนของข้าพเจ้า จึงนำกลับมาขึ้นได้ ข้าพเจ้าและพ่อแม่นักศึกษาจัง หวัดรังสิต ๕ คน จับรถยนต์ จากกรุงเทพฯมุ่งหน้าไปนครปฐมอีกครั้ง ข้าพเจ้าคิดว่า ถึงไม่ได้ประกันแต่ก็ยังดีจะได้เยี่ยมหลานสักครั้ง จะได้พบปะและได้ถามเรื่องราวให้พอ คลายความเครียดบ้าง

ถึงนครปฐมเวลาเที่ยงวัน ผู้ใจบุญทั้ง ๕ คนจากตั้ง ได้ชำระค่ารถยนต์ โดยเขา บอกว่าคุณไม่ต้องออกหอข้าพเจ้ายังนึกขอบุญของคุณในน้ำใจของเขามากมาย เสียดายที่ข้าพเจ้าลืมชื่อเขา เพียงแต่ทราบว่าลูกเข้าบมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แล้ว กำลัง จะเข้าทำงาน แต่ที่ได้เข้าไปในธรรมศาสตร์ในวันเกิดเหตุนั้น เพราะต้องการไปดูประการที่ สอนไว้ ในทำนองนั้นเอง ความจริงเข้าสักคนนั้นผู้ต้องหาคือลูกของเข้า แต่มีพ่อแม่ น้องชาย

น้องสาวของผู้ต้องหาเอง ต่างคนต่างรีบร้อนจะนำคำรองไปให้ผู้ต้องหาเข็นขึ้น โดยไม่อยากท่านอาหารกลางวันเลย เราไปถึงพบริการน้ำที่ตำรวจที่ประชุม ลงชื่อเสร็จเขาให้นั่งพักอยู่ที่ตัวตึกหน้าประชุม และนำไปคำร้องไปเอง เราบอกเขาว่ามีข่าวของติดมือมาด้วยอย่างจะเยี่ยมผู้ต้องหาลักษณะ เมื่อ้อนหานอนอยู่ชั่วครู่เขาก็บอกว่าให้ตามเข้าไป พวกราเดินตามหลังเข้าไปเป็นแท้ แล้วเจ้าหน้าที่ตำรวจให้นั่งพักที่ศาลชั้นในอีกห้องหนึ่ง ตำรวจเอาคำร้องไปยังกองร้อยที่นักโทษอยู่ ตอนนั้นฝนตกอย่างหนัก เมื่อฝนฟ้าห怆เสียงลั่นดังสนั่นหัวใจ และลมกระซิบแรง จนในศาลาหันไปคลอนไปหมด เราชอบลงตัวไปทางไหนก็ไม่พัน เป็นอันว่าเราเปียกน้ำโโซ ประเดียวเดียวนาในสนามทั่วเมืองดูขาวโพลนเหมือนห้องน้ำ

พอฝนชาเม็ดเจ้าหน้าที่ตำรวจกวักมือให้พวกราไปหยอดก้องร้อย แล้วขึ้นเข้าແวรร้อยที่ได้เยี่ยม แล้วเจ้าหน้าที่เรียกชื่อที่ลีคัน เมื่อเรียกชื่อนายสุพจน์ อุนภักดี ญาติมาเยี่ยม ประเดียวเดียวสุพจน์ก็โผล่หน้า และภาชนะด้วยตามยังข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเก็บยังตัวไม่ทันเข้าโอบกอดหلانรัก แต่เจ้าหน้าที่บอกว่าให้อยู่กับที่อย่าเคลื่อนไหวออกจากที่เป็นอันขาด สุพจน์มา่งตรงหน้าข้าพเจ้า เรายังรับส่งคำรามไปอย่างเร็ว เพราะต้องแบ่งกับเวลา เข้าตั้งนาพิกาให้เวลาเพียง ๕ นาทีเท่านั้น ประโณคแรกข้าพเจ้าถามว่าเมื่อแจ้งถูกจับลูกเกี้ยวอยู่ไหน ลูกเกี้ยวซื้อเล่นที่พ่อเรียกเข้าตั้งแต่คลอดมา สุพจน์ตอบว่าก่อนเกิดเหตุพี่เกี้ยวอยู่ในสนามและเมื่อชุลมุนอยู่ได้มาหาเข้า และบอกให้สุพจน์ระวังตัวให้ดี แล้วเขาก็ได้กระโดดวิงลงไปในสนาม ดูเหมือนว่างไปที่ตึกวิทยาศาสตร์* ทันใดนั้นห่ากระสุนแล่นมา ปะทะนักศึกษาล้มระ奔跑นาด จะเป็นพี่เกี้ยวด้วยหรือไม่ไม่นัดนัก เพราะสุพจน์ก็ต้องรีบหนี กี碌บช่องภายในตัวตึก พ่อเสียงเป็นเงยเสียง มีนักศึกษาผู้หญิงคนหนึ่ง เข้ามายังรัก互相อกเข้าและเพื่อน ๆ ว่า "จารุพงษ์ถูกยิงเสียแล้วที่หน้าตึกวิทยาศาสตร์" ข้าพเจ้าได้ยิน

* ตึกวิทยาศาสตร์ ในที่นี้รักษาความตามต้นฉบับ ซึ่งความจริงไม่มีตึกวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ขณะนั้น ตึกวิทยาศาสตร์ในที่นี้อาจหมายถึงตึกนิติศาสตร์-บรรณาธิการ

คำนี้จากปากของหلان ทำให้หัวใจเก็บหยุดเดิน พยายามประคับประคองหัวใจเอาไว้แล้วดังต้นคำตามใหม่ ลูกเกี้ยวใส่เสื้อผ้าชุดใหม่ สุพจน์บอกว่า นุ่งกางเกงขายาวสีฟ้า สวมเสื้อสีดำ ข้าพเจ้านึกหันทวนว่าเขามีชุดนี้หรือไม่ เขามีจริง น่าจะเชื่อได้ และถามต่อไปว่าอยู่ในนี้เข้าซ้อมจริงหรือเปล่า สุพจน์มองถูเจ้าหน้าที่แบบหนึ่งแล้วตอบว่า "จริง" ทันใดนั้นเจ้าหน้าที่บอกว่าหมดเวลาเยี่ยมแล้ว ผู้ต้องหาขึ้นห้องได้ ข้าพเจ้าก็เอ้าข่าวของติดมือมาอบรมให้หلانหาย ดูเหมือนหلانชายยังขึ้นไม่ทันถึงชั้นบน เจ้าหน้าที่ตำรวจสั่งว่า เตรียมตัว ระวังอันตราย ให้วิ่งหาที่หลบโดยเร็ว เราไม่รู้ว่าอะไรเป็นอะไร เห็นตำรวจวิ่งรุ่น คนหลายคนต่างวิ่งหาที่หลบกำบัง ข้าพเจ้าเอองกิ่วตามเข้าไปกลางสนาม ไปนั่งอยู่ที่ศาลาจะออกภัย nokmii ได้ เพราะตำรวจปิดประตูเสียแล้ว เราต่างถูดักกัน ญาติบางคนได้วิ่งออกประตูไป แต่ที่ออกไม่ทันก็มี พวกร้าวเจ้าสี่ห้าคนที่เยี่ยมอยู่หลังสุด เรายังอุ่นเพราจะรีบออกไปโดยไม่ได้คำร้องกลับก็ไม่ได้ ซึ่งระยะหนึ่งตำรวจก็อาคำร้องมาคืนให้พวกราเห็นผู้ต้องหาเข็นชื่อเสร็จเรียบข้อก็ถือโอกาสตามคำร้องว่า อะไรเกิดขึ้นที่เข้าสั่งให้พวกร้าวิ่งกัน เข้าบอกว่า ทางกรุงเทพฯเข้าวิทยุมาว่ามีรถนักศึกษาพร้อมอาวุธคันหนึ่งมุ่งหน้าเข้าสู่จังหวัดนครปฐม คาดว่าจะมาแย่งผู้ต้องหาระมัง เรายังไจออกหัวห้อง แล้วขอร้องตำรวจให้เปิดประตูให้เรารอกกัน วันนี้มีแต่เรื่องแบลก ๆ เก็บตลอดวัน เราชับรถยนต์จากนัดปรุมเข้ากรุงเทพฯตอนพลบค่ำพอดี ข้าพเจ้าก็แบลกที่บ้านบ้างแค่ พักบ้านน้องชายอีก ๑ คืน

รุ่งเช้าก็รีบไปที่ศาลาญา เพื่ออาคำร้องไปให้เข้าพิจารณา เมื่อคำร้องถูกเจ้าหน้าที่ส่งขึ้นไปชั้นบน เรายังคงอยู่พักใหญ่ ขี้เกียจยืนค้อยก์เตร่มาผั่งร้านขายอาหารที่หน้าตัวตึก กินอาหารเข้าเสียที่ เมื่อเสร็จกินอาหารชนิดข้าวรاتแกงแล้วก็รีบไปหาเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่บอกว่าของคุณค่าไม่อนุญาต เพราะหลักทรัพย์ไม่สมบูรณ์ถูกต้อง จะต้องนำเงินสดมาประกัน โอนด nok เขตเทศบาลยังไม่ได้ประเมินราคากลางน้ำที่ที่ดินด้วยเป็นอันว่าหมดหวังโดยสิ้นเชิง ข้าพเจ้าก็ออกเดินคอกตมากหน้าศาลาญา เห็นผู้คนบนสนามหลวงยืนกันเป็นหมู่ ๆ ต่างซื้อมือซื้อไม่ทำทำเหมือนมีอะไร ข้าพเจ้าก็อย่างรู้เรื่องราวด้วย ไปที่คุณหยอมนั้น ก็ได้ความว่าญาตินักศึกษามาดูที่นักศึกษาถูกเผาทั้งเป็นยังเป็นรอยไฟอยู่ริม ๆ กับที่นางธนบีดรมวยนั้น ข้าพเจ้าไม่สามารถยืนดูได้ เพราะหัวใจมัน

แผนจะแปลงปีกับเสียกระไร พยายามเดินก้มหน้าไม่พูดจากับใคร แต่ต่อเดลี่วมอยู่ไปที่ ธรรมศาสตร์ไม่ได้ เห็นทหารยื่นอยู่บนหอดอยกรุงโรมสูงมือถือเป็น และประทุมธรรมศาสตร์ ถูกปิดตายไม่ให้คนเข้าออกโดยอดีตถึงภาพถูกที่เดินแล่นและเล่าเรียนอยู่ก่อนเหตุการณ์ไม่ได้ เพราะข้าพเจ้ายังเข้าไปหาลูกที่ในธรรมศาสตร์หลายครั้ง ข้าพเจ้าพูดในใจว่า ตั้งแต่นี้ต่อไปข้าพเจ้าไม่มีโอกาสไปดูเจ้าเสียแล้วสถานบันอันเป็นที่รักของลูกและอันเป็นที่ห่วงสุดท้าย ของบิดามารดาทุกคน เจ้าธรรมศาสตร์ยืนดูมีทึ่งเหมือนจะบอกให้ข้าพเจ้าทราบว่า เขาลงกิจการร่อเร่อเต็มทันแล้ว ดูเป็นแพลงรอยกระสุนแทบจะยืนอยู่ไม่ได้

เมื่อหมดหวังได้ ๆ แล้ว ข้าพเจ้าก็รีบกลับบ้านอีกครั้งหนึ่ง แต่ก่อนกลับบ้านทางใต้ อย่างไปเยี่ยมเจ้าของหอพักเสียก่อน เพื่อฝากสิ่งของอันมีค่าของลูกไว้กับเจ้าของหอพัก คุณลงเจ้าของพอพักใจดี บอกว่าไม่เป็นไร จะรักษาไว้ให้มีให้เสียหาย ข้าพเจ้านึกอบนุญ ขอบคุณคุณลงและคุณป้าเป็นอย่างยิ่ง ก็จับรถไปจากกรุงเทพฯถึงสถานีบ้านส่องอีกครั้งหนึ่ง ถึงบ้านเกือบเวลา ๙.๐๐ น. เมื่อพบหน้าแม่ของลูกและพี่ล้วน ญาติ ๆ ไปรอพังข่าวอยู่ หลายคน มีกำนั้นชอบ เลิศไกร ซึ่งเป็นลูกพี่กันแม่ของลูกมากันเป็นภาษาด้วยว่าจะคิดถ่าน หาเงินสดไปประกันสุพจน์ต่อไป

ขณะนั้นข้าพเจ้าได้ไปที่อำเภอทรายจากท่านปลัดอำเภอท่านหนึ่ง ได้มาระชิบว่า ลูกชายของข้าพเจ้าได้กลับมาสุราษฎร์แล้ว ข้าราชการจากทางราชการแจ้งว่า นักศึกษา จำนวนหนึ่งประมาณ ๕-๑๐ คน ได้เข้าไปในห้องที่อำเภอทราย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จากรุพงษ์ ทองสินธุ์ บุตรของข้าพเจ้านหนึ่งละ ข้าพเจ้าไม่เชื่อ แต่ท่านจะยังอาสาไปนำ หลักฐานวิทยุของทางราชการมาให้ดู เมื่อเห็นว่าเป็นข่าวของของกอ.ร.มน. ก็น่าจะเชื่อถือได้ จึงรับนำข่าวมามาเล่าให้แม่ของลูกฟัง แม่ของลูกตื้นเต้น และอยากรู้จะได้ลูกกลับมาเป็นกำลัง จึงให้ข้าพเจ้าไปลองสืบหาดูที่บ้านนางสาวสักครั้ง ข้าพเจ้าพบทวนดูรูปนี้เพื่อนฝูงที่เป็น นักศึกษาชื่ออะไรบ้าง นึกขึ้นได้ว่าครั้งหนึ่งเมื่อลูกกลับบ้านได้ร่วมเดินทางโดยรถไฟ เมื่อ มาถึงบ้านนางสาว มีเพื่อนของลูกได้ลงจากรถไฟที่สถานีนี้ และลูกบอกว่าเขาเป็นเพื่อน รักกันมาก และเรียนด้วยกันมาตั้งแต่อยู่โรงเรียนสุราษฎร์ธานี และได้เรียนต่อ อ.ม.ศ.๕-๕ ที่กรุงเทพฯรอมกัน แต่ข้าพเจ้าไม่รู้จักชื่อ ซึ่งจะไม่รู้จะไปสอบถามได้อย่างไร ครั้นจะไปสืบพวกล่ายป้ายปักไม่รู้จักเครื่องหมายเหมือนกัน และมือ.ส.คนหนึ่งที่พะแสง ซึ่งเป็นเพื่อน

ของลูกจากรุพงษ์ ตั้งแต่อุบัติภัยด้วยกันยืนยันว่า เขาไปเที่ยวที่บ้านนางสาวเมื่อสี่หัวนัน ได้พบจากรุพงษ์กับนักศึกษาอีก ๕ คนเดินอยู่ในตลาดบ้านนางสาว เขายังได้แม่นยำ แต่ไม่กล้าเข้าไปทักทาย เพราะเขาเป็นเจ้าหน้าที่อ.ส. เกรงว่าตนักศึกษาเหล่านั้นจะไม่ไว้วางใจ เมื่อได้รับคำยืนยันชื่อนั้น ข้าพเจ้าก็รีบไปปรึกษากับหลวงชัยคนหนึ่งให้เปลี่ยนหาดูที่บ้าน นางสาวสักครั้ง ได้ผลประการได้รีบกลับแจ้งให้ทราบด้วย ตกลงหลวงชัยคนนั้นรับปาก แล้วจับรถเครื่องไปบ้านนางสาว

ทางบ้านนอกจะจะสับดับรับพังข่าวจากบุคคลแล้ว ยังติดตามข่าวหนังสือพิมพ์ รายวันทุกฉบับ ตามข่าวหนังสือพิมพ์มีประกาศปิดมหาวิทยาลัยโดยไม่มีกำหนด เพื่อทำการกวาดล้างนักศึกษาที่หลบซ่อนอยู่ บางทีบอกว่าจับได้คืนละ ๓ คน เพราะนักศึกษา หลบซ่อนอยู่ขาดอาหารจึงต้องอุกมากให้เจ้าหน้าที่จับกุม และตามข่าวว่า เจ้าหน้าที่กำลัง หาที่เก็บอาวุธของนักศึกษา ซึ่งโดยสันนิษฐาน เชื่อว่าอาวุธร้ายแรงบางชนิดต้องผังไว้ได้ดิน หรือได้ศึกเรียน จึงมีการขุดคันเก็บทุกวันก็ไม่พบที่เก็บอาวุธแต่อย่างใด และเจ้าหน้าที่ บางส่วนก็ดำเนินไปงดูในแนวโน้มเจ้าพระยาต้านธรรมศาสตร์ เพราะกลัวนักศึกษาจะนำไป ทึ่งคคลอง แต่ก็ไม่พบอะไร คงค้นหาน้ำเหลวตามเดิม หนังสือพิมพ์ลงข่าวพบปืนยิงเรือ กระบวนการนี้ซ่อนอยู่ในกองหญ้าบริเวณธรรมศาสตร์ ที่มีการยิงได้ตอบกันแล้ว น่าจะคิด ว่าจะต้องมีอาวุธจับได้มากมากก่ายกอง แต่ในที่สุด ข่าวอาวุธร้ายแรงก็มีประประไปสม กับการก่อจลาจลเลย และข่าวนักศึกษาเข้าบ้าน ออกบ้านประเทศ ขึ้นมาทางภาคตะวันออก ไปประเทศไทยกันหนาแน่น และข่าวนักศึกษาลงทางใต้ก็มาก ทางราชการก็ประกาศทาง วิทยุกรมประชาสัมพันธ์ ให้ผู้หลงผิดเหล่านั้นเข้ามาอบรมตัวต่อเจ้าหน้าที่เสีย ทางราชการ จะลดหย่อนผ่อนโทษ ส่วนทางด้านผู้ถูกจับกุมในธรรมศาสตร์ที่นำไปกักขังไว้นั้นก็ได้รับ การประกันทัยอยู่อกกันเรื่อย ๆ และที่ประกันตัวแล้วบางคนหนึ่งเข้าไปสมทบกับพวก ที่หนึ่งในวันเกิดเหตุการณ์อีกหลายคน และในระยะใกล้เคียงกันนี้เอง ทางด้านคอมมิวนิสต์ ก็เริ่มมีบทบาทหนักขึ้นโดยการลองทำร้ายเจ้าหน้าที่และเข้าโจมตีสถานที่ราชการหลายแห่ง โดยเฉพาะได้ลองยิงเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของรัฐบาลหนักขึ้นกว่าก่อน ๆ

หลังจากที่ข้าพเจ้ากลับจากกรุงเทพฯครั้งที่สองแล้ว ตามที่ได้ปรึกษากับญาติช่วย กันหาเงินได้สามหมื่นบาท โดยขอหยอดยืมกันในพื้นอย่างขาดเหลืออยู่นิดหน่อยก็พယายมา

ขายสิ่งจำเป็นเอาเงินมาสมทบคุณตามจำนวนที่เข้าต้องการและมอบให้นายชุม เลิศไกร นำเงินมากรุ่งเทพเพื่อให้บุตรนายชุม เลิศไกรที่อยู่ทางพระโขนงเป็นผู้ค้าประกันต่อไป ข้าพเจ้าคิดว่าผู้ต้องหาดังสองสามพันคนแต่ละคนก็ต้องวิงเต้นและเกี่ยวหากันของ กว่าจะได้มาแทนเลือดتاกระเด็น จริงอยู่คุณที่มีฐานะต่ำร้าย เงินสามหมื่นเป็นเรื่องเล็ก แต่ส่วนใหญ่มีความเดือดร้อนและต้องใช้จ่ายจิปาถะ เพราะนอกจากเงินประกันแล้ว ยังเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว ค่ารถค่าราษฎร์อย่างประการ การที่ลงโทษพ่อแม่เด็กนักเรียนนักศึกษาไว้ไม่อบรมบ่มนิสัยเสียแต่ต้นเมืองปล่อยให้ลูกกระทำมิคิด แล้วจะร้องโวยวายไม่ได้นั้นเป็นความคิดเห็นเพียงผิวเผินเท่านั้น ถ้ามองลงไปให้หลังซึ่งจริง ๆ แล้วเป็นไปไม่ได้ที่ผู้ปกครองพ่อแม่ของนักศึกษาที่เคยควบคุมกำขับกำชาลูกของตนอยู่ในกรอบในข่าย เพราะนักศึกษาเป็นคนหนุ่มคนสาว มีความคิดเห็นอิสระและมีระลึกนึกดีสิ่งใดชอบชี้ดี กอร์ปทั้งมีความรู้ กว้างขวางพอสมควร เห็นอะไรต่อมืออะไรในสังคมที่เข้าอยู่ และชอบที่จะเปลี่ยนแปลง ภาวะในสังคมให้ดีขึ้น มิหนำซ้ำครูอาจารย์ได้ชี้แนะและชักนำให้เดินทางไปตามที่คาดคิดเอาไว้ เมื่อเป็นเช่นนี้จะไปลงโทษพ่อแม่และผู้ปกครองของนักศึกษา ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการปกครองน้อยกว่าครู หน้าที่ส่วนใหญ่ก็ส่งเสียงเงินทองค่าเล่าเรียนเท่านั้นเอง ข้าพเจ้าคิดว่าถึงผู้ปกครองคนอื่น ๆ ก็คงเหมือน ๆ กัน เมื่อข้าพเจ้าได้มอบเงินจำนวนสามหมื่นไปให้ประกันหลานชายแล้ว หลานชายของข้าพเจ้าที่ได้รับมอบหมายให้ไปสืบหา ลูกจ้าวพุพงษ์ที่บ้านนาสารกลับมา ซึ่งระยะสองวัน เข้าพยาบาลสืบสานดู แต่ก็ไม่เป็นที่แน่ชัดว่าลูกจ้าวพุพงษ์อยู่ที่ใด เพียงแต่ทราบว่านักศึกษาจำนวนหนึ่งได้เข้าป้ายในปัจจุบันกับผู้ก่อการร้ายตามเชิงเขาแอบบริเวณที่ออกเขานาสาร บ้านส่องนั้นเอง

ต่อมาประมาณสามวันทราบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจนับรถบรรทุกของเหมืองแร่ได้ค้นหานี้ รถคันนี้ได้มาจอดรับนักศึกษาส่วนหนึ่งที่ลงจากสถานีรถไฟบ้านส่อง แล้วขึ้นรถยนต์คันที่จอดรอรับ นำนักศึกษาเข้าไปยังเทือกเขานาสารตลาดบ้านส่องทางบ้านเหนือคลอง และในช่วงนี้ดูเหมือนการปฏิบัติการลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ของฝ่ายผู้ก่อการร้ายยิงหนักขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะเขตบ้านเหนือคลอง และอำเภอบ้านส่องก็มีการประท้วงบ้านบ่ออยครั้ง สำหรับที่พระแสง อ.ส.จำนวน ๑๕ คนได้ถูกผู้คนชุดเดียวกันจับกุมและผู้คนจำนวน ๑๕ คนถูกจับกุมและนำตัวไปยังสถานีตำรวจน้ำ บ้านส่อง จังหวัดเชียงใหม่ คือบลัดคำภูมิภัยป้อมกันหนึ่งคน กับ อ.ส.จำนวน ๑๕ คน ได้ถูกแก้

ความตายที่เกิดเหตุ ยังมีการนำด้วยสาหัสอีก ๓-๔ คน นับว่าเป็นช่วงเวลาดึกแล้ว ในระยะเวลาต่อมาทางราชการได้จัดกำลังทหารเข้าป้องกันระดับเหตุภัย ซึ่งทหารได้มาตั้งค่ายอยู่ช้างโรงเรียนมหาราช และหน้าสถานีบ้านส่องและค่ายชั้วครัวที่วัดบ้านส่อง ดูเหมือนตลาดบ้านส่องเป็นดินแดนอยู่ในสงเคราะห์นั้นเอง ทางราชการ นอกจากส่งทหารและอาชีวะเข้าไปใหญ่มาตั้งแล้ว ยังส่งหน่วยการอบรมประชาชนต่าง ๆ เข้า อบรมเลี้ยงชาวบ้าน และนำคนตัวรือของทหารมาแสดงในเขตพื้นที่ตั้งกล่าว จนเกิดการวางแผนระเบิดรถยนต์ของทหารที่เขตบ้านส่องไปบ้านคลองชนวน และที่บ้านคลองชนวนของบ้านส่อง รวมถึงชาวบ้าน ทำให้ทหารตัวราชและชาวบ้านได้รับบาดเจ็บและตายหลายคน ในครั้งนี้รองผู้ว่าราชการฝ่ายทหารได้ถูกกับระเบิดถึงกับต้องส่งโรงพยาบาลกรุงเทพฯ และเมื่อหานุทุเลาแล้วได้มีผู้ใหญ่หลายคนเข้าเยี่ยม โดยเมื่อเข้าเยี่ยมตามความคิดเห็นส่วนตัวกับท่านรองผู้ว่าราชการฝ่ายทหารได้รับคำตอบว่าหานหายแล้ว จะขอกลับไปพบกับผู้คนที่สุราษฎร์ฯ วิเศษ มั่นดีไว พังแล้ววุ่นกิจว่าหานรองฝ่ายทหารมีน้ำใจกล้าหาญสมเป็นชาติทิพย์ เราหวังว่าหานหายเป็นปกติจะได้กลับไปปฏิบัติหน้าที่ตามเดิมต่อไป

เมื่อหลานสุพจน์ อนุวงศ์ ได้ประกันตัวออกจากที่คุณบังเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็ได้เดินทางกลับบ้านไปเยี่ยมข้าพเจ้าและแม่ ญาติพี่น้อง โดยเล่าเหตุการณ์ให้ฟังอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าก็พยา想像อบรมสั่งสอนให้เข้าพยาภัยมาเล่าเรียนให้จบ อย่างนึกคิดอะไรให้มาก ไม่ต้องนึกว่าเรามีปมต้อง ละจะต้องหลบหน้าเพื่อนฝูง เรื่องอย่างนี้มิได้เกิดแก่เราเพียงคนเดียว แม้ประชาชนที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องที่เข้าไปข่ายของ หรือผู้ที่อยากรู้อย่างหนึ่งว่า นักศึกษาแสดงอะไรเข้าไปชั่วปีชั่วปีดูยังถูกจับกุมเช่นเดียวกัน ถือเป็นความผันผวนก็แล้วกัน จะผิดถูกชั่วต้องที่เราต่างหาก ถ้าเรามีความบวชสุขใจและมีความดีเสียอย่างเดียว คงจะปลอดภัยแน่นอน เมื่อโรงเรียนเปิดเรียน ข้าพเจ้าก็ให้เขากลับไปเรียนตามเดิมอีก สุพจน์เข้าเป็นนักเรียนอยู่ชั้นม.ศ.๕ โรงเรียนนานเมืองแควพระโขนงโน้น หลานสุพจน์ก็ไม่ขัดขืนคำสั่งสอนของข้าพเจ้าก็รับจัดข้าวของกลับโรงเรียนในวันกำหนดโรงเรียนปิดนั้นเอง

ครั้นเวลาล่วงเลยมาสองวัน ข้าพเจ้าได้ปรึกษากับแม่ของลูกว่า ข้าวของและเครื่องใช้ของลูกที่หอบพากควรนำไปเก็บและคืนหอบักให้เข้าจะให้คนอื่นเช่าต่อไป คงไม่มี

หวังที่ลูกจะกลับมาเรียนแล้ว เรายังสูญเสียทุกสิ่งทุกอย่าง ความหวังอย่างเดียวที่ลูกสามารถทำได้คือการศึกษาขั้นอุดมศึกษา ก็พึ่งพาอย่างลื้นเชิง มิหนำซ้ำน้อง ๆ ทั้งสามคนที่กำลังเล่าเรียนอยู่ก็ไม่ค่อยมีใจกับการเรียน เพราะเป็นห่วงพี่ชายที่เคยสุขสนับสนุนร่วมกัน ร่วมเล่นหยอดล้อแล้วจู่ ๆ ก็มาหายไปโดยไม่มีร่องรอยเลย ครั้งใดที่น้อง ๆ เข้าบันถือพี่ชาย เมื่อวันนี้เข้มที่เหลือเกินและเหยียบแหงแหงเข้าที่หัวใจข้าพเจ้าทุกครั้ง แต่ข้าพเจ้าพยายามเก็บอารมณ์นั้นไว้ภายในด้วยความชื่นชมรมทุกๆ ไม่อารожะบรรยายออกมาเป็นภาษาได้ ข้าพเจ้าก็ว่าเราต้องให้น้ำตาท่วมหัวใจอยู่ด้วยหัวใจนี้ ตัดสินใจเป็นการแหนessonแล้ว ได้พาน้องแดงซึ่งเป็นสามีของน้องแม่ของลูกไปด้วย เพราะน้องแดงเห็นใจข้าพเจ้ามาก จะใช้วันอะไรไม่เคยปริมาณเลย และเป็นคนเอกสารอาภารงาน ไม่สำมะເລເທມາ ถึงคราวดับขันเป็นต้องอาสาเข้าช่วยเหลือเสมอ ข้าพเจ้ากับน้องแดงได้จับรถไฟจากสถานีบ้านส่องถึงกรุงเทพฯ ในวันรุ่งเช้า แล้วจับรถตรงไปยังหอพักอีกครั้ง เมื่อถึงหอพักก็ไม่รอได้บอกคุณลุงเจ้าของว่าต้องใจจะน้ำสิ่งของของลูกกลับ และคืนหอพักให้คนอื่นได้เช่าต่อไป ที่ยังต้องดึงห้ามอยู่ร่วมสามเดือน เป็นเงินเท่าไรขอให้คุณคิดให้เสร็จเรียบร้อย ขณะที่น้องแดงกำลังจัดเสื้อผ้าของลูกเข้าหิบห่อ คุณลุงและข้าพเจ้าก็ตามขึ้นไปช่วยจัดด้วยกัน คุณลุงเจ้าของบ้านท่านใจดีกับข้าพเจ้ามาก ท่านไม่คิดค่าหอพักขณะที่ลูกไม่ได้อยู่เลย ถือว่าเป็นการท่ายเหลือกันท่านเห็นใจข้าพเจ้ามากที่เดียว ข้าพเจ้าก็พยายามคีย์เวิร์ดให้ท่านคิดให้ได้ โดยเอาเงินตั้งให้เท่าราคางาน ๖๐๐ บาท ท่านก็ยังกลับใส่กระเบื้องให้ข้าพเจ้า เมื่อเห็นว่าท่านมีเจตนาบริสุทธิ์ในการไม่คิดค่าห้อง ข้าพเจ้าจึงขออนุญาตคุณท่านพักหนึ่ง เราจัดเก็บทุกสิ่งทุกอย่างของลูก ไม่ได้ทิ้งแม่ต่อรองเท้าขาด ๆ เรายกเก็บใส่กล่อง เตรียมไฟฟ้า หม้อไฟฟ้า กาน้ำ ถ้วยแก้ว ตลอดจนที่นอนหมอนฟูก เรายกเก็บมัดยังกล่องให้เรียบร้อย จนถึงลูกกุญแจที่ใส่ประตูไว้ เรายังไม่ใช้ว่าเราเป็นคนละเอียดหรือขี้เหนียวแต่ประการใด ที่เก็บน้ำเพื่อการให้สิ่งของของลูกอยู่ครบครัน จะได้ดูต่างหน้าลูก และได้นึกถึงสภาพที่ลูกอันเป็นที่รักได้ซึ่งได้ใช้สอยเท่านั้นและยังคิดเลยไปว่าสิ่งของ เช่นเสื้อผ้า และของใช้ของลูกนี้จะเก็บไว้จนกว่าพบลูกในวันเดียวกันน้า หรือไม่พบก็ตามถือว่าเป็นสมบัติซึ่ง

สุดท้ายของลูกในชีวิตนี้

เมื่อเราจัดของเสร็จเก็บของลงมากองที่หน้าหอพักแล้ว ไปหาของรับประทานอาหารกันพออิ่มแล้วจ้างรถบรรทุกสิ่งของมาสถานีรถไฟกรุงเทพ และโดยสารรถไฟกลับในวันนั้นตอนบ่าย เราไม่ได้นอนค้างคืนที่กรุงเทพเลย เพราะไม่มีอะไรที่จะทำให้เรามีใจค้างคืนได้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่กรุงเทพนั้นเป็นสิ่งที่สะเทือนใจของข้าพเจ้าอย่างยิ่ง เราเริ่มนั่งของขึ้นรถไฟอย่างพระรุ่งพระจัน น้องแดงอาสาแบกของหนัก ๆ เช่น ที่นอน และของใช้ส่วนข้าพเจ้าก็ถือกระเบื้องใส่เสื้อผ้าของลูก และของใช้เล็ก ๆ น้อย ๆ เราได้ถึงสถานีรถไฟบ้านส่องในวันรุ่งขึ้น และได้นำข้าวของถึงบ้านที่พระแสงอีกครั้งหนึ่ง เมื่อมาถึงบ้าน แม่ของลูกก็ได้ซักเสื้อผ้าของลูกที่สกปรกและใส่แล้วยังไม่ได้ซัก เก็บซักจนสะอาดแล้วรีดพับเก็บใส่กระเบื้องเป็นที่เรียบร้อย น้อง ๆ จะแบ่งกันใช้ แม่ของลูกไม่ให้นำไปใช้กัน และยังคิดอยู่ทุกวินาทีว่าลูกของพ่อและแม่คงจะกลับมาแน่นอน พ่อและแม่ไม่มีจิตใจในการจะประกอบการงานเลย แสนจะอ่อนน้อมเสียหัวใจของบุตร ใครส่องข่าวเกี่ยวกับลูกมาเล่าให้พังแม่จะต้องพยายามซักไซร์ไว้เลียง จนจำแจ้งทีเดียว ในระยะดังกล่าวตนี้ครอบครัวกว่าได้พบลูกที่ไหน อย่าไว้ที่นั่นจะเป็นป่าดงพงขา หรือสิงห์สารัสต์ดุร้ายอยู่ พ่อกับแม่จะต้องฝ่าไปจนถึง แต่ทว่าทางวันนี้ได้รับเลย เราปรับทุกข์กันภายในครอบครัวจนเพื่อนบ้านเรื่องเดียงเข้าต่างกันส่วนพ่อและแม่เป็นอย่างยิ่ง เกล้านับเดือนเป็นสองเดือนเห็นจะได้ อยู่มานานหนึ่งปีจดหมายลงทะเบียนจ้าหน้าของลีญาธุพงษ์ ทองสินธุ์ บ้านเลขที่ ๑๙ หมู่ที่ ๑ ตำบลลิปปัน อ.พระแสง พอบุรุษไปรษณีย์นำจดหมายไปให้แม่ และเมื่อคืนของออกอ่านบารากฎข้อความพี่ยงสัน ๆ แต่บ้านแสนจะปวดร้าวดวงใจเต็มทัน นอกจากดรามายแล้วยังมีบัตรประจำตัวประชาชนและบัตรนักศึกษาของลูกจากรัฐพงษ์อยู่ด้วย ข้อความใจดรามายเป็นตัวพิมพ์ว่า "พร้อมจดหมายนี้ได้ส่งบัตรประจำตัวมาให้" ที่บัตรมีรอยเปื้อนเสือด ลูกจากรัฐพงษ์จะเป็นตายร้ายดีอย่างไรไม่ทราบ แล้วไม่ล่งชื่อเพียงเขียนว่าจากเพื่อน พ่อและแม่ต่างร้าวให้เข้าใจว่าลูกของพ่อต้องเป็นอันเป็นไปอย่างได้อย่างหนึ่งก็ได้ เราต่างปิดประตูแล้วต่างร้าวให้อยู่พักใหญ่ ไม่เนกอกกว่าจะทำอย่างไรตีคิดขึ้นได้ก็จดหมายดูสถานที่ส่งหน่อยหัวดรามายเขียนบ้านเลขที่ ๔๓/๑ ซอยร่วมพัฒนา ถนนจรัลสนิทวงศ์ ถนนรุ่ง

พ่อค้าพูดกับแม่ว่าเราลงไปหาบ้านเลขที่ดังกล่าวสองครูบ้างที่จะมีอะไรให้เราทราบบ้าง แม่ก็คงความเห็นเข่นเดียวกันจึงวานให้เด็กไปเรียกน้องแดงมาเพื่อเตรียมเข้ากรุงเทพยังก็วัน เราเตรียมตัวขึ้นรถอนบ้ายานนั้นแล้วขึ้นรถยานต์จากบ้านไปยังสถานีรถไฟบ้านส่อง รถนครศรีธรรมราช-กรุงเทพเข้าเที่ยวนานาชาติสถานีบ้านส่องพอเด็กน้องแดงมาถึง เรายังซื้อตัวแล้วจับรถไฟถึงกรุงเทพเช้า เรายังดันในรถไฟกับน้องแดงไว้แล้ว ในการจะไปหาบ้านดังกล่าวให้พจน์ได้จึงรีบจับรถแท็กซี่ไปบางแค เพื่อพบน้องชายเมื่อพบน้องชายแล้ว เราอาจดหมายให้ดู และวันนั้นเป็นวันอาทิตย์น้องชายก็มาถึงกรุงเทพอยู่กับบ้าน เมื่อน้องชายได้ดูดหมายและทราบความประஸ์แล้ว ก็ชวนกันสามคนเลือ พ่อ น้องแดง และน้องชาย เอารถยานต์ของน้องออกจากอยู่ก็เดินนำมั่นจนเต็มถังแล้วมุ่งหน้าไปยังถนนจรลสันทิวงศ์ และต่างดูป้ายซอยร่วมพัฒนา เรายังรถเลยปากซอยไป เห็นผิดสังเกต น้องชายก็ wareรถลงถามร้านด้านริมถนนได้ความว่าเลี่ยมมากแล้ว ให้ย้อนกลับ และบอกพิกัดให้เป็นที่แน่ใจ เราย้อนกลับและเข้าซอยถูก ดูเลขที่บ้านที่ใกล้ ๆ ปากซอยมันเป็นเลขจำนวนพัน เรายังต้องขับรถเข้าไปปดุ เลขบ้านเหลือจำนวนน้อย แต่พอเข้าไปกลางซอย มีซอยเล็ก ๆ แยกไปขวาบ้างซ้ายบ้าง เราไม่รู้ว่าตัวซอยร่วมพัฒนามันซอยไหนกันแน่ น้องชายต้องwareรถตามเข้าบ่อย ๆ และน้องชายคุยกับพ่อว่าเขามาถึงกรุงฯ สามารถไปยังจุดหมายให้ถูกได้ เป็นเวลาเกือบ ๓ ชั่วโมง ในที่สุดเราเก็บเงินหายเล็กน้อยตามใจที่บ้านนั้นปลูกอยู่ใน弄น้ำและได้ถุงบ้านแสนสกปรกทันใดนั้นมีหญิงแม่ลูกอ่อน อายุประมาณ ๒๐-๒๕ ปี แต่ร่างกายชุดชี้ด แต่งตัวป่อน ๆ อยู่กับบ้าน โผล่หน้ามาดูเราด้วยความแปลกเมื่อกัน พ่อค้าถามว่าคุณ คุณครับที่บ้านนี้อยู่กันกี่คนครับ เขาตอบว่าอยู่กับสามคน คือพ่อของเด็กคนหนึ่ง และลูกเล็ก ๆ และฉันเองเท่านั้นแหละครับ คุณมาจากไหน พ่อค้าตอบพลาบ่มีลักษณะดหมายออกแบบปะกับคำพูด มีคนบ้านนี้ให้ดหมายคนบ้านนี้ไปถึงลูกชายของพมพร้อมสัมภาระตามตัวให้ไปด้วยครับ พอยสั่งดหมายให้ดู เข้าชักงั้นใหญ่แล้ว เข้าบัญชีเสร็ทันควัน คนที่บ้านนี้ไม่มีใครรู้จักคนที่มีชื่อหน้าของดหมายนี้เลย ข้าพ่อของเด็กก็เป็นกรรมกรหาเช้ากินค่ำ ไม่ได้ร่าเรียนหนังสือหนังห้องไว้ และไม่มีนักศึกษาหรือนักเรียนมาอาศัยที่บ้านนี้เลย เข้าตอบเรว่า เราก็ไม่รู้พ่อค้าว่า ไม่เป็นไร ผมถือโอกาสลาก่อนครับ

พ่อและน้องแดง น้องชายขึ้นรถยานต์กลับ ขณะนั้นในรถเราคิดทบทวนว่าจะทำอย่างไรกับเรื่องนี้ คงจะมีเลศนัยยะอะไรซึ้งแล้ว เพราะผู้เขียนมีลงชื่อไปให้เราทราบ แต่คิดขึ้นมาได้ว่า จะหมายลงทะเบียนจะต้องมีผู้นำไปส่ง และต้องมีหลักฐานอยู่ที่ไปรษณีย์ เราคุ้มราประทับซองต้นทาง เป็น บ.ณ.บางพลัด บนบุรี เราจึงตัดสินใจไปหาเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ดีกว่า แต่น้องชายบอกว่า บ.ณ.บางพลัดไม่เคยไป และวันอาทิตย์ไม่ทราบเข้า เปิดทำการหรือเปล่า อย่างไรเสียก็จำเป็นต้องเสี่ยง เมื่อรอดยนต์ออกจากซอยขันถนนจรลสันทิวงศ์ เราอยู่ตรงไปบ.ณ.บางพลัดทันที โชคดีเมื่อเราไปถึง เจ้าหน้าที่เข้าสัมภาษณ์ ๒ คน เมื่อหยุดรถแล้วพ่อตรองเข้าไปหาเจ้าหน้าที่พร้อมเอกสารทะเบียนที่ซองดหมายให้ดู และขอทราบว่าผู้ส่งคือใคร อยู่บ้านเลขที่เท่าไรกันแน่ เจ้าหน้าที่มีอธิบายดีมาก เขาก็บอกให้ดูโดยเอาต้นข้าวที่ลงทะเบียนมาตราฐาน ชั้วยะฝ่านมาประมาณหนึ่งวัน ต้นข้าวเป็นสิบ ๆ เล่ม ก็ยังหาไม่เจอ แต่แล้วเจ้าหน้าที่อุตสาห์หาให้จนพบ ในต้นข้าวเขางงชื่อจริงว่า สำราญ อยู่บ้านเลขที่ ๑๗/๑ บางพลัด และดหมายที่ลงทะเบียนในวันนั้นมีได้สิ่งฉบับเดียวซึ่งส่งไปลำปาง และทางเหนืออีกรวมเป็นสามฉบับ เราได้ซักไชร์แล่ยงเจ้าหน้าที่ต่อไปอีกว่า บ้านดังกล่าวอยู่哪ในไปหาอย่างไรจึงจะสะดวก เจ้าหน้าที่เข้าชานาญ เพราะเข้าต้องจ่ายดหมายอยู่ประจำ เขานอกสังกัดให้เราพอจะไปหาบ้านของนายสำราญได้แน่นอน

เราගลงใจไปหาบ้านเลขที่ดังกล่าวจนพบแต่เมื่อพบบ้านแล้วปรากฏว่าประตูปิดตายแต่ไม่ใส่กุญแจ เรายังนินิษฐานว่า เจ้าของคงอยู่ภายในแน่ ๆ ที่ข้างประตูมีปุ่มกดสำหรับกดเรียก เราตรองเข้ากดกดแล้วยืนรอ เสียงคนลงมาจากบันไดชั้นบน เรามองดูตามช่องลูกนี้เหลือกประตู เห็นเป็นผู้หญิงสาวแต่งตัวอยู่กับบ้านธรรมชาติ เข้ามาอกรกษาไว้คุณมาหาครรค ข้าพเจ้าก็ตอบไปทันทีว่าพมมาหาคุณสำราญ ผู้หญิงสาวมองดูเราอย่างไม่ไว้ใจ เพราะลังเกตการยืนแอบประตู แล้วยอมเปิดประตูรับเราเข้าไป พลางเข้าตอบว่า คุณน้าสำราญไม่อยู่ เข้าไปจันบุรีเมื่อวานนี้คงจะในวันนี้หรือรุ่งนี้คุณมีธุระอะไรสั่งไว้กับลูกนัน เรากองตากันเพื่อแก่ปัญหาเฉพาะหน้า ข้าพเจ้าก็พูดว่า พมมาจากกรุงเทพฯ นี่ มีคุณสำราญเข้าสั่งดหมายและบัตรประจำตัวลูกของพมไปให้ลูกของพมอยู่ธรรมศาสตร์ปีสองครับ พร้อมกับ เอาของดหมายให้ดู ผู้หญิงคนนั้นเหลือบมองหน้าซองดหมายแล้วพูดว่า เอ๊ะ

พร้อมกันหรืออย่างไร น้องชายก็รับปากไว้ ถ้าได้ความประการใดจะจดหมายให้ทราบ เราต้องค้วนหัวเหลวอีกครั้งหนึ่ง ถึงบ้านในวันรุ่งขึ้น และได้เล่าให้แม่ของลูกและญาติ ๆ พังกัน

หมายเหตุบรรณาธิการ-บันทึกต้นฉบับของคุณจินดา ทองสินธุ์ ได้เลี้ยงสุดลงเพียงนี้ โดยยังไม่ได้จบตามเนื้อหาที่ตั้งใจไว้ พ่อจินดาได้เขียนบันทึกที่ไม่จบนี้ไว้ในสมุดเล่มหนึ่ง แล้วเก็บไว้ในลัง และอยู่รอดจากการหนีทั่วมหาลัยครั้ง จนกระทั่ง เมื่อเหตุการณ์ผ่านมาถึง ๒๐ ปี บันทึกนี้จึงถูกค้นพบ และนำมาตีพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้

จงดี เพ็งสกุล (สาว) น้องสาวอายุ ๓๗ ปี

"ตอนนั้นเรียนอยู่ม.ศ.๕ ที่สุราษฎร์ ไม่แน่ใจว่าพี่ชายเสียหรือเปล่า ปลายปีนั้นก็ได้ไปเรียนวิชาพยาบาลเกือกรุณตลอด ๒-๓ ปี ที่เรียนในกรุงเทพฯ ไม่อยากจะไปแต่ธรรมศาสตร์กับสามาชลวงเลย แต่ก็เคยไปดูนิทรรศการ ๖ ตุลา เห็นภาพพี่ที่ร้องให้ทุกที ทันดูต่อไม่ได้ ต้องเดินออกมาก เรารู้ว่าเป็นพี่เกี้ยะ แต่ไม่บอกพ่อแม่ เพราะพอกับแม่ยังมีความหวังอยู่ตลอดเวลาว่า สักวันพี่เกี้ยจะกลับมา แม่ยังพูดอยู่บ่อย ๆ ว่า ไม่รู้ลูกเกี้ยจะคิดยังไงนะไม่มาหาก่อแม่บ้าง ลูกใจแข็งมาก ตอนหลังน้องแจءคุยกามาเมื่อว่าถ้าแม่ลูกสี่คนจะว่าอย่างไร แม่บอกว่า แม่ก็เสียคุณนานานแล้วนี่ ช่วงที่พี่ชายไม่อยู่แม่จะไปสวนทุกวัน ทำแต่สวนจนเหนื่อยเพื่อไม่ให้นึกถึงพี่ ตอนพี่อยู่พี่ก็ชอบไปสวน

พี่ชายเป็นคนนิ่วินัยกับตัวเองมาก กับน้อง ๆ เขายังเข้มงวด ปลูกให้ตื่นตีสี่มาอ่อนหนังสือพร้อมเขา ถ้าเราแอบหลับพี่จะตีให้มาอ่านต่อ ช่วงที่พี่เรียนธรรมศาสตร์ เวลากลับมาบ้านเขายังคุยเรื่องการเมืองแล้วเอาหนังสือมาให้อ่าน เพื่อนบ้านแกล้งถักกับเขาระบุเรื่องการเมือง พี่ชายจะคุยได้ทั้งคืน พอแม่ทักว่าอย่าไปบ่นเลย เราหยังเล็ก ถ้าเรียนจบแล้วจะเป็นนักการเมืองแม่ก็ไม่รู้ พี่เขาก็จะหยุด แต่ไม่ได้หมายความว่าหยุดความคิดเขาแต่หยุดให้แม่สบายใจ เรารู้ว่าแม่รักพี่ชายมาก พี่เขาว่าจ่าย "ไม่เคยขี้เกียจ ไม่เคยทำให้แม่เสียใจเลย ทั้งการเรียนการบ้าน แม่จะให้ช่วยกดบัน ถูบัน ช่วยทำกับข้าวพี่เกี้ยไม่เคยบ่นแต่เวลาใช้ลูกคุณอื่น ๆ เราจะบ่นกัน"

ทนงศักดิ์ ทองสินธุ์ (วงศวน) น้องชาย อายุ ๓๕ ปี

"ผมเคยเห็นรูปพี่ที่ถูกกรัดคอในหนังสือ พอกับแม่ก็เคยเห็น แต่แกร็บไม่ได้ บางทีหมาไปอ่านบันทึกของพ่อเมื่อ ๑๐ กว่าปี อ่านได้แค่หน้าเดียวก็อ่านต่อไม่ไหว มันสะเทือนใจพากเราพี่น้องรู้กันว่าพี่เสีย แต่พ่อแม่ยังมีความหวัง ยังเชื่อว่าพี่ยังอยู่ เราก็ไม่อยากไปขัดขวาง ผมเองพยายามบอกตัวเองว่า ภาระนี้ไม่ใช่พี่ แต่อีกใจมันต้องยอมรับ

โดยนิสัยส่วนตัวแล้วพี่เกี้ยจะเป็นคนตั้งใจจริง พี่ไม่ดู แต่เข้มงวด คิดว่าถ้าแกยังอยู่คงเป็นนักคิดหรือนักเขียน ถ้าทำงานราชการคงทำไม่ได้

เรื่องนี้ผมไม่อยากให้ใครรู้ คงเป็นกรรมของประเทศไทย เราเรียกร้องอะไรไม่ได้ ถ้า "ไปฟ้องร้องก็เหมือนกับเรายอมรับว่าพี่เสียแล้ว" เราอยากรักษาความรู้สึกว่าพี่มีชีวิตอยู่ทุกวันนี้พวกเรายังบอกลูก ๆ ว่ามีลุงชื่อ Jarvis พูดด้วย"

ประวัติ ทองสินธุ (กุญแจ) น้องชาย อายุ ๓๔ ปี

"ก่อนเหตุการณ์พี่เกี้ยกลับบ้านมาคุยกันเรื่องการเมืองกับเพื่อนบ้าน แม่ให้ผมไปเรียกไปกินข้าวก็ไม่ไป พี่เกี้ยบอกว่า แกยอมรับไม่ได้ แกก็เรียกน้องมาคุยแต่ห้ามว่าอย่าไปบอกแม่ พี่เกี้ยบอกว่าอยู่พร้อมคุยท่อง เป็นอุปนายกออมส.แล้วก็บอกให้น้อง ๆ เตรียมตัวถ้าอยากรับใช้กรุงเทพฯ ที่จะพาหน้องไป ตอนนั้นพี่เกี้ยร้องเพลง "เพื่อมวลชน" บ้างแล้วก็เพลงอื่น ๆ ให้พากเราฟัง ผมอายุ ๑๙ ปีอ่ะ

พี่เกี้ยชอบอ่านหนังสือมากอ่านทุกอย่างที่ขวางหน้าหาดกระดาษห่อกระป๋องอ่านเลยแล้วก็ชอบวาดรูป วาดสวยด้วย คาดให้พากเราดูเป็นเรื่องเลย พอมาระยะหลังบอกให้วาดการ์ตูนให้ดูพี่เกี้ยบอกว่าไม่วัดแล้ววัดพากนักการเมืองดีกว่า

มาตอนหลังพี่สอนให้ร้องเพลง "ภูพานปฏิวัติ" แล้วพี่ก็เล่นกีตาร์ เราแอบมาล้วงเพลงที่สวนนี้ มาฟังพี่เล่าเรื่องโน้นเรื่องนี้

ตอนที่พี่เกี้ยไม่อยู่ คืนหนึ่งผมเคยผันเห็นแกเดินมาบอกว่าพี่ต้องไป มาเป็นเดียวแล้วก็ไป"

จดหมายจากเพื่อนถึง Jarvis

๖ ตุลาคม ๒๕๓๘

Jarvis เพื่อนรัก

ผมเขียนจดหมายฉบับนี้ถึงคุณเหลังจากที่คุณได้จากพากเราไปแล้วถึง ๒๐ ปี ซึ่งเป็นเวลาที่มากกว่าที่คุณได้เกิดและใช้ชีวิตในสังคมไทยนี้เสียอีก แต่เหตุการณ์เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ที่ผมได้มีโอกาสพบเห็นคุณเพียงเลี้ยงวินาทีที่บริเวณเชิงพักบันได้ของตึกองค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก็ยังจำเมื่อชั้นในความทรงจำของผมอยู่อย่างไม่รู้ลืม ผมเป็นคนหนึ่งที่ได้คิดอยู่เสมอว่า ผมได้เป็นหนึ่งในคุณที่คุณได้ปฏิบัติงานเคลียร์นักศึกษาและประชาชนที่อยู่บริเวณตึกออมส. ผมไม่ทราบว่าหลังจากที่ผมพบกับคุณในวินาทีนั้นแล้ว อีกนานเท่าใดที่คุณได้เสียสละ พลีชีพบริเวณหน้าตึก ออมส. เพียงแต่ว่าหลังจากเหตุการณ์ประมานหนึ่งอาทิตย์ ซึ่งผมได้ออกสาร่าหนังสือพิมพ์ ผมเห็นรูปของคุณที่ถูกกลากไปมากกลางถนน ในช่วงนั้น ถึงแม่พากเราจะเข้มแข็งทางจิตใจเพียงใด แต่เห็นว่าพากมันทำกับคุณมากเกินไป

ผมได้พบกับคุณครั้งแรกในปี พ.ศ.๒๕๑๘ โรงเรียนประจำจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผมก็ยอมรับว่า ผมจำภาพหรืออิริยาบถของคุณได้น้อยกว่าภาพของวันที่ ๖ ตุลาฯ แต่ผมจำได้ว่า คุณเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งคนหนึ่งในชั้น เป็นนักเรียนที่ช่างซักถามมากกว่านักเรียนคนอื่น เมื่อชั้นเรียนมีกิจกรรมใด ๆ คุณก็ได้ช่วยเหลืออย่างขันขันแข็ง และผมมีโอกาสไปเที่ยวบ้านพักที่คุณได้มาอาศัยในตัวเมือง ๒-๓ ครั้ง ส่วนมากแล้วไปขอบรีเชา คุณเกี่ยวกับการบ้านที่ทางอาจารย์มอบให้ ก่อนที่เราแยกกันในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผมเพียงแต่ทราบว่า คุณมีโครงการจะเข้ากรุงเทพฯ เพื่อศึกษาต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในใจผมคิดว่า คุณสามารถบรรลุเป้าหมายในการเข้าเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงในกทม. ได้อย่างแน่นอน หลังจากนั้นผมก็ไม่ได้มีโอกาสพบคุณอีก แต่ได้ทราบข่าวว่า คุณเรียนที่โรงเรียนวัดสุทธิฯ ผมมาพบคุณอีกครั้งในช่วงปลายปี ๒๕๑๘ และ ถ้าเรามาได้ทำกิจกรรมด้วยกัน เราคงไม่มีโอกาสพบกัน ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ปีนั้น นักศึกษาที่

ทำกิจกรรมมีโอกาสเข้าเรียนน้อยมาก ผู้ดูใจที่ได้พบคุณอึကรัง เรายาต่างคนต่างก็เปลกใจ ว่า ในช่วง ๒ ปีที่เรามาได้พบกันนั้นมีเหตุการณ์อะไร ที่เป็นแรงดลใจให้เราเข้าร่วมบวน การต่อสู้เพื่อส่วนรวมได้ ตอนนั้นคุณเป็น sama ซิกส์กานักศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งผู้ดูใจว่า คุณคง ชอบงานในหน้าที่นี้ร่วมผลึงทำงานที่พรารถน์สังคมเรียกว่าไม่มีโอกาสได้พูดคุยกับคุณมากนัก ผ่านไปแล้วที่ทำการพรารถน์ท่อง ที่คุณกำลังง่วงอยู่กับงาน เรา ก็เพียงได้เดย์มและพยัก หน้าให้แก่กัน เป็นที่รู้กันนัย ๆ ว่า เรายาต่างก็ทำงานเพื่อส่วนรวมกันอยู่ เมื่อขึ้นชั้นปีที่ ๒ ผู้ดูคนมากขึ้น เพราะคุณเป็นตัวแทนของธรรมศาสตร์ในการทำงานร่วมกับศูนย์ กลางนิสิตนักศึกษาฯ ซึ่งต้องประชุมกันบนเตียง อมร.บ.อยู่ขึ้น แต่ก็นั่นแหล่ เหตุการณ์ทาง การเมืองที่เข้มแข็งตั้งแต่กลางปี ๒๕๗๐ ก็เป็นสาเหตุให้ผู้ดูคนไม่ได้คุยกันเลย ผู้ จำได้ว่าเห็นคุณต้องประชุมบ่อยครั้ง และเดินทางไปประชุมนอก มธ.มากขึ้น

ผู้ดูคนกับคุณอึครังในช่วง ๒-๓ เดือนมาหนึ่งสอง ผู้ได้รับทราบว่า มี การเดินทางไปเยี่ยมคุณเพื่อคุณแม่ของคุณรวมทั้งญาติพี่น้องถึงสาม十分 และได้มี การตีพิมพ์เรื่องราวอันน่าสะเทือนใจอย่างยิ่ง ด้านหนึ่งผู้ดูคนเลี่ยงให้ไม่ได้ทำหน้าที่ที่อย่าง น้อยเป็นเพื่อนของคุณ ที่จะช่วยบรรเทาความเจ็บปวดที่ครอบครัวของคุณได้รับ อีกด้าน หนึ่งผู้ดูใจที่แม่เวลาผ่านมาถึง ๒๐ ปี ผู้ดูคนก็ยังมีโอกาสได้ทำให้เลิก ๆ น้อย ๆ ที่จะ ช่วยให้คุณได้จากไปอย่างภาคภูมิใจของคนรอบข้าง และผู้ดูใจที่พากเพียรทุกคนยังจำคุณ ได้ หลายคนออกแรง หลายคนออกเงิน หลายคนให้กำลังใจ เพื่อย่างน้อย ห้องประชุม จากรุ่งษ์ ก็เป็นสถานที่หนึ่งที่พากเพียรทุกคนได้ และผู้ดูคนบอกคุณอึครังว่า คุณไม่ ได้อยู่อย่างเงียบเหงา รายนามของผู้เสียสละซึ่พเป็นจำนวนมากจะได้รับการจารึกอยู่ด้วย ข้างคุณเป็นครั้งแรกในสังคมนี้

ด้วยความระลึกถึงคุณอย่างยิ่ง
อรุณ เพื่อนเก่าคนหนึ่ง

จากรุ่งษ์ ทองสินธุ์

น้องชายที่ไม่เคยตายไปจากดวงใจ

ช่วงปี ๒๕๗๐-๒๕๗๑ เป็นช่วงปีที่บวนการนักศึกษา-ประชาชน ได้พยายาม เคลื่อนไหวเพื่อการแสวงหาสังคมไทยที่ดีงาม ที่มีเอกสาร ประชาธิปไตย สังคมที่เอื้อ อำนวยช่วยเหลือคนทุกชั้นในสังคมไทย ให้สิ่งดีๆ ล้ำปาก ได้กล้าเรียกร้องหาความ ยุติธรรมที่เข้าเหล่านั้นได้รับความท้าทุกจากชนชั้นปักษ์ แล้ว เหล่าสมุน ตลอดจน กลไกของรัฐ

ผู้ดูคนหนึ่งที่อยู่ร่วมกับบวนการนักศึกษา-ประชาชน ที่เห็นความเน่าเฟะ ของสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ถึงที่พากเรา (บวน การนักศึกษา-ประชาชน ซึ่งรวมทั้งตัวผู้) ต้องการเห็น ต้องการสัมผัส คือ สังคมที่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย แผนการ ทิศทางของประเทศไทยฯ แท้จริง ในส่วนที่พากเราได้ร่วมกันสร้างสังคมที่ดีนั้น มีประชาชน และนักศึกษาจำนวนมากเข้าร่วม หนึ่งในจำนวนนั้น มีเด็กหนุ่มที่ชื่อ จากรุ่งษ์ ทองสินธุ์ รวมอยู่ด้วย ปี ๒๕๗๑ : ปีที่พบร่องรอยที่น่ารัก

การรับนักศึกษาใหม่ เป็นการรับนักศึกษาใหม่ที่ผ่านการสอบคัดเลือก เข้ามาศึกษา และเพื่อเตรียมเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้เป็นคนที่จะเข้าไปทำงานเพื่อสังคม แต่ การรับนักศึกษานั้นเป็นมิตรที่ดีสำหรับบวนการนักศึกษา-ประชาชนด้วย เพราะ เป็นการต้อนรับเม็ดเลือดใหม่เข้ามา คือนักศึกษาที่เข้ามาเพื่อทำงานเคลื่อนไหวทางด้าน การเมือง วัฒนธรรม ของประชาชน

พระรูปทรง ซึ่งเป็นพระครุฑ์เมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พระ แห่งซึ่งพมีพื้นฐานในด้านการรับใช้ประชาชน ก็ได้รับเม็ดเลือดใหม่อย่างหลายคน เช่น

ที่คุกนางเข็น ผมได้อ่านหนังสือพิมพ์ที่เลือดออกเข้าไป เห็นภาพชายคนหนึ่งใส่เสื้อขาวเล็กผ้าผูกคอและลากไปมาตามสนามฟุตบอล ผมจำได้ทันทีว่า นั่นคือ จากรุพงษ์ น้องชายที่นำรักของผม ก้อนน้ำตามาสะอึกที่คอกผม ผมบอกกับตัวเองว่า น้องชายได้เดินทางล่วงหน้าไปแล้ว ทั้งภาระกิจที่ใหญ่หลวงไว้กับพวงเรา นอกจากนี้ เพื่อนผม อนุวัตร อ่างแก้ว หรือ แจ็ค (ชุมธรรมราตนศิลป์) ก็มีเชื่อว่าเลี้ยงชีวิตอยู่ในหนังสือพิมพ์ ผมได้แต่กลั้นความคับแค้นในใจ

หลังจากออกจากคุก ผมติดต่อเพื่อนไม่ได้ ผมได้แต่แอบเดินผ่านธรรมศาสตร์ และเดินไปด้านหนึ่ง เก็บความแค้นที่ต้องเสียน้องชาย เพื่อน และเพื่อนร่วมอุดมการณ์ หลังจากที่มหาวิทยาลัยเปิดเรียน ผมค่อยติดต่อเพื่อน ๆ ได้ เพื่อนได้นำรูปจากรุกกลาง กลางสนามฟุตบอล ซึ่งเป็นเครื่องย้ำเตือนถึงวีรกรรม อันอาจหาญ ของจากรุพงษ์ ที่พยายามต่อสู้เพื่อประชาชน เพื่อผม ศิริศักดิ์ หรือ จิวัฒน์อกร้าว กำลังหารูปจา เพื่อจะทำหนังสืออนุสรณ์ ผมจึงคว้ารูปจาที่ผมเก็บไว้ (เพื่อหาโอกาสแก้ลังน้องชาย เมื่อครั้งยังไม่เกิดเหตุการณ์) ให้ไป แต่ผมก็ไม่มีโอกาสที่จะเห็นหนังสืออนุสรณ์นั้น เพราะผมได้เดินทางเข้าไป เพื่อสารผัน อุดมการณ์ร่วมระหว่างพี่น้อง

เมื่อวันนี้จะล่วงมาเป็นเวลา ๒๐ ปี แล้วก็ตาม จา น้องชายที่นำรัก ก็ยังประทับอยู่ในใจของผมตลอด ผมขออนุกันจากรุพงษ์ว่า จา ได้ทำงานเพื่อประชาชนอย่างเต็มภาคภูมิ และตามเจตนารมณ์เช่นเดิม

รักและอาลัยเสมอ

พี่จิว

ความตายอย่างมีค่า

เมื่อไกลักษณ์ ๖ ตุลา ของทุกปีกว่า 20 ปีมาแล้ว ผมก็ยังคิดถึงการเสียสละของ จากรุพงษ์ เพื่อนรักที่ร่วมต่อสู้ด้วยกันมาเสมอ และคิดว่าอย่างจะทำอะไรสักอย่าง เพื่อเป็นการระลึกถึงวีรกรรมของเข้า แต่ก็ยังไม่มีโอกาส จนกระทั่งถึงปีนี้ เมื่อครบรอบ ๒๐ ปี ของเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม นี่ก็กลายเป็นโอกาสอันดี ที่พากเราจะได้เริ่มทำอะไร เพื่อจากรุพงษ์อย่างแท้จริง

แม้ว่าจากรุพงษ์จะเสียสละไป แต่การเสียสละของเขาก็มีค่า ที่เรียกว่ายกย่องในวีรกรรมของเขามาเสมอ มองในด้านเดียวโซคดีที่เสียสละไปด้วยอุดมการณ์ ด้วยจิตใจที่เปี่ยมด้วยความไฟแรงที่จะสร้างสังคมใหม่ที่ดีงาม พากเราเองเสียอีกที่แม้ไม่ได้เสียสละ ยังอยู่มาถึงปัจจุบัน แต่ก็ต้องเผชิญความล้มเหลวของอุดมการณ์ ที่ไม่อาจทำให้ความไฟแรงเป็นจริงขึ้นมาได้

ในทางจิตใจ ผมมั่นใจว่า ก่อนเกิดเหตุการณ์ จากรุพงษ์ได้เตรียมจิตใจแล้ว หรือพร้อมแล้วที่จะอุทิศให้แม้แต่ชีวิต เพื่ออุดมคติที่เข้าเชื่อมั่น ในระหว่างที่เราอุกมาจากตึกออมสิน จากรุพงษ์สามารถที่จะหนีมากับพวงเราทางตึกด้อม แล้วอาจอดชีวิตมาได้ แต่เขาก็เลือกที่จะฝ่าอกไปทางทิศทางด้านหลังประชุมใหญ่ เพื่อที่จะยังคุ้มกันพวงเรา ถ้าเขามาไม่ได้เสียสละในเหตุการณ์ เขาก็คงจะเข้าป้ายอานุร่วมต่อสู้ชั้นกัน หลังกรณี ๖ ตุลาคม มีนักศึกษาจำนวนมาก เดินทางขึ้นเขตป่าเขา ผมเองก็เป็นคนหนึ่งที่เข้าร่วมกับการต่อสู้ด้วยอาวุธนั้นด้วย ในระหว่างการต่อสู้ เมื่อผมพบอุปสรรคและความยากลำบากอย่างหนักหน่วง ผมจะนึกถึงการเสียสละของเข้า แล้วจะทำให้สมมีความมานะอดทนที่จะพันฝ่าอุปสรรคนั้นไป

มาถึงขณะนี้ ความปรารถนาที่จะให้มีการรำลึกถึงจากรุพงษ์จึงบรรลุ แต่ผมคิดว่า การที่จะระลึกถึงเพื่อน ไม่ใช่การสร้างอนุสรณ์สถานใด ๆ ในเชิงวัตถุ แต่คือปรารถนาที่จะสืบทอดความคิดที่กล้าเสียสละอย่างเข้า سانต่อปณิธาน ของเข้า เพื่อที่จะให้ก่อเกิดหนุ่มสาวแบบจากรุพงษ์ขึ้นอีกมากมายในสังคมไทย

ขวัญชัย สมาชิกพรรครุ่งทอง

๒

ບທສົ່ງຫ້າຍ

ຈາຽຸພັງໝໍ ກອງລືນິ້ນໄມ້ໃຊ້ຜູ້ເດີຍາທີ່ເສີຍຊີວິດໃນແຫດກາຮັນເອງເລືອດ ۶ ຕຸລາຄົມ ۲۵ ຕຸລາ ທີ່ມໍາກຳວິທະຍາລ້ຍຮຽມມາສຕຣ ແລະເຂາຍັງໄມ້ໃຊ້ຜູ້ເດີຍາທີ່ມີອຸດມາກາຮັນນຸ່ງມັ້ນ ໄຟຜົນກຶ່ງສັງຄນ ແສນາມທີ່ມີຄວາມເປັນຮຽມ ກະແສກາຮັນໄຫຍ້ໃນສປາວະຂອງຫ້າງເວລາເມື່ອ ۲۰ ປີກ່ອນ ກ່ອໄຂເກີດປະນິຮານແຫ່ງຍຸດສັຍ ປະນິຮານທີ່ຄົນຫຼຸ່ມສາວເພື່ອຕຸລາຄົມຢືດດືອໄວ້ມັ້ນປະຈໍາໃຈ ອີ່ເສີງພາພຂອງປະຊາຊົນຈະສມປອງຕັ້ງດ້ວຍສັງຄັນກັບອຳນາຈາແຕ່ຈາກຮັ້ງມາລ ມີຄວາມຮັກທາງໜັນອັນແພໄພສາລະແກວງໄກລໄປສິງຄວາມເປັນເອກາຮປະປ່ອບໄທທີ່ແທ່ຈິງຂອງຫາຕີ ຮົມຫັ້ງສົ່ງຖຸກປະເທດທັງປະຊາຍໂລກ

ເນື່ອມອງຍ້ອນເວລາໄປຍັງຄັ້ງນັ້ນເອັກ ຈະເຫັນໄດ້ຊັດເຈນວ່າ ກວ່າຄົນຮຽມ ຖໍ ໃນວ້າ ເຍາຫຸນທີ່ນີ້ ຈະເຕີບໂຕທາງຄວາມຄົດທັງໂລກທັນນີ້ແລະຫົວທັນນີ້ໄດ້ມາກພອຈນຍິນດູ່ທີ່ມີຊີວິດທັງຊີວິດຂອງເຂາເພື່ອປະຊາຊົນຕາມປະນິຮານນັ້ນ ຕ້ອງອາສັຍກະບວນກາຮັກທັນນາຄວາມຄົດທີ່ເປັນຮະບນ ແລະພັດນາທີ່ຫຼັກຂ້າງຂວາງການຮັກສົກເຫາດ້ວຍ ນັກສົກເຫາຄົນທີ່ເນື່ອຍ່າງເທົ່າເຂົ້າມາ ເຮັດຕັນຊີວິດກາຮັກສົກເຫາໃນມາຮິຖາລ້ຍ ເຂົ້າຍ່ອມພັດນາຫົວທັນນີ້ຂອງເຂາໄປທ່າມກລາງໜຸ່ມສາວທັງຂວາງ ພາກກິຈກາຮັນເພື່ອປະຊາຊົນຕ່າງ ຈຸ ມາພຣົມ ຈຸ ກັນ ກວ່າເຂາຈະກັ້ນຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ເຮັມຈາກເຫັນໃຈ ແລະສົງສາງຫານບໍ່ຜູ້ຍາກໄຮ້ເນື່ອໄປໄປອອກຄ່າຍ ໄຟທຸກພື້ນຖານເປັນ

ຄວາມຮັກທາງໜັນນີ້ໄດ້ ເຂົ້າຕ້ອງຝ່າຍກາຮັກທັນນີ້ທີ່ຕ້ອງພົບຄວາມຍາກລໍາບາກ ຊັ້ນແລ້ວຊັ້ນເອັກຕ້ອງຫຼືສັ້ນຊັ້ນແລ້ວຊັ້ນເອັກ ກວ່າໂຄຣແນນີ້ຈະກຳລັກປັບປຸງຂອງຮັກຫາຄວາມປລອດກົຍໃຫ້ເພື່ອ ຈຸ ໃນທີ່ມີມຸນທາງກາຮັນທີ່ທຸກຮັງໄດ້ ເຂົ້າຕ້ອງພົບກັບຄວາມອັນຕະຍາເຫັນນັ້ນມາຊັ້ນແລ້ວ ຊັ້ນເອັກຄວາມເສີຍສະຫະຂອງທຸກໆນີ້ເປັນແບບອ່າງຂອງກັນແລະກັນນັ້ນຄື່ອໜຸ່ມສາວຮ່ວມສັຍແກ່ເຈັ້ນຕຸລາເຕີບໂຕຄວາມຄົດທາງກາຮັນຈີ່ງ ຮົມເຄື່ອງໂລກທັນນີ້ ຫົວທັນນີ້ ພຣອມ ຈຸ ກັນໄປທັງຂວາງການຮັກສົກເຫາ

ດັ່ງນັ້ນຫລາຍຄນພວ່ມແລ້ວທີ່ຈະອຸທິດເພື່ອຜູ້ອື່ນ ແຕ່ຫລາຍຄນກໍຮອດມາໄດ້ຈຸນກຶງທຸກວັນນີ້ ເຮົາໄມ້ຮູ້ອາຄຸດຂັ້ງໜ້າ...ແຕ່ເຮົ້າວ່າວັນທີ ۶ ຕຸລາ ເພື່ອຫລາຍຄນເສີຍສະຫະຊີວິດຂອງເຂາແລ້ວຕາມປະນິຮານອັນສູງຄຳນັ້ນ ເຮົ້າວ່າຄົນທີ່ນັ້ນຕື້ອງ ຈາຽຸພັງໝໍ ກອງລືນິ້ນ ແລະເອັກ ۲۵ ດາ ທີ່ຝ່າຍຂ່ອມູລເພີຍຮາຮາຍຊື່ອມາໄດ້ ແລ້ວເພື່ອນອິກນັບຮ້ອຍຄນເລົ່າ ເຮົອຍາກໃຫ້ເຂົ້າວ່າເຮົາຍັງຄົນມີເຂົາຍຸໃນໄຈໄມ້ເສື່ອມຄລາຍ ເຮົອຍາກໃຫ້ຄຽບຄວາມເຂົ້າວ່າແມ່ລູກຈາກໄປແລ້ວ ແຕ່ຄົນທີ່ຍັງເລື້ອຍໝູ່ກີ່ເຫັນຄຸດຄ່າຂອງປະນິຮານທີ່ລູກເຂົາຍິດມັ້ນ

ຄຸດຄ່າແທ່ງກາຮັກສະຫະຂອງຈາຽຸພັງໝໍ ກອງລືນິ້ນ ເປັນຄຸດຄ່າເຕີຍກັບວິຮັນນີ້ ແລ້ວນັ້ນ ເຮົາທຸກຄົນໄມ້ຮູ້ອາຄຸດຂັ້ງໜ້າ ແຕ່ມັນກີ່ພວ່ມໂອງເຫັນອຸ່່ຈາງ ຈຸ ວ່າ ດ້ວຍເວົ້າກັນສິນສານປະນິຮານຂອງຈາຽຸພັງໝໍ ກອງລືນິ້ນ ແລະວິຮັນນີ້ ລົມ ຕຸລາ ເຮົາຈະມີຄົນຫຼຸ່ມສາວຍ່າງຈາຽຸພັງໝໍ ກອງລືນິ້ນ ແລະວິຮັນນີ້ ລົມ ຕຸລາ ອິກນັບສັນຄນໃນສັງຄນໄທ

ກອງບຽນແນວໃຈ

ລົມ ຕຸລາຄົມ ۲۵ ຕຸລາ